GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

GORENJSKI GLAS

CENA 29.000 din — LETO XLII — št. 96 Kranj, petek 15. decembra 1989

»TELEFON« TRGOVINA — SERVIS

V Ljubljani odpiram trgovino in servis s telefonskimi aparati, napravami, opremo in inštalacijo. **K sodelovanju vabim vse proizvajalce.** Ponudbe po telefonu:

064-25-867 po 18. uri!

Odprte strani str: 11, 12, 13, 14

Globoko v jeseni

Kaj je s Srbi - in s Slovenci?

Temeljna banka Gorenjske
ljubljanska banka
GORENJC IN FORMULA 1 BANKA PRIHRANKA

Velikemu igralcu v spomnin

Nagrade Staneta Severja

Škofja Loka - V nedeljo, 17. decembra, ob 18. uri bodo v dvorani Loškega odra že devetnajstič podelili Severjeve nagrade. Najvišja slovenska priznanja za gledališko ustvarjanje bo predsednik sklada Staneta Severja dr. Branko Berčič izročil dvema slovenskima poklicnima igralcema, enemu amaterskemu igralcu, ena nagrada pa je namenjena študentu dramske igre. Po slovesni podelitvi bodo Talijini ljubitelji kieselsteinski iz Kranja uprizorili Veliki testament Francoisa Villona v režiji Alenke Bole - Vrabec.

L. M.

Državno prvenstvo v standardnih plesih

Škofja Loka, 15. decembra - Jutri ob 16. uri se bo v športni dvorani Poden v Škofji Loki začelo državno prvenstvo v standardnih plesih, ki ga prireja ŠPK Kazina iz Ljubljane. V vseh starostnih kategorijah se bo na parketu pomerilo kakih 60 plesnih parov iz 10 jugoslovanskih klubov. Organizator pričakuje, da se bosta prvenstva udeležila tudi dosedanja sedemkratna državna in letošnja srednjeevropska prvaka Peter Urankar in Bojana Rangus, ki sta tačas v Veliki Britaniji.

Na turnirju, ki bo že v tekmovalnem delu prava paša za oči, bodo izven konkurence svoje pokazale tudi plesne skupine na ekshibicijskem nastopu. Popoldanski predtekmovalni del bo izdvojil najboljše pare, ki se bodo ob 19. uri pomerili še v finalu.

D. Ž.

Novoletni sejem v Kranju

145 razstavljalcev

Kranj, 15. decembra - V Kranju bodo danes ob 10. uri odprli letošnjo zadnjo prireditev iz celoletnega programa - 30. Novoletni sejem. Na sejmu, ki je po tradiciji ena najstarejših tovrstnih prireditev v Sloveniji, bo tokrat razstavljalo in prodajalo različne izdelke od kmetijske mehanizacije do orodij, od pohištva, bele tehnike in drugih izdelkov široke potrošnje, do priložnostnih daril in spominkov, 145 zasebnih razstavljalcev in trgovskih ter proizvodnih organizacij. Popusti in razprodaje ter druge ugodnosti naj bi do 22. decembra, ko bodo sejem zaprli, še dodatno popestrili letošnjo prednovoletno prireditev. V prihodnjih dneh bo sejem vsak dan odprt od 9. do 19. ure.

A. Ž.

Tekstilindusu grozi stavka

Banka zahteva jamstvo za izplačilo

Kranj, 14. decembra - Za današnje izplačilo v Tekstilindusu, kjer je likvidnostno stanje poraznejše kot kjerkoli v Kranju, je banka zahtevala jamstvo družbenopolitične skupnosti.

Gre za 60 milijard, ki naj bi jih banka posodila Tekstilindusu za izplačilo zajamčenih dohodkov, o čemer so se na izrednem sestanku pogovarjala predsedstva kranjskih družbenopolitičnih organizacij, zakonito odločitev o jamstvu pa poverili skupščini.

V razpravi družbenopolitičnih organizacij, ali bodo v Tekstilindusu sploh izplačali zajamčeno plačo, je bilo veliko slišati o socialni stiski tamkajšnjih delavcev, ki s plačami že zdaj za 70 odstotkov zaostajajo za ostalim kranjskim gospodarstvom. Slišati je bilo tudi klice po odgovornosti za takšen Tekstilindusov položaj, ki pa je občinska politika ni sprejela na svoje rame, prav tako pa je niso bili pripravljeni delavci in sedanje vodstvo tovarne, ki se je v nekaj preteklih mesecih skoraj docela zamenjalo. Tudi o prihodnosti tovarne, ki gre po novem letu lahko tudi v stečaj, je bilo veliko razprav, odločitev o tem pa bo padla še ta teden v tovarni.

D. Z. Žlebir

Popoldne se je na izredni seji sestala občinska skupščina, ki je odločala o jamstvu za Tekstilindusovo izplačilo.

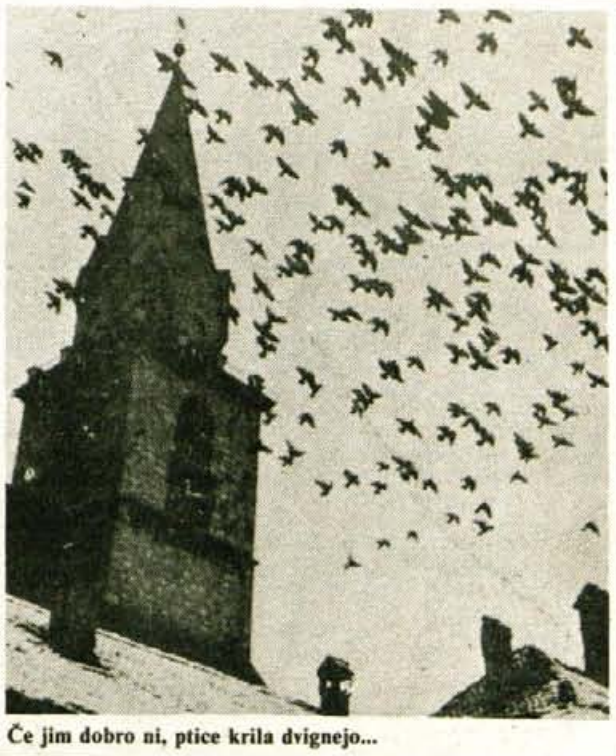

Če jim dobro ni, ptice krila dvignejo...

Drugačnost spomina

Vrsta nejasnosti, mešani občutki in pričakovano veliko število amandmajev na predlagani volilni zakon, ki naj bi bil še ta mesec sprejet skupaj z zakonom o političnem združevanju, so ta trenutek osrednje značilnosti državnih volitev, ki so načrtovane za prihodnjo pomlad. Težko bi govorili o nekakšnem strahu v krajevnih skupnostih in občinskih organih, ki zdaj stopajo na mesto in v vlogo organizatorja volitev, kakršna je bila z vsemi izkušnjami in utečenim tehničnim ter sistemsko opredeljenim načinom in redom Socialistična zveza. Ta zdaj oddaja štafetno organizacijo volitev, pri čemer pa ne pomeni, da se ji zaradi drugačnosti jutrišnjega političnega sistema mora avtomatično odpovedati. Na to ob bližnjih pripravah in izvedbi volitev ne gre pozabiti.

Skupnemu imenovalcu razmišljanj, mnenj in že ponujenih rešitev jutrišnjih volitev bi pravzaprav lahko rekli tudi "drugačnost spomina"; seveda ne izhajajoč iz dosedanje, dolgoletne sistemske tradicije oziroma uniformiranosti. Na drugačnost spomina se pravzaprav vračamo s stalnimi delegati, ki smo jim v šestdesetih letih rekli odborniki, in s stalnimi (morda poslej plačanimi) poslanci. Gre torej za prenos misli v včerajšnjo (tehnično) navajenost odločanja, ob vsebinsko politični drugačnosti.

Zato bi na prihodnje spomladanske volitve veljalo gledati kot na neke vrste organizacijsko olajšavo, kar pa zadeva organiziranost krajevnih skupnosti, občin (izvoljenih organov oziroma zborov), in s tem v zvezi odločanje, pa kot novost, ki stopa najbrž na pot nekega prehodnega obdobja, v katerem se že na samem jutrišnjem začetku demokratična različnost ne bi smela kazati in oblikovati s poudarkom na članskih izkaznicah, marveč na odgovornem odločanju in učinkovitem delu. S tem v zvezi pa velja (na začetnem koraku drugačne jutrišnje poti) ob vseh spremembah najbrž ohraniti dosedanjo organizacijsko obliko povezanosti z občino.

A. Žalar

Jubilej VŠOD

Kranj, 14. decembra - Kranjska Visoka šola za organizacijo dela je letos stara trideset let. Jubilejna proslava bo v petek, 15. decembra, ob 12. uri v dvorani občinske skupščine. Slavnostni govorec bo dr. Ludvik Horvat, predsednik republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo. Na proslavi bodo med drugim podelili tudi diplome magistrom organizacijskih znanosti ter jubilejne nagrade šole.

H. J.

Hude likvidnostne težave Železarne

Bodo v Železarni ustavili stroje?

Jesenice, 14. decembra - Finančna nedisciplina in manjša prodaja doma povzročata Železarni hude težave. Od srede oktobra stoji elektropeč in če ne bo ustreznih ukrepov zvezne vlade, bodo morali ustaviti proizvodnjo v nekaterih obratih. Na srbsko tržišče namenjajo 19 odstotkov prodaje, do 6. decembra od tam niso prejeli niti dinarja, zdaj pa le počasi plačujejo. Predvsem pa se zdi, da srbski kupci previdno čakajo, kaj se bo zgodilo.

Jeseniška Železarna je v hudih likvidnostnih težavah, še posebej decembra, ko so imeli pet dni blokiran žiro račun. Prodaja na domačem tržišču se ustavlja, zato so decembra kar 50 odstotkov realizacije izvozili. Tujim kupcem prodajajo tudi na avans, kar pomeni, da plačajo na dan podpisane pogodbe. Tako dosežejo enak učinek, kot bi ga doma, če bi jim domači kupci plačali po 20 dneh, kar pa je seveda iluzija, kajti domači kupci večinoma plačujejo v 40 dneh, medtem ko nekateri tudi v 60 dneh.

»Kljub pomembnemu zmanjšanju stroškov in dobremu delu v valjarnah in topilnicah bomo pripravili analizo, katero proizvodnjo naj bi začasno ustavili, zmanjšali dobave osnovnih surovin, da bi tako zmanjšali tudi dobavo drage energije, kajti elektrogospodarstvo nam grozi z odklopom,« je med drugim dejal predsednik poslovodnega odbora Železarne inž. Boris Bregant. **»Prilagodili se bomo tržnim zakonitostim, napravili selekcijo kupcev, izvažali, kajti naraščajoča nelikvidnost postavlja pod vprašaj nemoteno poslovanje Železarne. Neplačevanje in razlike, ko se moramo sami drago zadolževati, nas vodi v brezizhoden položaj. Zvezna vlada mora v kratkem povedati, kako si zamišlja položaj panoge, predvsem pa zaostriti finančno disciplino, saj prodaja mora biti plačana. Če do sprememb ne pride, inflacija pa da bo že januarja 100 odstotna, potem se tudi ob naših ukrepih ne bomo mogli izogniti najhujšega - blokade.«**

V Železarni tudi ne bodo mogli povečati izplačila osebnih dohodkov za november in bodo osebni dohodki v povprečju na zaposlenega znašali le 23 milijonov dinarjev. Medtem ko so v devetih mesecih znašali osebni dohodki v primerjavi z vrednostjo prodanega blaga v povprečju 14 odstotkov, so decembra padli na 10 odstotkov ali na 400 nemških mark. Prenizko tudi zato, ker bodo izplačani šele 22. decembra, najhuje pa je to, da imajo s takim zaostajanjem izjemno nizko osnovo za izplačilo v prihodnjem letu.

D. Sedej

Kaj bo z Astro Engeneering

Delavci groze z izstopom iz sindikata

Kranj, 13. decembra - Delavci iz kranjskega podjetja Astra Engeneering grozijo s kolektivnim izstopom iz sindikata, če le-ta ne bo storil nič za izboljšanje njihovega položaja. Firmo je namreč pred kratkim prevzel zasebnik, da bi jo rešil propada, vendar iz tega še ni nič, delavci pa prejemajo zajamčene plače.

Ta čas se sicer v Kranju mrzlično ukvarjajo s prenosom lastnine Engeneeringa, ki naj bi postal mešano podjetje. 43 delavcev bodočega podjetja, ki bo število zaposlenih zmanjšalo za polovico, predvideno pa je tudi njihovo preusposabljanje, pa zdaj bolj skrbi nekaj drugega. Prejemajo namreč zajamčene plače, njihov gmotni položaj se od avgusta, ko z blokiranega računa niso mogli kupiti niti znamk, kaj šele izplačati osebnih dohodkov, ni prav nič izboljšal. Najnižja plača ob zadnjem izplačilu je znašala 6,5 milijona, najvišja 20,4 (brez stimulacije in delovne dobe). Delavci se seveda razburjajo in upravičeno grozijo, da bodo zapustili sindikalne vrste, če slednji ne poskrbi bolje za njihov gmotni položaj.

Tokrat kranjsko sindikalno predsedstvo za delavce Engeneeringa ni moglo storiti kaj več, kot da je od podjetnika zahtevalo, da izplača plače vsaj v višini sindikalnega minimuma (12 milijonov) in da prikaže, za kaj so bila uporabljena sredstva, ki jih je bodoče podjetje dobilo za prekvalifikacijo delavcev. Nekaj malega denarja, ki ga ima občinski sindikat za solidarnostne pomoči osnovnim organizacijam, pa so jim dodelili za socialne pomoči.

D. Ž.

SREČNE BOŽIČNE PRAZNIKE VAM ŽELITA VAŠA STROKOVNJAKA ZA USNJENE IZDELKE IN KOVČKE

LEDERWAREN Sereinigg — PARADEISERGASSE 7

Samsonite — CELOVEC (V CENTRU) tel:: 9943-463-512821

KOFFER-ZENTRALE — BAHNHOFSTRASSE 16

JOŽE KOŠNJEK
NOTRANJE POLITIČNI KOMENTAR

Trije beograjski dnevi

Veliko bi tvegal tisti, ki bi si upal napovedovati izid, če uporabim za ta trenutek kar pravšnjo športno terminologijo, ko se gre zgolj za to, kdo bo koga premagal ali preglasoval, sej zborov zvezne skupščine, ki se bodo z govorom predsednika zveznega izvršnega sveta Anteja Markoviča začele v ponedeljek. Verjamem, da bi si večina Jugoslovanov oddahnila, ko bi najvišjemu jugoslovanskemu organu oblasti uspelo obrniti krmilo jugoslovanske barke, ki se zaradi spora posadke potaplja, ne zato, da bi dali prav temu ali onemu političnemu taboru, ampak zaradi preprostega razloga in upanja, da bi potlej le ubežali revščini in oazi osame. Če je komu, potem je prav ljudem ta hip največ do pomiritve, sprti politični strategi pa so žal do vrha napolnili topove s strelivom, in če ga bo ta hip zmanjkalo, ga imajo še na zalogi.

Rešimo državo, pozivajo ostrostrelci na obeh straneh, in prosti strelci, ki enkrat merijo na eno, takoj zatem pa na drugo stran. Konkretno. V prvih bojnih črtah so na severozahodni strani države Slovenci in Hrvati, ki želijo jugoslovansko barko krmariti po kompasu Madžarske, Poljske, Češke, Vzhodne Nemčije in zadnje čase tudi Bolgarije, na južni oziroma vzhodni fronti pa je Srbija z obema avtonomnima pokrajinama ter Črno goro, tretji, katerih smer pa je lahko odločilna, pa so doma v Bosni in Hercegovini ter Makedoniji. Takšen razpored bojevnikov so narisali dobri poznavalci naših razmer, domači in tuji, in za to so dokazi zadnji kongresi republiških partij: hrvaške, bosanskohercegovske, makedonske, srbske in črnogorske, pozicija slovenske, ki pa bo imela kongres prihodnji teden, pa je že pred njim zelo razvidna.

Rešite državo in imejte pamet, saj gre za vas in ne za nas, nam mečejo v obraz tujci. Sedaj smo še pri volji, da vam pomagamo, vendar ne skreganim in s puškami v rokah, sicer nas utegne dobra volja miniti. Tako resnega in direktnega opozorila iz tujine zadnja desetletja še nismo bili deležni, vendar z jasnim pogojem: rešite se s tržnim gospodarstvom, demokracijo, človekovinmi svoboščinami in pravicami, političnim pluralizmom. Resno opozorilo je bilo izrečeno zaradi njihove ocene, da razmere v Jugoslaviji mejijo na razpad balkanske tvorbe. Upajmo, da bo glas iz tujine, altimatu podoben, umiril razgrete glave in jih prisilil k treznosti, pripravljenosti k dialogu ter postavil v prvi plan državo in šele nato osebne politične oblastne ambicije.

Markovičevi vladi gre tokrat odločno za Jugoslavijo, tudi za ceno zamere temu ali onemu. Menda ukrepe snuje štab desetih ljudi, ilegalno z odprtostjo do javnosti le toliko, kolikor je treba. Med ukrepi bo tudi sprememba zvezne ustave v delih, ki bi utrdile pristojnosti federacije v gospodarski politiki, ustavnosti in zakonitosti, obrambi, prepovedi mitingov, provokacij in blokad. V spremembah ustave pa je lahko najhujša, nova mina razprtij. Zakaj. Slovenija in Hrvaška sta zoper hitre spremembe, za snovanje ustave, ko Jugoslavija ne bo skregana, drugim pa bi ta poteza godila, saj bi okrepila federalno državo v negativni smeri. Slovenska pravna stroka se je opredelila: po veljavni ustavi je za spremembo zevezne ustave potrebno soglasje vseh skupščin republik in pokrajin. Referendum z dobljeno večino v ustavi ni predviden. Lahko ga, saj za Slovenijo tako velja, razpišejo v republiki, vendar le kot pomoč pri odločanju skupščine.

V sredo konferenca SZDL

Škofja Loka, 11. decembra - Predsednik občinske konference SZDL v Škofji Loki Janez Zavrl sklicuje v sredo, 13. decembra, ob 16. uri v predavalnici osnovne šole Petra Kavčiča programsko konferenco. Na njej bo podal poročilo o delu občinske konference SZDL v obdobju od 1987. do 1989. leta, zatem pa se bodo delegati dogovorili o programu dela za naprej. Izbrali bodo tudi svoja kandidata za predsednika skupščine občine in predsednika izvršnega sveta skupščine občine Škofja Loka, ki ju bodo Ločani volili spomladi. Bogomila Mitič in Brane Mohorič imata vse možnosti, da se na listi pojavita kot kandidata Socialistične zveze.

H. J.

Ali bo Kranj še gnezdo zdravih sil?

Slovenska demokratična zveza (SDZ) sodi, da je 45-letno vladanje komunistov pripeljalo Slovenijo na prag gospodarskega, socialnega, ekološkega, kulturnega in narodnega poloma. Kranj so iz pred vojno cvetočega mesta spremenili v umazano, zaspano in proletarsko mesto. V Kranju so nujne spremembe Zato vabimo pristaše in simpatizerje SDZ na **ustanovno skupščino podružnice SDZ Kranj,** ki bo v **torek, 19. 12. 1989, ob 18. uri v sobi 14 skupščine občine.** Če naj oblast izvira iz ljudstva, se ne sme iz te hiše več odločati mimo interesov Kranjčanov. Za demokratično Slovenijo v združeni Evropi!

J. N.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenic, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Naročnina za IV. tromesečje plačljiva v decembru: 580.000.- din

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Štefan Žargi** (glavni urednik in direktor), **Leopoldina Bogataj** (odgovorna urednica), **Jože Košnjek** (notranja politika, šport), **Marija Volčjak** (gospodarstvo, Kranj), **Andrej Žalar** (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), **Lea Mencinger** (kultura), **Helena Jelovčan** (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), **Cveto Zaplotnik** (kmetijstvo, kronika, Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedrilo, Jesenice), **Danica Dolenc** (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), **Stojan Saje** (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), **Danica Zavrl Žlebir** (socialna politika, Tržič), **Dušan Humer** (šport), **Vine Bešter** (mladina, kultura), **Franc Perdan in Gorazd Šinik** (fotografija), **Igor Pokorn** (oblikovanje), **Mirjana Draksler in Uroš Bizjak** (tehnično urejanje) in **Marjeta Vozlič** (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.
Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Po ponedeljkovi seji republiške skupščine

Opomin predvsem sebi

Kranj, 13. decembra - V preteklosti se ni pogosto dogajalo, da bi večino govornikov v slovenski skupščini nagrajevali z aplavzi, sedaj pa se to kar pogosto dogaja. Prvič se je septembra, ko smo sprejemali dopolnila k slovenski ustavi, potem se je konec novembra, ko smo zakonsko zavrnili miting, pa v ponedeljek, ko je najvišji organ slovenske oblasti obsodil srbsko blokado sodelovanja s Slovenijo. Nevede nas v besedah zavedejo čustva, vendar zanje v takih trenutkih ne sme biti preveč prostora, saj nas stihi naših velikih mož ne bodo reševali, temveč predvsem naša razumna dejanja.

Predlogov zanje pa smo na ponedeljkovi izredni seji slovenske skupščine slišali kar nekaj, ob teh pa tudi očitke in opozorila, kaj nismo storili oziroma kaj moramo, ker se taki pritiski na Slovenijo očitno še ne bodo nehali. Slovenska skupščina posebnih sklepov ni sprejemala, bo pa vse predloge in pobude upoštevala pri nadaljnjem ravnanju, kot je v sklepni besedi dejal njen predsednik Miran Potrč. Z vsebino razprave na ponedeljkovi seji bodo seznanjene vse skupščine republik in pokrajin, zvezna skupščina, zvezna vlada in predsedstvo države.

Slovenska skupščina je bila enotna v naslednjih ocenah: ravnanje slovenskih oblasti v primeru prepovedi mitinga ter sprejema ustreznih ukrepov je bilo ustavno, kar sta potrdila tudi zvezni izvršni svet ter zvezni sekretariat za notranje zadeve; bojkot Slovenije, sprejet v srbski SZDL, je protiustavno dejanje, rušenje ustavnih temeljev avnojske Jugoslavije in dejanje, ki ga sodobna zgodovina ne pozna, zato morajo telesa federacije, predvsem pa skupščina, vlada in državno predsedstvo, o tem reči jasnejšo besedo (Marko Bulc je predlagal desetdnevni rok) in zavarovati enotnost Jugoslavije, njenega trga ter funkcij federacije ter enakopravnosti vseh njenih delov; Slovenija povračilnih ukrepov ne bo sprejemala, če pa se bo bojkot nadaljeval, ima republiška vlada že pripravljene ukrepe za zavarovanje svojih interesov; naša skupščina terja spoštovanje legalno izvoljenih organov federacije in njenih članov, vključno s predsednikom predsedstva Jugoslavije dr. Janezom Drnovškom, saj jih ima pravico odpoklicati le tisti, ki jih je izvolil, to pa velja tudi za slovensko politično vodstvo, ki so ga izvolili državljani Slovenije; naša republika zavrača tezo o dobrem ljudstvu in slabem vodstvu ter omalovaževanje slovenske državnosti in suverenosti; naša skupščina opozarja na nevarno enačenje slovenske in srbske krivde z edinim ciljem ostati neopredeljen in nevtralen, saj ima lahko nekritična nevtralnost težke posledice; Slovenija je še vedno odprta za razgovore, tudi s Srbijo, vendar ne pod pogoji, ki jih le-ta postavlja (odstavitev vodstva, opravičilo zaradi sprememb ustave, sprememba stališča do Kosova in razmer v Srbiji itd.), vendar v tem primeru ne gre za spor med Slovenijo in Srbijo, temveč za spopad centralistične in demokratične koncepcije Jugoslavije, za spopad Srbije z vedno bolj demokratično mislečo Jugoslavijo.

Zadnji dogodki in razprava v skupščini pa so tudi nauk in premislek za prihodnje. Smo na točki, kjer kompromisov in srednje poti ni več, saj je takšno pristajanje Slovenijo že drago stalo. Čim prej je treba doseči slovenski nacionalni konsenz, kateri so minimalni pogoji za naše bivanje v Jugoslaviji, čeprav nas iz nje nihče nima pravice poditi. Ker takšne ali drugačne udarce lahko še pričakujemo in ker bo tudi tokratni bojkot očitno še trajal, se je treba na take udare pripraviti. Prepogosto jih slutimo, pa nas vseeno presenetijo. Zakoličiti je treba meje gospodarske suverenosti, škodo, ki jo bo imelo slovensko gospodarstvo, pokrivati z denarjem, sicer namenjenim manj razvitim, in skratka na njej vztrajati. Predvsem pa kaže obdržati razsodnost, da ne bomo v prihodnjih dneh, ko bo treba v tej Jugoslaviji pod izgovorom bežanja pred razpadom na hitro ukrepati, pristali na preveliko centralizacijo, ki pa ponavadi jemlje tistemu, ki še kaj malega ima.

J. Košnjek

S seje tržiškega izvršnega sveta

Skrita nezaposlenost

Tržič, decembra - Še nekaj let nazaj so tržiški občinski možje upali, da se bodo razmere v tržiškem gospodarstvu kar same po sebi rešile. Le malo bolj odprti bi morali biti do strokovnjakov, jih zvabiti z boljšimi osebnimi dohodki, stanovanji, domače ljudi pa za izobraževanje zainteresirati s podeljevanjem štipendij, so govorili. Pridobljeni strokovnjaki naj bi gospodarstvo popeljali v bistrejše vode. Toda vse kaže, da so bile to le lepe misli. Danes Tržič ne le, da nima strokovnjakov - pri 6.500 zaposlenih nima nobenega doktorja in ima le enega magistra - v delovnih organizacijah ugotavljajo tehnološke presežke, ki iz dneva v dan bolj dušijo njihov gospodarjenje. To so stotine delavcev, ki si jih tržiške delovne organizacije boje priznati.

Vendar danes v Tržiču le prihajajo do spoznanja, da teh viškov ne bodo več mogli skrivati, če bodo hoteli tržno gospodariti. Izbire ni več: jasno in glasno bo treba v vsaki delovni organizaciji povedati, kdo oziroma katero delovno mesto je odveč. Šele potem bo gospodarstvo zadihalo, kajti tehnološki presežki so preveliko breme, da bi ga še naprej nosili, z višjim dohodkom pa se bo tudi lahko vključevalo v socialne programe, ki bodo brez dvoma potrebni.

Posebna analiza, ki jo je pripravila strokovna služba in je o njej pred dnevi razpravljal izvršni svet skupščine občine, je anketirala petnajst tržiških delovnih organizacij. Le v treh največjih so priznali, da imajo tehnološke presežke, s katerimi se bodo morali spoprijeti. Te tri, Peko, BPT in Lepenko, je analiza vzela pod lupo in ugotovila, da ima Peko trenutno 142, Lepenka 4, BPT pa 108 presežnih delavcev. Vse tri delovne organizacije imajo izdelane programe za reševanje tehnoloških presežkov, to je za predčasno upokojitev, premeščanje, prekvalifikacije in za izobraževanje ob delu.

V Peku predvidevajo da bo 25 delavcev odšlo v pokoj do novega leta, 102 bodo poslali na usposabljanje za dela in naloge v šivalnici, 15 pa jih bodo razporedili na enostavnejša prosta delovna mesta v okviru tovarne. V BPT bodo 40 delavcev prekvalificirali, ostale bodo reševali s predčasnimi in rednimi upokojitvami. Lepenka pa ima namen dokvalificirati 2 delavca. Po kvalifikacijski strukturi gre za večino delavcev z nedokončano osnovno šolo in polkvalifikacije.

To je slika treh tržiških največjih delovnih organizacij, pa še za to ne morejo trditi, da je popolna, kajti razen Peka nima nobena razvojnega programa, niti nima v svoje akte vnesenih kriterijev postopka za sprejem programov, kot ugotavlja Breda Milič, družbena pravobranilka samoupravljanja. Brez razvojnega programa, kar na oko, pa ni moč ugotavljati presežkov. Pravo sliko da šele razvojni program, ki resnično oklesti vse odvečno. Zato v Tržiču pričakujejo, da bodo slej ko prej tudi vse ostale delovne organizacije prikazale svoje presežke delavcev, po vsej verjetnosti pa tudi brez kakšnega stečaja ne bo šlo.

Trenutno ima tržiška občina 160 nezaposlenih delavcev. Ugotavljajo, da število potiho raste. Medtem ko jih je bilo ob polletju 146, lahko do konca leta pričakujejo, da bo število naraslo na 180, ko pa bodo delovne organizacije izdelale svoje programe razvoja in jih tudi začele uresničevati, se bo število zagotovo podvojilo, če ne potrojilo, in trg delovne sile, eden od pomembnih pogojev tržnega gospodarstva, bo tu. Gospodarstvo, ki bo na novo zaživelo v konjunkturi, pa bo imelo, močno olajšano bremen, tudi več možnosti izločevati sredstva za socialni program, za človeka dostojno življenje odvečnih delavcev.

Tako govorita delno praksa, delno teorija, kaj bo iz vsega tega v tržiški občini nastalo, pa še nihče ne ve. S celotne slike, pa če si jo skušajo nekateri še bolj rožnato obarvati, češ da je 160 brezposelnih za Tržič nekaj čisto normalnega, in da se bo z dodatnim izobraževanjem, manjšim prestrukturianjem ter z zaposlovanjem v zasebnem sektorju vse uredilo, pa vse bolj izbija sivina negotovosti jutrišnjega dne tržiškega delavca.

D. Dolenc

Administrativni spodrsljaj povzročil volilni zaplet

Izgubljeni kandidat za župana

Škofja Loka, 14. decembra - Škofjeloška socialistična zveza ima od sinoči svojega kandidata za bodočega predsednika občinske skupščine. Če bodo spomladi enakega mnenja tudi volilci, potem bo nova "mati županja" Bogomila Mitič, sedanja republiška ministrica za turizem in gostinstvo. "Če" seveda obstaja, saj svojega kandidata napoveduje tudi loška politična alternativa, najbrž pa ga bodo imele tudi nekatere "stare" družbenopolitične organizacije, ki (če) se bodo osvobodile socialistične "marele". Kakorkoli že bo, dejstvo je, da je prav socialistična zveza, bodoča politična stranka, prva prišla na dan s svojo kandidatko. Vendar pa bi se sinoči kaj lahko zgodilo, da glasovanja o njej še ne bi bilo in bi se kandidacijski postopek podaljšal. Zaplet, če že ne uporabimo izraza afera, je povzročil izgubljeni kandidat za župana Mitja Zupan.

Kot je povedal predsednik škofjeloške socialistične zveze Janez Zavrl, je bilo v roku evidentiranih za županskо funkcijo devetnajst ljudi. Po pogovorih z njimi je na kandidaturo pristala le Bogomila Mitič. Samo en dan prej pa se je oglasil Mitja Zupan iz krajevne skupnosti Trata, češ zakaj ga socialistična zveza ni uvrstila na kandidatno listo, za katero so ga v krajevni skupnosti predlagali. Janez Zavrl je zatrdil, da s Trate sploh niso dobili nobenega zapisnika oziroma pošte te vrste in da tudi nobenega kandidata niso izpustili, sploh pa ne namerno. Po preverjanjih v pisarni socialistične zveze in krajevne skupnosti Trata je zaplet očitno povzročil administrativni spodrsljaj; čigav, žal, ni mogoče dokazati, saj pošta, če je res bila poslana, ni bila priporočena.

Janez Zavrl se je tudi čudil, kako to, da se je prezrti kandidat oglasil šele dan pred sinočnimi volitvami, saj so bila vsa imena evidentiranih večkrat javno objavljena (prvič v Gorenjskem glasu že 14. novembra). Kako to, da ni reagirala krajevna konferenca SZDL Trata? Na vprašanje, ali vztraja, da se kandidacijski postopek podaljša, je Mitja Zupan dejal, da ne in da odločitev o tem prepušča programski konferenci.

Delegati konference so bili torej sinoči v dilemi, ali naj postopek podaljšajo in kasneje glasujejo o dveh kandidatih (na volitve bi v vsakem primeru šli samo z enim!) ali pa naj skupina občanov, v tem primeru s Trate, izkoristi zakonsko možnost, in na občinski skupščini predlagajo svojega kandidata, torej Mitjo Zupana. Konferenca se je odločila za prvo možnost, ki je v odnosu do Mitje Zupana gotovo tudi bolj poštena in mu na volitvah daje več možnosti. Kot človek, ki je širše v občini manj znan, je namreč potegnil krajši konec že pred pol leta kot protikandidat Branetu Mohoriču za predsednika občinske vlade. Tudi v primerjavi z Bogomilo Mitič bi bil najbrž izhod glasovanja v socialistični zvezi podoben, medtem ko se na neposrednih volitvah glasovi ljudi lahko povsem nepričakovano obrnejo v prid manj znanih kandidatov (primer Drnovšek-Bulc).

Kljub temu pa se ne moremo povsem znebiti občutka, da je prav zaradi tega bilo do včerajšnjega zapleta nekaj namernega taktiziranja.

H. Jelovčan

Franci Pivec in Borut Pahor z jeseniškimi dijaki

Mladost je družbena vrednota

Jesenice, 7. decembra - Mladost postaja družbena vrednota in ni več vezana le na leta. Mladost je družbeni koncept in tako si ga razlaga tudi Zveza komunistov Slovenije, vendar ne v smislu lovljenja nedolžnih mladih duš, je dejal jeseniškim dijakom na okrogli mizi član slovenskega partijskega predsedstva in eden od kandidatov za novega predsednika slovenske Zveze komunistov Franci Pivec, ki je Jeseničane obiskal skupaj z enim od mlajših ustvarjalcev novega partijskega programa Borutom Pahorjem.

Borut Pahor je uvodoma dejal, da je politika lahko samo dobra ali slaba in nič drugega. Prva daje rezultate in uživa zaupanje volilcev zaradi dobre razvojne politike, slaba pa nima kaj ponuditi, kvečjemu iz dneva v dan večje siromaštvo. Če imajo volitve pravo funkcijo, potem je menjava politike normalna, če pa svobodnih volitev ni, in to je za socializem značilno, potem je ljudi strah, kako se bo slaba politika poslovila od politične scene. Tega se ZKS zaveda in je zato edina pristala, da gre v volilno tekmo. Očitek, da je opoziciji lažje, ker ji ni treba vladati, je bedast, ker se je tudi ZK, ki je bila na oblasti, izkazala za slabega vladarja. Preteklost bo volilno breme Zveze komunistov, ker se bo marsikdo vprašal, zakaj bi ji dal glas, če je imela možnost kaj narediti, pa tega ni, in se utegne raje odločiti za drug, mogoče manj obetaven program. Demokracija je moto razvojnega programa ZK in tudi k mladim se obračamo, ki pa imajo tudi zaradi nas slabo sedanjost in za zdaj še neperspektivno prihodnost. Pahor, ki je vodil jeseniški razgovor, je med drugim tudi menil, da je hinavsko mlade spraševati, zakaj jih ni več v ZK. Kar 7500 članov je mlajših od 27 let, pa smo jih doslej le šteli, ne pa uporabili za politični trg, nismo jim dali besede.

V razpravi je šlo predvsem za primerjanje mladinskega in partijskega programa. Ugotovljene so bile nekatere razlike, predvsem pa več sorodnosti ali vsaj podobnosti. Mladi so menili, da bi morali v Sloveniji graditi predvsem manjše obrate in podjetja, kar jim je pritrdil tudi Franci Pivec in dodal, da je prav ta manjko "socialistična črna luknja", takšni obrati pa bi bili tudi ekološko čistejši. Spraševali so se, ali imamo res namen zapreti jedrsko elektrarno in če imamo dovolj nadomestnih virov za energijo, kjer bi kazalo graditi male elektrarne, saj je precej rečne moči v Sloveniji že izkoriščene. Ker smo revni, bomo težko hkrati sanirali bolno gospodarstvo in gradili novega, ampak bi kazalo najprej starega sanirati. Razvoju je treba prilagoditi davčno, carinsko in drugo politiko, sploh pa ima največ možnosti za volilno zmago stranka z najbolj obetavnim, predvsem za mlade, gospodarskim programom. Precej besed je bilo namenjenih izobraževanju. Oboji, tako ZSMS kot ZKS, so za zboljšanje šolskega sistema, za ponovno družbeno priznanje učitelja, za težnje k odličnosti, ne k povprečnosti in oboji se, sicer z razlikami, zavzemajo za zasebne šole. Franci Pivec je dejal, da je po svetu večinoma osnovna šola državna zadeva in da se sploh izogibajo velikih šolskih reform. Zadnji norec, ki je to počel, je bila ZKS z usmerjenim izobraževanjem v času, ko so ga drugi opuščali. V svetu se šole spreminjajo, vendar ne s političnimi kampanjami, kot smo delali pri nas. Šolski sistem je občutljiva zadeva in mi smo padli na izpitu. Šola je stvar narodnega soglasja, ne pa glasovanja med osmimi meniji.

J. Košnjek

Srednješolci tožijo nad drago prehrano

Šolam brez malice bi morali odreči uporabno dovoljenje

V osnovni šoli skorajda ni učenca, ki ne bi malical v šoli, jedilniki so dokaj raznoliki, obroke lahko otroci použijejo v razmeroma kulturnih okoliščinah. Cena? No, ja... Iz srednješolskih klopi pa žal ni slišati tako enotnih glasov o malicah. Skoraj vsem je skupna ugotovitev, da za prehrano v šoli plačujejo preveč, za ta denar pa dobijo premalo. Ne premalo v dobesednem pomenu, pač pa se mladi tu spotikajo tako ob pogoje za šolsko prehrano in jedilnike, kot ob financiranje, ki njim (in staršem) nalaga prevelika denarna bremena.

Pri denarju se je začela in končala tudi razprava nekakšne koordinacije gorenjskih srednješolcev, kjer imajo glede šolske malice na vso moč različne izkušnje. Svetlih, s kakršnimi se menda ponašajo škofjeloški srednješolci, tokrat nismo slišali, zato pa toliko več različnih temnih odtenkov: od tistih, ki za šolsko malico sploh ne vedo, do onih, ki so jim malico predpisali kot obvezno, kar pa jih ne odvezuje plačila zanjo. Niti dve sosednji šoli, ki ju tako rekoč ločijo le vrata, nimata enako urejenih pogojev za prehrano. Tako je denimo na Jesenicah, kjer imajo gimnazijci organizirano malico s kar raznovrstnim jedilnikom, za katero so minuli mesec odšteli sprejemljivih 460 tisočakov, medtem ko so učenci bližnjega ŽIC-a brez malice. Pa ne vsi, štipendisti jo lahko dobijo na bone tako kot delavci v Železarni. Brez malice so - kakšna ironija - tudi na blejski gostinski šoli. Kratek čas so jih sicer hranili z malicami iz domačega internata, vendar se ni obneslo, kar je ponovni dokaz, da je kovačeva kobila bosa. V drugo skrajnost so zašli na ekonomski šoli v Kranju, kjer je malica obvezna, kar polovica srednješolcev s starši vred sicer podpira, manj pa jim ugajajo okoliščine, v katerih se mladež hrani, in cena, ki jo za to plača. Ekonomska šola nima ustreznih prostorov, kjer bi dijaki lahko malicali. V glavnem odmoru jih iz razredov preženejo jest na hodnik, kjer več sto dijakov prav gotovo ne more kulturno použiti svojega obveznega šolskega obroka. Kakor smo slišali, tudi jedilnikom, ki se menjajo na dva tedna, ne gre ravno zavidati, še manj pa ceni, ki jo starši plačajo za vse skupaj. Nazadnje jih je malica veljala 720 tisočakov. Dijakom, ki stroška ne zmorejo, malico plača šola.

Na kranjski gimnaziji, koder so pravzaprav spodbudili razpravo o šolskih malicah v okviru gmotnega položaja srednješolcev, je lani še tri četrtine učencev naročalo malico. Letos se v šoli hrani le še polovica gimnazijcev, kar gre pripisati spletu okoliščin, od te, da 1200 dijakov nima primerne obednice, da je jedilnik že tradicionalno reven, do one, da morajo dijaki sami plačevati ne le materialne stroške za malico, temveč polno ekonomsko ceno s kuharico vred. Zadnji mesec jih je malica stala 600 tisočakov.

Vse več srednješolcev se zaradi neurejenih razmer in stroškov, ki jih ne zmore, odreka šolski malici. Nadomestilo zanjo le redki nosijo od doma, večina ostaja lačnih ali pa se kampanjsko (dokler imajo denar) hrani po kioskih s »hitro« hrano. Ocvrt krompirček, hot-dog, burek in pizze, ali še slabše, do druge ure prazen želodec, pa najbrž niso ravno v prid zdravemu telesnemu in duševnemu razvoju. Tako kot srednješolci, ki so opozorili na ta problem, se najbrž tudi odgovorni v izobraževalnih institucijah zavedajo tega problema. Od njih si namreč mladi obetajo pomoči, in sicer od izobraževalne skupnosti, da bi tako kot nekoč tudi zdaj pokrila del stroškov za šolsko malico. Najsi je financer v gmotni stiski ali ne, za malice bi moral biti denar in ustrezne razmere, sicer naj bo šola brez malice (tako kot avto brez zavor) ob »uporabno dovoljenje«, je pribil eden od odraslih gostov gorenjske srednješolske koordinacije.

D. Z. Žlebir

Programska konferenca socialistične zveze Škofja Loka

Ne vsebina, obraz je zdaj vprašanje

Škofja Loka, 14. decembra - »Podobno kot bi naenkrat vsi radi postali veliki podjetniki, pa o podjetništvu skoraj ničesar ne vemo, je v politiki; govorimo o političnem pluralizmu, strankah, a politično še nismo zreli. Ko bomo vedeli, kdo smo in kaj hočemo, bo bolje,« je včerajšnjo živahno razpravo na programski konferenci škofjeloške socialistične zveze komentiral njen delovni predsednik Mišo Čeplak. Predlagal je posebno skupino, ki bo ponujeni program občinske socialistične zveze, v katerem manjka zlasti odgovor na vprašanje "kdo smo" (dati ga bo morala republiška organizacija, ki s prenovo močno kasni), dodelala, obenem pa za naslednjo konferenco bolj konkretizirala tudi precej splošne usmeritve iz poglavja "kaj hočemo".

Sicer pa se je včerajšnja programska konferenca začela s pregledom dela v minulem obdobju. O tem ni bilo kakšne burne razprave. Omeniti velja predvsem opombo sindikalista **Sandija Bartola**, da socialistična zveza ni speljala problemske konference o stanovanjski gradnji ter o telesni kulturi. Sprožil je tudi apel snovalcem ekonomsko-pravnega sistema, naj namesto sedanje anarhije vzpostavijo sistem, ki bo stopil na prste neplačevanju računov za prodane izdelke in storitve, neplačevanju obresti, zavlačevanju postopkov na sodiščih. Drugače pa se, je dejal Sandi Bartol, sindikat iz socialistične zveze poslavlja, postaja samostojna delavska organizacija z lastnim programom, zato tudi ni posebno zagret za sooblikovanje programa bodoče stranke socialistične zveze.

Tega je s številnimi dilemami vred predstavil sekretar škofjeloške socialistične zveze **Blaž Kujundžič**. Glede na to, da republiška zveza še ni odgovorila na osnovna vprašanja bodoče strankarske organiziranosti, na to, kako bo z njenimi individualnimi in morebitnimi kolektivnimi člani, v Škofji Loki pa menijo, da zavlačevanje lahko samo škodi njihovi gotovi zmagi na spomladanskih volitvah, so se v programu osredotočili predvsem na naloge, ki ne dišijo pretirano po oblasti. Zato program tudi ni tako konkreten, kot je, denimo, radovljiški, kjer celo piše, kateri kamnolom bodo zaprli, ampak bodo skušali konkretne naloge uveljavljati prek svojih kandidatov za občinsko skupščino in izvršni svet.

Prav pomanjkanje konkretnosti je programu socialistične zveze očital tudi **Franci Feltrin**, DEMOS, član zelenih. Če bo SZDL stranka, naj sama oblikuje program, drugim izpod "marele" pa naj jasno pove, naj gredo svojo pot. Sicer pa je ekološkemu delu programa očital pretirano skopost in splošnost. Podobne puščice je uperil tudi na programa kandidatov socialistične zveze za predsednika skupščine in izvršnega sveta ter menil, naj bosta programa uresničljiva v današnjih razmerah; bolje obljubiti manj, pa tisto narediti!

Delegati programske konference so izvolili svoja kandidata za bodočega predsednika občinske skupščine in izvršnega sveta. Kandidatka socialistične zveze za prvo damo parlamenta je z večino glasov postala Bogomila Mitič, predsednica republiškega komiteja za turizem in gostinstvo, kandidat za predsednika bodoče občinske vlade pa Brane Mohorič, ki je na tem mestu od letošnjega poletja.

Delegatka iz krajevne skupnosti Sv. Duh je menila, da krajevne konference socialistične zveze sploh niso potrebne. Na sestanek, ki ga pri njih skličejo, pridejo trije ljudje. Nasprotno pa je **Sandi Bartol** menil, da bi moral biti program socialistične zveze pisan prav s sodelovanjem številnih aktivistov na terenu in postati bolj operativen.

Predsednik škofjeloške borčevske organizacije **Štane Pečar** in sekretar predsedstva občinskega komiteja ZKS **Franc Benedik** sta se spotaknila predvsem ob prvi del programa, "kdo smo", ter težnje po razčiščevanju preteklosti. Franc Benedik je menil, da je ta del programa pisan preveč v slogu "kdor ni z nami, je proti nam", spotaknil se je ob očitke glede zgodovinske vloge aktivistov osvobodilne fronte oziroma socialistične zveze ter "dogmatskih komunistov". Namesto da bi se v občini obremenjevali z zgodovino, bi bilo pametneje delati na dokumentih za izhod iz krize. Za to je treba združiti sile, ne pa se medsebojno obkladati, je dejal Franc Benedik.

V razpravi pretežno poklicnih politikov se je oglasil tudi predsednik medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko **Marjan Gantar**, ki je dejal, da je škofjeloški programski osnutek v globalu ukrojen po najnovejših izhodiščih statuta republiške zveze. Dejal pa je tudi, da se ljudje na volitvah gotovo ne bodo opredeljevali strankarsko, vsaj večina ne, ampak bodo glasovali za tisti program oziroma kandidata, od katerega si bodo največ obetali, ki jim bo ponujal največ konkretnih rešitev.

H. Jelovčan

Prosilcev dolga vrsta, denarja pa kot prej

Ko bi sodili le po številu med gorenjske srednješolce podeljenih štipendijah, bi nas ne skrbelo za možnosti šolanja mladih iz neprivilegiranih socialnih slojev. Od 8450 gorenjskih srednješolcev jih namreč kar 6072 prejema katero od razpoložljivih štipendij, le 28 odstotkov mladih se šola brez nje. Dejali bi torej, da so tovarne in ustanove kar radodarno odvezale svoje štipendijske mošnjičke, ko ne bi poznali tudi druge plati medalje. Ta je presneto nebleščeča, zlasti pri štipendijah iz združenih sredstev, čeprav tudi mnogi viri kadrovskih štipendij že sledijo neslavnemu zgledu. Mnoge štipendije so namreč presneto nizke in še malo niso kos osnovnim stroškom šolanja. Kot pravi neka gorenjska srednješolka, so le borna žepnina, ob kateri človek dobi vtis, da ima nekaj svojega denarja in da se navadi obračati skromne vsote. Ta šolarka je namreč minuli mesec prejela borih 500 tisočakov družbene štipendije, medtem ko je za vozno karto ta mesec odštela štirikrat več.

Če pustimo ob strani kadrovske štipendije, ki so bržda vse bolj tržno odvisne od materialnega položaja firme in vse manj od skupno dogovorjenih štipendijskih meril, nam je ob štipendijah iz združenih sredstev kmalu jasno, da vse bolj delijo usodo ostalih socialnih pomoči. V vseobči revščini jih potrebuje vse več ljudi, žakelj z enakim denarjem kot poprej pa prav hitro splahni. Da bi za silo potešili čimveč ljudi, so prisiljeni denar drobiti na večje število vse bolj skopih deležev. Družbena vest je s tem sicer pomirjena, žal pa ne tudi želodci vse številnejših prosilcev.

Tako je tudi s štipendijami iz združenih sredstev. Ker je povečan gmotni cenzus, ker kopnijo razpisane kadrovske štipendije in ker je omajan socialni položaj vse številnejših družin, ki šolajo otroke, je prosilcev za tako imenovano socialno štipendijo vse več. Še več jih bo v prihodnjih letih. Prav gotovo ni najbolj pametno nadaljevati s prakso podeljevanja velikega števila štipendij nizkih zneskov. Enako neprivlačna pa je druga možnost, ki predvideva zaostritev socialnih meril in omejitev tovrstnega štipendiranja na ožji krog. Iz precepa bi pomagala edino višja prispevna stopnja za štipendiranje, čemur pa obremenjeno gospodarstvo najbrž ne bi prav dobre volje pritrdilo. Zato je odločitev za manjše zlo najbrž na strani prizadetih, se pravi šolajoče mladine in njihovih staršev.

D. Z. Žlebir

Osem delovnih organizacij v izgubi

Reorganizacije pomembno vplivajo na prihodek občine

Jesenice, 14. decembra - Na seji jeseniškega izvršnega sveta so med drugim opozorili na to, da je zaradi reorganizacijskih sprememb v trgovini pomembno upadel delež trgovine v strukturi prihodkov. Likvidnostne težave industrije, ki predstavlja 77 odstotkov skupnih prihodkov gospodarstva jeseniške občine.

Ko so na minuli seji jeseniškega izvršnega sveta razpravljali o devetmesečnem poslovanju gospodarstva in negospodarstva ter o prognozah do konca leta, so ugotovili, da so bile izgube za 137 odstotkov višje kot ob polletju. Največje izgube so izkazali v elektrogospodarstvu in na železnici - oboji kar 75 odstotkov celotnih izgub jeseniškega gospodarstva. Od ostalih delovnih organizacij večjo izgubo beleži ELIM Jesenice, ki je v celotni izgubi udeležen s 14 odstotki. Izgube v družbenih dejavnostih pa so še vedno rezultat zamikov vplačil prispevkov delovnih organizacij. Ugodna pa je zunanjetrgovinska menjava, saj pokrivanje uvoza z izvozom znaša 54 odstotkov.

Trenutno najhujši finančni problem je naraščajoča nelikvidnost, ki pod vprašaj postavlja nemoteno poslovanje v Železarni in tudi v ostalih gospodarskih panogah. Položaj je resen, so dejali na seji izvršnega sveta, še toliko bolj, ker 77 odstotkov skupnih prihodkov gospodarstva občine predstavlja industrija, od tega več kot 65 odstotkov Železarna.

Za jeseniško gospodarstvo je značilno tudi to, da je v deležu prihodkov trgovina udeležena le z 1 odstotkom, kar je izjemni padec glede na polletje, ko je bila udeležena še z 20 odstotki. Tak padec strukturnega deleža trgovine je posledica reorganizacijskih sprememb v Merkurju - trgovine in storitve Kranj, saj ima le-ta od 1. julija v jeseniški občini le še delovno enoto trgovino na debelo.

Izgubo je izkazalo osem gospodarskih organizacij in po devetmesečnem poslovanju znaša 82.296 milijonov dinarjev. Z izgubo v skupni višini 28.520 milijonov dinarjev so poslovale še občinska zdravstvena skupnost, telesnokulturna skupnost, skupnost otroškega varstva, občinska izobraževalna skupnost in skupnost socialnega skrbstva. Osnovno zdravstvo Gorenjske izkazuje 576 milijonov dinarjev izgube, Zdravstveni dom Jesenice pa 2.378 milijonov dinarjev. V družbenih dejavnostih prilivi mesečno zaostajajo za več kot 20 odstotkov za rastjo drobnoprodajnih cen ter rastjo bruto osebnih dohodkov v občini.

V razpravi so med drugim dejali, da bo zaradi likvidnostnih težav, zlasti Železarne in drugih večjih gospodarskih delovnih organizacij, treba veliko bolj spodbujati obrtno dejavnost in trgovino ter turistični razvoj, čeprav je njegov delež v skupnem prihodku gospodarstva občine majhen. V devetih mesecih namreč znaša nekaj več kot 2 odstotka.

D. Sedej

Socialdemokrati na Gorenjskem

Kranj, 14. decembra - V soboto ob 18. uri bo v sejni sobi št. 16 stavbe kranjske občinske skupščine ustanovni zbor območne organizacije Socialdemokratske zveze Slovenije za Gorenjsko. O vlogi nove organizacije bosta govorila njen predsednik in predsednik Demosa (demokratične opozicije Slovenije) dr. Jože Pučnik in Branko Grims iz Kranja, poročilo iniciativnega odbora za ustanovitev gorenjske organizacije pa bo podal Jože Ahačič iz Kranja.

C. Z.

KRATKE Z GORENJSKE

Letos uredili športno igrišče - V krajevni skupnosti Bukovica-Bukovščica v škofjeloški občini, kjer so se letos odločili, da bodo krajevni praznik v spomin na 11. december oziroma odhod osmih prvoborcev v partizane proslavili v začetku leta, ko bo odprta prenovljena šola v Bukovici, so letos uspešno uresničevali srednjeročni program pri obnovi in urejanju cest. Za asfalt v Praprotnem so veliko prispevali krajani, urejali in pripravili za asfaltiranje pa so tudi cesto proti Tomaževem. Sicer pa so bili letos še posebej aktivni gasilci, člani kulturnega društva in pred dvema letoma ustanovljenega Športnega društva. Člani Športnega društva so letos v Bukovici dokončno uredili (na sliki) tudi večnamensko športno igrišče. - A. Ž.

Izkušnje

Mandati sedanjim vodstvom v krajevnih skupnostih se iztekajo. Pred bližnjim pričakovanim sprejetjem volilnega zakona vse bolj med številnimi vprašanji ta hip izstopa pravzaprav tisto ključno: kako se v krajevnih skupnostih organizirati v prihodnje. Samoupravnih interesnih skupnosti, kjer so na primer v cestni in komunalni imele delegacije iz krajevnih skupnosti pomembno besedo, ne bo več. V ospredje se tudi že prebija mnenje, da je treba organe občinske skupščine v prihodnje čimbolj racionalizirati. S tem v zvezi je zato še kako pomembno vprašanje, kakšna naj bo v prihodnje krajevna skupnost.

Prav gotovo bo za učinkovito delovanje pri oblikovanju in uresničevanju dogovorov ter sprejetih programov, kot smo bili vajeni že doslej, pri organiziranosti na primer v občini potrebna določena skupno dogovorjena "uniformiranost". Vendar pa takšna širša opredelitev v tem trenutku odgovornih v krajevnih skupnostih ne bi smela zaradi pomembnosti jutrišnjih sprememb in novosti zavesti in speljati na stranski tir zgolj, ali pa celo samo, zaradi pomembnosti sprememb trenutka in prihodnjega obdobja. Krajevna skupnost še vedno ostaja tisti osnovni in glavni prostor oblikovanja in dogovarjanja. Tam, kjer je bil že doslej v tem prostoru učinkovit svet krajevne skupnosti s svojimi organi, ali pa je bila skupščina krajevne skupnosti, kot je v nedavni razpravi nekdo ocenil, že do zdaj "pluralistično" sestavljena in se je takšna organiziranost izkazala za učinkovito, potem te izkušnje velja še kako upoštevati in jih zato prenesti tudi v jutrišnjo krajevno organiziranost.

A. Žalar

Praznik v Poljanah

Poljane - V spomin na obletnico Poljanske vstaje imajo vsako leto v krajevni skupnosti Poljane v škofjeloški občini krajevni praznik. Tudi letos bodo praznik proslavili z različnimi prireditvami. Tako bo jutri, 16. decembra, ob 8. uri spominski pohod v Podobeno, udeleženci pohoda pa se bodo zbrali pred spomenikom v Poljanah. Popoldne ob 17. uri bo v župnijski cerkvi v Poljanah orgelski koncert Angele Tomanič. Pred osrednjo proslavo, ki bo v nedeljo, 17. decembra, ob 15. uri v kulturnem domu v Poljanah, na kateri bodo podelili tudi priznanja, po proslavi pa bo veselica, načrtujejo v nedeljo ob 10. uri tudi smučarska tekmovanja. Od danes (petek) pa je v šoli v Poljanah odprta tudi likovna razstava akademske slikarke Tamare Pečak.

A. Ž.

Preddvor, decembra - Že za 40-letnico Doma oskrbovancev Albina Drolca v Preddvoru so nameravali v starem Turnu odpreti spominsko sobo prve slovenske pisateljice Josipine Turnograjske, vendar jim je to uspelo šele po letu dni. Josipini so namenili spominsko nišo v prenovljeni grajski obednici. Vanjo so postavili njen doprsni kip iz grajske kapele, nekaj dokumentarnega gradiva in tudi citre, ki jih je menda igral tedanji grajski oskrbnik Andrej Levičnik, medtem ko sta Josipina in njena prijateljica Julija Primičeva, gospa Scheuschnstuelova, prepevali Prešernovo Pod oknom. Direktor doma v Preddvoru Peter Starc, ki se je osebno zelo zavzemal za odprtje spominske sobe Josipine Urbančič - Turnograjske, upa, da jo bodo obiskovali številni šolarji in drugi kulture željni obiskovalci. - Foto: F. Perdan

ureja ANDREJ ŽALAR

Krajevna skupnost Srednja vas

Tri leta doslej cesta, prihodnje leto telefonija

Srednja vas v Bohinju, 14. decembra - V krajevnih skupnostih v Bohinju ta in prihodnji teden praznujejo. Dogovor za skupno praznovanje, z osrednjo prireditvijo, ki je navadno v Bohinjski Bistrici, velja že vrsto let. Tako bo osrednja svečanost tokrat v Bohinjski Bistrici danes teden, ko bodo hkrati proslavili zaključek velike telefonske akcije v delu spodnje doline in Bohinjske Bistrice. V šoli pa v teh dneh pripravljajo tudi razstavo akademskega slikarja Janeza Ravnika.

Sicer pa smo tokrat pred prazničnimi dnevi obiskali krajevno skupnost Srednja vas v Zgornji bohinjski dolini, ki združuje prebivalce vasi Srednja vas, Češnjica, Jereka in in Podjelje. V pogovoru s predsednikom sveta KS **Francem Cvetkom** in tajnico Kulturno umetniškega društva **Cilko Zupanovo** je pogovor potekal predvsem o letošnjem delu oziroma dogajanju v krajevni skupnosti; pa tudi o načrtih za prihodnje leto.

Franc Cvetek

"V krajevni skupnosti se lahko pohvalimo," je že na začetku poudaril predsednik sveta KS Franc Cvetek, **"da smo program, ki smo si ga zastavili za letos, uresničili tako na komunalnem področju, asfaltiranju vaških ulic, dokončni ureditvi ceste Jereka - Podjelje, pri sanaciji lanskoletnih ujem in regulaciji hudournika."**

Kar zadeva obseg del, je bilo še najmanj narejenega morda v **Srednji vasi,** kjer pa vodovodni odbor vseeno zasluži pohvalo za obnovo pokvarjenega hidranta in cevovoda. Na trgu sredi vasi so naredili novo vaško korito in obnovili tudi kapelico ter prenesli na trg knežji kamen, kot spomin na igro Ustoličenje, ki so jo igrali pred 35 leti. Za ureditev tega dela središča vasi pa zasluži posebno pohvalo tudi Jakob Pekovec, ki je poskrbel, da je ta del vasi z obnovo spet dobil nekdanjo vaško idilo. **"To je zares hvalevredna odločitev krajevne skupnosti, da bogato kulturno dediščino z izročili v tem delu Bohinja ohranimo,"** meni **Cilka Zupanova,** ki prav zdaj z mladimi pripravlja igrico Županova Micka (več o tovrstni dejavnosti in Cilkini

zavzetosti bomo še pisali), na oder pa jo nameravajo "postaviti" 23. decembra.

V **Češnjici** so se takoj spomladi lotili odprave posledic lanskih neurij. Razširili so most pri Trdinu, zamenjali nekaj kanalizacijskih cevi in uredili neasfaltirane poti. Največji zalogaj je bila obnova glavnega cevovoda. Za prihodnje leto je ostala še tretjina. Asfaltirali so tudi 250 metrov vaških poti. Podjetje za urejanje hudournikov pa je v sodelovanju s krajevno skupnostjo nadaljevalo regulacijo hudournika Suha, kjer bodo z deli končali prav tako prihodnje leto.

"Največja pridobitev in hkrati tudi največja akcija v krajevni skupnosti (poleg Jereke, kjer so položili po predhodni ureditvi odvodnjavanja in jaškov 400 metrov asfalta) pa je bila tudi letos v Podjelju. Zadnji dve leti so krajani skupaj s Cestnim podjetjem in ob pomoči Cestno komunalne skupnosti Radovljica urejali cesto od Jereke proti Podjelju. Letos so bila velika dela končana še v zadnjem delu (tretjini) proti Zgornjemu Podjelju. Na tisoče ur je bilo opravljenih in veliko denarja so krajani prispevali sami ob pomoči Cestne skupnosti. Veliko razumevanje pri tej akciji je še posebej imel odbor za plan in finance Cestno komunalne skupnosti Radovljica. Za naprej pa se zdaj kar sama kaže, kot nujna, povezava od Zgornjega Podjelja proti Koprivniku..."

Velika (že druga) telefonska akcija pa se je v tem delu Bohinja začela spomladi, ko so s pomočjo bohinjskih delovnih organizacij in občino morali hitro zbrati 84 starih milijard dinarjev za novo ATC Bohinj-Jezero, ki bo omogočila razširitev in ureditev telefonije tudi v Zgornji bohinjski dolini. V delovni organizaciji Unitel Blejska Dobrava so se potrudili, da so centralo naredili dvakrat hitreje od pogodbenega roka (in je tako zdaj že montirana), enak delež, kot so ga morali zbrati, pa je prispevalo tudi Podjetje za PTT promet Kranj...

Cilka Zupan

"Najbližji interesenti okrog nove centrale bodo lahko že kmalu priključeni. Nas pa prihodnje letos čaka velika akcija še posebej v naši krajevni skupnosti, kjer smo zdaj praktično brez telefona. Sicer pa imamo v programu tudi dokončanje del na trgu v Srednji vasi, vodovoda v Češnjici, asfaltiranje nekaterih poti v Jereki in Srednji vasi in ureditev poti do kmetije Soklič v Podjelju. Morda pa bomo resneje razmislili tudi o povezavi med Zgornjim Podjeljem in Koprivnikom. Cilj, ki pa seveda ne pomeni že jutrišnje uresničitev, pa je vsekakor (tako kot že nekaj časa) turizem in urejen turistični kraj...," pravi pred letošnjim praznovanjem v Bohinju **Franc Cvetek.**

A. Žalar

Vaso Tepina odpira lokal ortopedskih pripomočkov

Ortopedski pripomočki iz zasebne delavnice

Jesenice, 14. decembra - Ob vhodu v jeseniško bolnišnico odpira Vaso Tepina lokal, v katerem bo mogoče po meri dobiti različne ortopedske pripomočke. Sodelovanje z zdravniki - ortopedi in tudi popravila starih pripomočkov.

Pri vhodu v jeseniško bolnico odpira Vaso Tepina z Jesenic lokal, kjer bo po meri izdeloval ortopedske pripomočke. Vaso pravi, da je po prometni nesreči začel razmišljati, kako bi začel izdelovati razne ortopedske pripomočke in jih za vse tiste, ki težko pridejo do njih, izdeloval po meri. Razen tega številnim bolnikom po operacijah ne bi bilo treba dvakrat ali večkrat na teden na terapijo - vsaj osnovne pripomočke bi lahko imeli doma.

Glissonova zanka

Po posvetovanju in v stalnem sodelovanju z zdravniki - ortopedi tako v Celju, na Jesenicah in v Valdoltri je počasi začel z izdelovanjem. Vsak izdelek pregledajo strokovnjaki, tako tudi opornico, nočno in dnevno, ki je namenjena korekciji nepravilnega položaja palcev na nogi. Opornico je ocenil strokovni kolegij Univerzitetne klinike v Ljubljani, ugotovil, da je koristna in jo tudi priporočil. Vaso bo poskrbel tudi za popravila in za pravilno uporabo vsakega pripomočka, saj so želje in navade posameznikov različne.

Dnevna opornica za vsako obuvalo....

»Za zdaj izdelujem Glissonovo zanko, za izboljšanje funkcije vratne hrbtenice, ki se uporablja pri okvari medvretenčne ploščice, pri bolečinah v vratu, zatilju, glavobolih... Potem je ortopedski pripomoček za korekcijo položaja nožnega palca, ki se uporablja pri prirojenem napačnem položaju prve stopalne kosti kot posledica obolenj stopalnih in mečnih mišic ali nošenja neprimerne obutve. Tu je še teniška opornica za razbremenitev skupnega narastišča iztegovalnega mišičja podlehti. Razen tega je povpraševanje po raznih podložkah in drugih pripomočkih.

V sodelovanju z zdravniki izdelujem strankam posamezni pripomoček po meri in v ustreznem materialu. Za zdaj bom v lokalu pri vhodu v bolnišnico delal popoldne, od 14. do 16. ure, drugače pa stranke lahko naročijo izdelek po povzetju na moj naslov Titova 2a ali popoldne po telefonu na številko 82-110.«

D. Sedej

Kompasovo srečanje

Kranj - Jubilejno, 20. Kompasovo srečanje je bilo konec novembra v Poreču v hotelu Parentium. Tokrat so se na srečanju v hotelu na polotoku Zelene lagune v Poreču zbrali številni zvesti prijatelji Kompasa in med njimi je bil tudi tokrat Kranjčan Ivan Petrič (poleg številnih drugih Gorenjcev). Prireditelji izleta in srečanja so tokrat Ivanu Petriču za "zvestobo" Komapsovim srečanjem podelili tudi Kompasovo marelo. Ivan Petrič, ki nam je poslal vest o prijetnem srečanju, pa se v imenu vseh udeležencev, še posebej pa z Gorenjske, Kompasovcem zahvaljuje za prijetno letošnje srečanje med prazniki v Poreču.

Že druga Čajanka na Kokrici

Kokrica - Turistično društvo Kokrica pri Kranju, kjer so se tudi letos v odboru odločili, da bodo čez zimo pripravljali Čajanke, na katerih ob zanimivem predavanju vedno postrežejo tudi z domačim pecivom in čajem, pripravlja v soboto, 16. decembra, ob 17. uri v Kulturnem domu na Kokrici že drugo takšno Čajanko. Tokrat bo gost večera priznani poznavalec vpliva barv na človeka inž. Janez Lesar iz Ljubljane. Naslov predavanja je Sončna svetloba nam daje pečat.

A. Ž.

Praznovanje vojakov

Kranj, Škofja Loka - Ob letošnjem prazniku JLA je bil ta teden na programu v kranjski občini obisk vojakov in rezervnih vojaških starešin v vrtcih in šolah, v škofjeloški občini pa obisk vojakov v delovnih organizacijah Gradis, Kroj in LTH Orodjarna. Starešine vojašnice Jožeta Gregorčiča bodo danes obiskali tudi osnovno šolo v Poljanah. Po tekmovanju v streljanju, ki je bilo danes teden v športni dvorani Poden, pa bo v ponedeljek v vojašnici v Škofji Loki tudi tekmovanje v šahu.

A. Ž.

Priprave na volitve 1990

Radovljica - Predsedstvo občinskega odbora ZZB NOV Radovljica je sklenilo, da bodo programsko volilne konference v krajevnih organizacijah ZZB NOV v radovljiški občini od 31. januarja do 31. marca prihodnje leto, občinska programsko volilna konferenca pa bo v drugi polovici aprila ali v prvi polovici maja prihodnje leto. Ko so razpravljali o možnih kandidatih za vodilne funkcije v občinski organizaciji, so potrdili tud predlog kandidatov za nekatere republiške komisije iz radovljiške občine. Na seji so za plaketo SLO in DS predlagali Jošta Rolca, ki že od 1960. leta predava o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. Sklenili so še, da bodo na žalno slovesnost ob obletnici zmage mrtvega bataljona na Pokljuki organizirali prevoz s tremi avtobusi in sicer enega za delegacije osnovnih šol, enega za bohinjsko in enega za radovljiško območje. Za smučarska tekmovanja pa letos odbor nima denarja.

(cr)

Socialna agonija v Tekstilindusu je blizu vrhunca

Ob kruhu in pašteti

Kranj, 13. decembra - Na izplačilni dan kranjskega Tekstilindusa se je na občini sestal nekakšen »krizni štab«. Tekstilindusov račun je namreč blokiran, tovarna je zadolžena do vratu, tako da je banka ni več voljna kreditirati. Brez jamstva družbenopolitične skupnosti ni bila pripravljena dati posojila za zajamčene osebne dohodke, ki bi jih morali izplačati danes. Ker izvršni svet, ki se je sestal zjutraj, nima zakonskih pooblastil za takšno garancijo, je sklical predsedstva vseh družbenopolitičnih organizacij v občini, od katerih je dobil načelno soglasje za potezo, ki je sicer v pristojnosti občinske skupščine. Stavki se najbrž kljub vsemu ne bodo izognili.

Kot je uvodoma povedal predsednik izvršnega sveta **Henrik Peternelj**, je ta čas v Kranju s Tekstilindusom najhuje. Še vedno se ne ve, ali ga po novem letu čaka stečaj, zadolženi so do grla, tako da so pred kratkim skušali rešiti glavo s prodajo 200 stanovanj. Ta denar pa je šel glavnemu upniku, banki, ki jih je tako razbremenila dela dolga. Jeseni je krmilo tovarne prevzel nov direktor, vendar je njegova vladavina trajala le tri tedne. Sedanji s svojo ekipo dela po sanacijskem programu, ki ga je za Tekstilindus izdelala ljubljanska firma Vis-a-vis, sicer pa mrzlično iščejo nov vodstveni team. Razumljivo je, da jo bodo težko našli: kdo si bo le naprtil odgovornost za reševanje tovarne z 2000 ljudmi, časi, ko so direktorje z dekreti pošiljali v takšne firme, pa so zdaj mimo.

Sicer pa se današnja seja predsedstev kranjskih družbenopolitičnih organizacij ni ubadala s prihodnostjo Tekstilindusa: o njej v tovarni razpravljajo v petek, 15. decembra, ko bodo strokovno pretehtali odločitev, ali naj gre Tekstilindus v stečaj, ali naj postopno zmanjšajo število zaposlenih in čez čas startajo z manjšo, perspektivnejšo tovarno, ali pa je prihodnost v sanaciji. Danes jim je šlo za povsem preprosto rešitev - izplačilo zajamčenih plač. Da bi banka odobrila posojilo zanje, je potrebovala jamstvo družbenopolitične skupnosti, in to docela oprijemljivo jamstvo. V primeru, da se Tekstilindus že prihodnji mesec potopi, namreč posojilo (gre za 60 milijard dinarjev) bremeni občino. Ker gre v tem primeru za okoli 4 odstotke mesečnih sredstev skupne porabe v občini, ali drugače, za 7 odstotkov osebnih dohodkov, mora o jamstvu reči zadnjo besedo skupščina.

Blizu 2000 zaposlenih v Tekstilindusu ne morejo pustiti brez zajamčenih plač, ki jim pripadajo po zakonu o sanaciji. Tamkajšnji delavci grozijo s stavko, pa ne le, če petek ne bo zajamčene plače, pač pa zahtevajo več od zajamčenega dohodka, saj za občinskim gospodarstvom ta čas v plačah zaostajajo kar za 70 odstotkov. O tem je na sestanku spregovoril v. d. direktorja **Ivan Peternel**, ki je spregovoril najprej o nezavidljivih ekonomskih razmerah v Tekstilindusu. Med drugim je izjavil, da bi bilo škoda pokopati tovarno (pred leti so ji že enkrat prerokovali propad, vendar se je izvlekla), saj bi jugo-stečaj pomenil drugi Agrokomerc. Skupaj s predstavniki sindikata in delavskega sveta je prizadeto spregovoril tudi o socialni plati Tekstilindusovega problema. Zadnji mesec je bil tamkaj povprečni osebni dohodek 13 milijonov (v kranjskem gospodarstvu 22 milijonov), najnižji je znašal pod 6 milijonov. 700 delavcev od 1942 zaposlenih je ta čas na prisilnih dopustih, kar pomeni, da so njihovi zajamčeni dohodki brez dodatkov na delovno uspešnost in izmensko delo. Življenjskih izdatkov pa imajo delavci daleč nad zajamčeno plačo. Zato se je direktor s sodelavci zavzel za 70-odstotno povečanje plač, medtem ko je IS vztrajal na 20-odstotnem, kolikor bi omogočila masa 60 milijard posojila iz banke.

Direktor banke **Zlato Kavčič** je povedal, da je dimenzija Tekstilindusovega problema večja od 60 milijard, saj so razen za plače zadolženi tudi za nujne repromateriale, vendar kljub temu nudijo likvidnostno pomoč. Od občine pa pričakujejo čimprejšnjo kadrovsko konsolidacijo in obetaven sanacijski program.

Zatem se je razvnela razprava, ko so na eni strani zagovorniki s socialnimi motivi terjali višje plače od zajamčenih, saj je okoli 200 delavcev Tekstilindusa v takšni socialni stiski, da niti za hrano nimajo več in so prisiljeni životariti ob kruhu in pašteti, na drugi pa so realisti vztrajali na zajamčenih, saj ni dodatnega vira, iz katerega bi črpali sredstva za kaj več. V Teštilindusu so odločili, da živih ljudi ne bodo pokopali, zlasti zdaj jim je težko izplačevati tako majhne denarje, ko se od mnogih delavcev več zahteva. Od občinskih struktur pa so slišali tudi, da si delavci zaslužijo višji nivo socialne varnosti kot sta kruh in pašteta, vendar naj bo za to odgovorno tovarniško vodstvo, ne pa občinsko.

Ko se je zatem sestalo še predsedstvo občinskega sindikata, ki se je na skupščini odločil vztrajati, da ob zajamčenih plačah nihče od delavcev ne bi dobil manj od 12 milijonov. Tokrat so odobrili tudi nekaj denarja za enkratne pomoči tistim, delavcem, ki jim je najtežje.

D. Z. Žlebir

Izgradnja deponije posebnih odpadkov v Tenetišah

Najprej zemljišče, nato projekti

Kranj, 13. decembra - Kranjski izvršni svet je obravnaval izgradnjo deponije posebnih odpadkov v Tenetišah, najprej bodo zagotovili sredstva za zemljišče in projekte, najugodnejši ponudnik za prevzem inženiringa je bil Razvojni center Celje.

Izvršni svet je sprejel poročilo delovne skupine za urejanje problematike posebnih odpadkov v tekočem srednjeročju, ki je stvari najprej pripeljala do sprejema ureditvenega načrta junija letos. Upravni organi so nadaljevali s pripravo odloka o prenehanju lastninskih pravic na območju ureditvenega načrta, drugače povedano, pridobiti zemljišče, tozd Komunala pri Komunalnem, obrtnem in gradbenem podjetju Kranj pa je bil kot pooblaščeni investitor zadolžen za postopek zbiranja ponudb za izdelavo tehnične dokumentacije.

Ker Komunala nima za to ustreznih kadrov, so se odločili za inženiring, posebna komisija je zanj najprej dobila dve ponudbi in sicer od Domplana in Projektivnega podjetja Kranj, vendar pa so za slednjega ugotovili, da za to dejavnost ni registriran. Zato so pridobili nove ponudbe in najugodnejši ponudnik je bil Razvojni center iz Celja, ki je ponudil 2,34 odstotka od vrednosti investicije, sledil je Domplan z 2,38 odstotka, IBE Ljubljana s 3,27 odstotka in Hidroinženiring Ljubljana s 5,90 odstotka.

Vendar pa so se stvari še zapletale, čeprav se je komisija že odločila za Razvojni center Celje in čeprav je znano, da ima ta dobre reference na tem področju. Na sestanku v občinskem komiteju za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve, ki so mu prisostvovali tudi člani komisije, so vendarle sklenili, da bodo poiskali še dodatni ponudbi dveh najugodnejših ponudnikov (RC Celje in Domplan), ki so ju dobili, vendar pa vsebinsko nista bili primerljivi. Komisija pooblaščenega investitorja se je tako 5. oktobra letos odločila, da ostane pri prvotni odločitvi.

Kranjski izvršni svet je zdaj potrdil odločitve delovne skupine, vendar pa je na predlog občinskega komiteja za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve odločil za postopnost pri izgradnji deponije, kar pomeni, da bodo z izvajalcem inženiriga sklepali pogodbe za posamezna dela, kar pa bo seveda odvisno od razpoložljivih sredstev.

M. V.

Nove oblike sodelovanja Kranja s Stuttgartom

Pet nemških štipendij za kemijo

Kranj, decembra - Inštitut za kemijo dr. Flad iz Stuttgarta bo za študij kemije podelil pet štipendij, v Kranju nameravajo izbrati dobre dijake, štipendiste kranjskih tovarn.

Kranj spleta vse bolj raznovrstne vezi s Stuttgartom, ki jih je pred leti spodbudilo tamkajšnje slovensko kulturno društvo Triglav, katerega pokrovitelj je mesto Kranj. Vsakoletna izmenjava obiskov na ravni županov obeh mest, natančneje zahodnega dela Stuttgarta, je poleg kulturnega odprla tudi sodelovanje na drugih področjih, vključilo se je Iskrino predstavništvo v Stuttgartu, tudi v zahodnonemški pokrajini Baden - Wuertemberg pa je vse več zanimanja za navezavo poslovnih stikov, zlasti z manjšimi kranjskimi podjetji, družbenimi in zasebnimi.

Novo stran sodelovanja pa so odprli ob zadnjem obisku kranjske delegacije, ki se je v Stuttgartu mudila od 23. do 26. novembra. Kranjski župan Ivan Torkar se je vrnil z listino o podelitvi petih štipendij, ki so mu jo izročili v Kemijskem inštitutu dr. Flad v Stuttgardu, kamor jih je peljal župan zahodnega Stuttgarta Guenter Stegmeir.

Za mlade Kranjčane, ki jih veseli kemija, je to seveda mikavna ponudba. Štipendije se nanašajo na dveletno šolanje, ki je najbolj primerno za dijake tretjega in četrtega letnika naših srednjih šol, v bistvu bi torej drugi del srednje šole zaključili pri dr. Fladu, kar bi jim dalo mednarodno priznano srednješolsko spričevalo. Vendar pa se na inštitutu šolajo tudi starejši. Vsekakor pa je spričevalo takšne šole zelo dobra stvar pri vpisu na tuje fakultete. Kakor nam je povedal Ivan Torkar, nameravajo v dogovoru s kranjskimi podjetji in šolami nemške štipendije podeliti dobrim dijakom, ki jih štipendirajo kranjska podjetja, želijo namreč, da bi se po končanem študiju vrnili domov. Seveda pa je pogoj za šolanje v Stuttgartu dobro znanje nemškega jezika, zato je težko pričakovati, da bodo vse štipendije podeljene že prvo leto.

M. V.

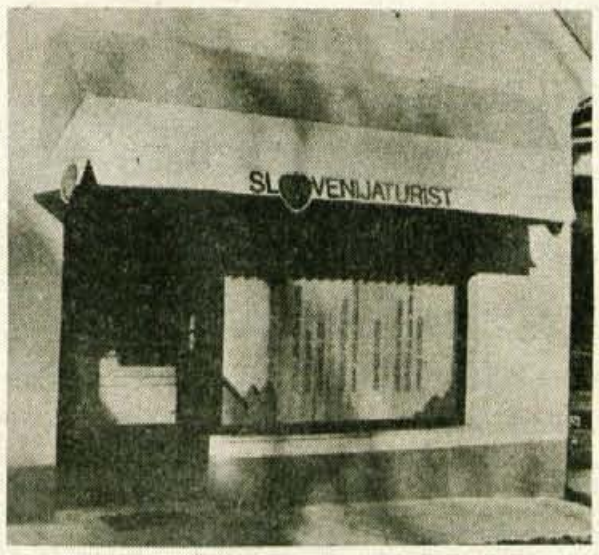

Kranj, 11. decembra - Slovenijaturist je v Kranju, na Koroški cesti 29 (poleg Bežkove vile) odprl novo poslovalnico, kjer posredujejo splošne turistične in prometne informacije, prodajajo vozovnice za vlake, letala, ladje in trajekte ter seveda svoje aranžmaje potovanj, izletov in počitnic, po naročilu pa pripravijo tudi skupinske izlete. V Kranju smo torej dobili poslovalnico še ene turistične agencije in poslej bo konkurenca še večja, kar je seveda dobrodošlo. Foto: F. Perdan

SHS blokada

V Jugoslaviji so razlike tako velike, da bi centralizirana davčna politika pomenila strahotno prelivanje.

Prispevek v sklad za nerazvite je kost, ki jo ljudje radi glodajo, vendar pa pri tem zaradi drevesa ne vidijo gozda. Obstajajo namreč veliko večji kanali prelivanja denarja, denimo obvezna rezerva pri Narodni banki, kar povprečni državljan ne pozna in težko razume. Preprostejša stvar pa so davki in nemara je lažje razumeti, čemu Slovenci tako trmasto vztrajamo pri decentraliziranem davčnem sistemu, saj bi centraliziran način določanja in pobiranja davkov zaradi velikanskih razlik v Jugoslaviji predstavljal strahotno prelivanje denarja.

Zato je razumljivo, da je novi davčni zakon obtičal v proceduri, Slovenija ga zavrača najbolj trmasto in s tem brani svoje interese, kakor jih Srbija pri deviznem zakonu (klirinški izvoz) in Hrvaška pri zakonu o cenah (naftno gospodarstvo), ki sta prav tako obtičala in zvezna vlada se zdaj skuša izviti iz SHS blokade. Želi si seveda večje pristojnosti in prihodnji teden bo predsednik Marković zahteval ustavne spremembe, kako bo presekan ta gordijski vozel pa je seveda zaradi izrazito nestabilnih in konfuznih razmer težko napovedati, čeprav ima Marković, kot vse kaže, vse več zunanje podpore.

Prav zavzemanje za (de)centralizirano davčno politiko najbolje kaže, kako razklana je Jugoslavija, kako se pri nas argumenti nenehno bore z interesi. Velikanske razvojne razlike so argument za decentraliziran davčni vijak, zlasti pri davku na dohodek, osebne dohodke in pri drugih direktnih davkih, saj praktično ne bi mogli vgraditi za vse sprejemljive spodbudne davčne politike, žal pa so na drugi strani interesi, vse bolj nasilne želje manj razvitih po denarju. Zato se razprave vedno znova spreminjajo v obtožbe in obsodbe, ki so na vse bolj žaljivi, bolje rečeno primitivni ravni. Čustva pa so pri razumnih odločitvah običajno odveč.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Britanska študija za jugoslovanske železarne

Za slovenske železarne je študijo o prenovi že napravila firma MyKinsey, zdaj pa so se za takšno potezo odločile tudi druge jugoslovanske železarne, ki so študijo naročile pri britanski svetovalni firmi British Steel Consultant, njeni strokovnjaki že obiskujejo železarne po Jugoslaviji, tehnološka in gospodarska študija naj bi bila nared do maja prihodnje leto, do decembra pa naj bi predlagali tudi poti za prenovo in posodobitev celotne črne metalurgije. Pričakovati je moč, da bodo tuji svetovalci, tako kot so že slovenskim, predlagali tudi drugim po Jugoslaviji, naj opustijo izdelavo nekvalitetnega in cenenega jekla ter razvijajo zdrave dele železarn in opustijo zastarele obrate. Nemara bodo jasno odgovorili tudi na vprašanje, ima smederevska železarna prihodnost ali ne. Študija bo seveda dala tudi odgovor, kolikšna je prezaposlenost, napovedujejo, da bo od 90 tisoč delavcev moralo kar 30 tisoč poiskati drugo delo, pri tolikšnem številu pa bi bil seveda potreben tudi program prezaposlitve.

Sejemski kompenzacijski posli niso zanimivi

Slovenija je imela letos odobrenih 505 milijonov šilingov za poslovanje po sejemskih kompenzacijskih poslih z Avstrijo, vendar pa je za to obliko poslovanja gospodarski interes vse manjši. Z liberalizacijo zunanjetrgovinskega poslovanja so nekdanje ugodnosti kompenzacijskih poslov skopnele, ostali pa so z njimi povezani posebni stroški: posebna priprava izvoza, 2,5 odstotni prispevek Gospodarski zbornici za te posle, vključevanje tujega partnerja in njegov prispevek Zbornici, nujnost zapiranja posameznih poslov in počasna realizacija medsebojnih plačil, 12 odstotna taksa za nakazilo v tujino, blago pa mora biti avstrijskega oziroma jugoslovanskega izbora. Že lani odobrena kvota je bila izkoriščena le 70 odstotno, letos je praktično še neizkoriščena. Gorenjski so, kot obmejni regiji, letos določili 20 milijonov šilingov, kvoto so dodelili tudi tradicionalnim operaterjem, med njimi kranjskemu Merkurju 3,2 milijona šilingov in blejskemu LIP-u 15 milijonov šilingov. Ker teh poslov ni, seveda tudi prispevka za Gospodarsko zbornico ni, ta sredstva je uporabljala za sofinanciranje sejemske in druge propagandne aktivnosti slovenskega gospodarstva v Avstriji, poslej bodo morali razstavljalci v glavnem sami nositi stroške.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Veliki porabniki so veliki dolžniki

Elektrogospodarstvo Slovenije vse bolj pritiska na dolžnike, novembra so vsem pogodbenim odjemalcem napovedali odklope, na seznamu je bilo kar 1.700 dolžnikov. Večina se je ostrega opomina prestrašila in dolgove poravnala, nerešeno ostaja še vprašanje Kliničnega centra in vojnih pošt, ki s plačili stalno zamujajo, vendar zamudnih obresti nočejo plačati. Z večjimi pogodbenimi odjemalci pa so se dogovorili za kompenzacije, Litostroj bo denimo dolg za elektriko poravnal s turbino za vodno elektrarno Vrhovo. Največji dolžniki pa so največji porabniki elektrike, ki sodijo v posebno skupino odjemalcev, 21. novembra so dolgovali 169 milijard dinarjev, dejansko pa je bil dolg nekaj manjši, ker so 53,6 milijarde dinarjev zavarovali z akceptnimi nalogi. Novembrski račun za elektriko vseh petih porabnikov pa znaša 486 milijard dinarjev, največji porabnik je Tovarna glinice in aluminija Kidričevo, ki je dobila račun za 191 milijard dinarjev, preostali štirje veliki porabiki, med njimi je seveda tudi jeseniška Železarna, pa račun za 295 milijard dinarjev.

ureja MARIJA VOLČJAK

PREJELI SMO

ODPRTO PISMO VODSTVU LJUBLJANSKE TELEVIZIJE IN SLOVENSKI JAVNOSTI!

Jasno je, da si Slovenija v teh dneh ne more dovoliti hujših notranjih ekscesov. Kreganja, pod katerim razumemo štrajke, protestne shode in podobno, bi nasprotna stran izkoriščala v dokaz slovenske neenotnosti. Vendar še tako usodni časi ne bi smeli zapirati duri demokratičnemu dialogu znotraj Slovenije. Odprtost medijev bolj ali manj spoštuje večina sredstev javnega obveščanja. Vrata pa so tako rekoč najmočneje zaprta na ljubljanski televiziji, kar bomo ponovno predstavili na primeru Slovenske kmečke zveze in Zveze slovenske kmečke mladine.

Razumeli bi, če sta kmečki zvezi bojkotirani na političnem področju, in da bodo naše kmetijske in stanovske zadeve glede na pomen in zanimivost lažje »šle skozi«. Dogaja pa se nam prav nasprotno: naše politično delovanje je v primerjavi s kmetijskim, ki predstavlja večino našega početja, prepotencirano, tako da že dobiva vtis, da se »ti kmetje« ukvarjajo samo s politiko. Pri tem pa seveda ne mislimo, da je tudi političen del primerno pokrit. Naš kmetijski program zahteva temeljito prenovo slovenskega kmetijstva. Hvala Bogu, da so ga v delih povzele tudi nekatere druge stare in nove zveze, sicer ne bi bil deležen od svojega nastanka, v poletju 1988, nobene televizijske predstavitve. Tolažimo se s tem, da so ga slišali vsaj avstrijski, nemški in finski gledalci, ki jih očitno te stvari »bolj zanimajo«.

Zakaj pijemo tako drago mleko: zakaj je bilo kmetijstvo v povojnem času tako odrinjeno: kako to, da v nerazvitih Halozah vsaj kmetijstva niso mogli razviti; ali je agrarna reforma res edina rešitev; ekologija in kmetijstvo: ali kako je mogoče, da gnojevka od deset tisoč prašičev teče direktno v Kamniško Bistrico in Muro; kaj so to kulaški procesi; ali sploh še rabimo kombinate, ali imamo bogate ali revne kmete itd. Vse to so vprašanja, ki bi bila vsaj za kmete še kako zanimiva, upamo pa si trditi, da tudi za pomemben delež slovenske javnosti. Če pri izbiri vprašanj, pomembnih za televizijo, mogoče iz petnih žil potegnemo še kake racionalne argumente o neupoštevanju obeh kmečkih zvez, pa nikakor ne moremo pristati na to, da o vprašanjih, ki direktno zadevajo kmečko zvezo ali sta jih obe celo sprožili, odgovorni na televiziji kmečki zvezi enostavno izločijo iz delokroga zainteresiranih. Nazadnje smo bili priča temu z Žariščem 5. 12. 1989 o »razprodaji družbene lastnine«, v katerem je bila Slovenska kmečka zveza v zvezi z reorganizacijo zadrug nekajkrat omenjena. Nekatera njena stališča so bila celo napačno interpretirana, da ne govorimo o tem, da je imel predstavnik Mercatorja celo možnost enostransko prikazati vso problematiko.

Izgleda, da moramo za tiste, ki še niso opazili spremembe na političnem zemljevidu Slovenije nekatere stvari ponoviti. Slovenska kmečka zveza ima čez 30.000 članov organiziranih v več kot 100 podružnicah, ki pokrivajo več kot 90 % slovenske dežele. Slovenska kmečka zveza je registrirana organizacija kmetov in somišljenikov in kot je pokazal bojkot oddaje mleka v stanovskih stvareh lahko govori v imenu velike večine slovenskih kmetov. V tem trenutku v Sloveniji in druge stanovsko — politične organizacije kmetov, nekatere organizacije, kot Združena zveza, te funkcije dejansko in v skladu z njeno prenovo v poslovno organizacijo kmetov ne opravljajo več.

Vedno bolj smo prepričani, da nas TV Ljubljana sili v organiziranje grmečih akcij direktne demokracije, ki dišijo že po mitingih. Kako pa naj si drugače predstavljamo dejstvo, da smo bili, po naši presoji, televizijsko korektno pokriti le ob bojkotu mleka, in da je problem reorganizacije protestnega shoda v Šentjurju. To niso naše metode, želimo jih uporabljati le v skrajni sili. Za obstanek temeljna vprašanja kmetov javnost mora izvedeti, pa naj nas potem izvižga, če se z nami ne strinja, ali podpre, če je istega mnenja. Dokler ni parlamenta z imenom in priimkom (pa tudi že temu dajemo pobude in vprašanja), bo odločilno vlogo imela javnost, ki vsak večer sedi pred to škatlo in gleda Dnevnik in Žarišče. Upamo, da nam ob spremembi gozdarske zakonodaje ne bo treba rušiti dreves na slovenske ceste, da bi ta za kmete tako pereč problem prišel na TV zaslone.

Dopuščamo možnost, da ignoriranje kmetijske aktivnosti obeh kmečkih zvez, ni rezultat berlinskih zidov v nekaterih glavah, ampak je le posledica nevednosti in neznanja. V tem primeru smo dolžni opravičila in bomo to tudi storili.

Gospod Janžič, Grah, Maksimovič in gospa Komparičeva pričakujemo Vaš odgovor in povabilo na »okroglo mizo«

Kmečki pozdrav!

Za Slovensko kmečko zvezo in Zvezo slovenske kmečke mladine
Marjan Podobnik
Marija Markeš
Emil Erjavec

Franc Puhar - Aci

ZVEZA ZDRUŽENJ ŠOFERJEV IN AVTONEHANIKOV SLOVENIJE
Ljubljana, Celovška 166/4

Združenje šoferjev in avtomehanikov Škofja Loka objavlja na podlagi sklepa Izvršnega odbora naslednja prosta dela:

1. **VOZNIK INŠTRUKTOR A, B ali B kategorije — za nedoločen čas s polnim delovnim časom, s 3 mesečnim poskusnim delom — 2 meseca**
2. **UČITELJ CPP — za dopolnilno delovno razmerje ali pogodbeno razmerje — 1 delavec**
3. **VOZNIK INŠTRUKTOR A,B ali B kategorije za dopolnilno delovno razmerje ali pogodbeno razmerje, več delavcev**

Pogoji:
Kandidati pod 1, 2, 3 morajo izpolnjevati določila 94. člena ZVCP in morajo imeti najmanj 6 mesecev delovnih izkušenj pri usposabljanju kandidatov za voznike A,B ali B kategorije
Prijava:
Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 8 dni na naslov: ZŠAM Škofja Loka, Kidričeva 51/A, Škofja Loka. O izbiri bomo kandidate obvestili v roku 15 dni po izteku prijavnega roka.

MLADI BODO PRIŠLI, KO BODO REZULTATI

Prispevek objavljen pod tem naslovom v petek, 24. novembra 1989 potrjuje, da tudi komunisti v Škofji Loki nekaj veljamo, saj bi se v nasprotnem primeru profesorica Alenka Potočnik — Lauko v imenu Slovenske demokratske zveze ne spotaknila ob moj intervju. Čeprav članek ne zasluži posebnega komentarja, bi vseeno rad opozoril na nekaj nesporazumov.

Mislim, da iz mojega intervjuja, objavljenega v Gorenjskem glasu dne 7. 11. 1989, ni moč sklepati, da je nastop alternative na volitvah odvisen od Zveze komunistov. Mislim, da sem v vašo sposobnost le podvomil, zato se vam ob tej priložnosti opravičujemo, če ste me napačno razumeli. Vašo odločitev, da boste na volitvah nastopili, pozdravljam in vam želim veliko uspeha. Zakon o volitvah vam bo zagotovil fair play, zato naj vas ne muči preganjavica »zdravih sil«. Na to vprašanje sva vam na članek objavljen v Mladini tudi že odgovorila s predsednikom OK SZDL Škofja Loka. Mislim, da ta nesporazum, nikakor pa ne pritisk, za vas ni imel nobenih posledic. Nasprotno, koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja pri OK SZDL Škofja Loka je junija 1989 izdal pozitivno mnjenje za vaš odhod v tujino za opravljanje del in nalog učitelja dopolnilnega pouka v slovenskem jeziku.

Občinska organizacija ZK za svoje delovanje nima nobenih proračunskih sredstev, ampak je odvisna izključno od članarine. Če imate proebleme s sredstvi, vam priporočam, da uvedete za svoje člane članarino, podobno, kot jo ima Zveza komunistov. Če se želite razviti v kakšno pošteno stranko, vam priporočam, da to čimprej storite. Proračunski žakelj za delovanje strank bo majhen, interesentov pa je že sedaj veliko in verjetno se bodo še pojavili.

Ne strinjam se, da je »občinska politična garnitura« odgovorna za nizko izobrazbeno strukturo zaposlenih v občini. Čeprav sem šele zadnja štiri leta profesionalni politik, vseeno toliko poznam razmere v občini, da lahko trdim, da so vsa občinska politična vodstva zadnjih 25 let dajala prednost izobraževanju. Kljub temu pa je izobrazbena struktura zaposlenih v občini res slaba. Mislim, da je glavni razlog za to napačen razvoj naše družbe (tej odgovornosti se Zveza komunistov ne izmika) in struktura samega gospodarstva. Ne bi se strinjal tudi s tem, da vodenje zganja družba priučenih delavcev...

Če ste tukaj mislili na vodstvene in vodilne delavce v podjetjih, potem je ta ocena za sedanje kadre krivična. Kljub slabi stimulaciji in veliki odgovornosti se na teh delih izobrazbena raven zaposlenih iz leta v leto dviga.

Izhod iz krize bo težak, posebej v pogojih tržnega gospodarstva. Zveza komunistov Slovenije z dokumentom za 11. kongres ZKS ponuja program za izhod iz krize. Komunisti v Škofji Loki ga podpiramo in predlagamo, da strnemo vse svoje sile za realizacijo tega programa. V nasprotnem primeru bomo postali lahek plen protibirokratske revolucije z juga države.

Franc Benedik

V skladu z določili 8. člena Pravilnika o podeljevanju občinskega priznanja Osvobodilne fronte slovenskega naroda

ŽIRIJA ZA PODELJEVANJE PRIZNANJ OF PRI OBČINSKI KONFERENCI SZDL KRANJ

razpisuje

OBČINSKA PRIZNANJA OSVOBODILNE FRONTE ZA LETO 1990

I.

Občinsko priznanje OF je družbeno priznanje namenjeno posameznikom in organizacijam za njihovo delo in prispevek k dosežkom trajnejšega pomena pri:
- **udejanjanju Socialistične zveze, naslednice Osvobodilne fronte slovenskega naroda kot demokratične, za vse ljudi in njihove interese odprte organizacije, zlasti tudi pri uveljavljanju vsenarodne širine Osvobodilne fronte, njenih demokratičnih načel in izročil,**
- **razvoju naše samoupravne socialistične družbe, ustvarjanju pogojev za uveljavitev ljudi kot nosilcev odločanja na vseh ravneh in področjih družbenega življenja ter uveljavljanju demokratičnih odnosov, razvijanju skupščinskega sistema in uveljavljanju pluralističnih pogledov o organiziranih oblikah delovanja,**
- **krepitvi krajevne skupnosti kot temeljne celice naše družbene skupnosti in občine kot temeljne družbenopolitične skupnosti,**
- **pri uresničevanju nalog Socialistične zveze za gospodarski, znanstveni, tehnološki in kulturni napredek ter vzajemnosti in humanih odnosov med ljudmi,**
- **pri krepitvi sožitja med narodi in narodnostmi ter njihove enakopravnosti.**

II.

Predlog lahko oblikujejo na pobudo posameznikov, organov in organizacij:
- **krajevne konference Socialistične zveze**
- **osnovne organizacije Zveze sindikatov**
- **vodstva družbenopolitičnih organizacij v občini**
- **vodstva družbenih organizacij in društev v občini.**

Predlagani posamezniki oziroma organizacije morajo biti praviloma že nosilci bronastega priznanja OF ali drugega enakopravnega priznanja, od njihove podelitve pa mora preteči najmanj pet let.

Predlagatelji, razen krajevnih konferenc Socialistične zveze, so dolžni svojemu predlogu priložiti mnenje presdedstva KK SZDL na območju katere posameznik živi oziroma organizacija deluje. Predlagatelj, ki oblikuje več predlogov, mora določiti prioritetni vrstni red teh.

II.

Predlog z obrazložitvijo in utemeljitvijo ter ustrezno dokumentcijo naj predlagatelj pošlje Žiriji za podeljevanje priznanj OF pri OK SZDL Kranj, Trg revolucije 1, najkasneje do 15. februarja 1990. Predlogi morajo biti poslani na posebnem obrazcu, ki je na voljo pri OK SZDL Kranj. Predlogov, prispelih po navedenem datumu, žirija ne bo upoštevala.

ŽIRIJA ZA PODELJEVANJE PRIZNANJ PRI OK SZDL KRANJ

Kranjske zgodbe iz tega stoletja

- Leta 1949 -

OBVEZNI ODKUP PRAŠIČEV

Obvezen odkup prašičev je važen revolucionaren korak za dvig našega življenjskega standarda! Tako je bilo zapisano v št. 1. GLASA 6. januarja 1949. Znano je, da večji kmetje nočejo rediti več prašičev kot za dom. Sedaj bodo primorani povečati število, ker jih bo obvezni odkup na to prisilil. Le tako bo garantirana preskrba delavcev v mestu boljša.

SEČNJA LESA JE OBVEZNA

Izvoz lesa je za petletko najbolj pomembna naloga. Dne 13. maja 1949 so se v Kranju zbrali udeleženci frontnih brigad za sečnjo lesa. Pozdravil jih je celo minister za gozdarstvo in lesno industrijo Tone Fajfar. Brigade so odšle na sečnjo v Putrhof (Jelendol), v Podstoržič (Kokra) ter na Jelovico. Kmalu za tem je bila uvedena še mobilizacija konj in voz za spravilo lesa iz gozdov.

Mesec dni zatem pa je iz Kranja odšla mladinska brigada na gradnjo avtoceste Zagreb - Beograd. Nato pa še ena brigada na izgradnjo novega Beograda.

MOBILIZACIJA DELOVNE SILE

Okrajni štab za delovno silo je organiziral 6 skupin, ki so julija 1949 šle po vaseh pridobivat delovno silo za tovarne in gradbišča. KLO-ji so organizirali lokalne štabe. Kjer ta akcija na masovnih sestankih ni uspela, so člani štabov hodili od hiše do hiše in agitirali za odhod delavcev v tovarne. Tako je tudi kranjska industrija zapolnila primanjkljaj. To je bil eden od ukrepov iz naslova: "vse za petletko!"

OBVEZNA USTANOVITEV "JASLI"

Izvršni odbor OLO Kranj je na seji 10. marca 1949 sklenil sledeče: "Vse tovarne morajo ustanoviti otroške JASLI in DID (dom igre in dela), da se sprosti ženska delovna sila." Na Planini je tak DID že odprt. V osnovnih šolah pa se morajo ustanoviti mlečne kuhinje. Hranili pa se bodo samo otroci žena, ki so redno zaposlene.

- Leta 1950 -

PRVI DELAVSKI SVET V "SAVI"

V tovarni "Sava" so 7. januarja 1950 izvolili prvi delavski svet. Volišče je bilo okrašeno z napisanim geslom: "Vsak delavec se mora usposobiti za vodstvo tovarn." To je bil prvi delavski svet v Sloveniji. Velika ideja "Tovarne delavcem" je zaživela v vseh kolektivih. V prve delavske svete so volili le najboljše delavce, inovatorje, racionalizatorje in večkratne udarnike dela. V nekaterih kranjskih tovarnah se je uveljavilo načelo: "Za lenuhe in delomrzneže ni prostora med marljivimi in poštenimi delavci!" Marsikje so delavski sveti opravili pravo čistko in izločali slabe delavce. Zmagala je pravica do dela, ne pa pravica do zaposlitve! O tem je pisal tudi Gorenjski Glas avgusta 1950.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE BO POKLICNO

Ob 150 letnici rojstva velikega pesnika je bilo Prešernovo gledališče proglašeno kot poklicno. S tem je mesto Kranj dobilo najvišjo ustanovo dramske umetnosti, prvo poleg Ljubljane in Maribora. Ob tem pomembnem dogodku je MLO 10.7.1950 sklenil, da se prenovi fasada gledališča, uredi Prešernov gaj, restavrira Prešernova hiša za muzej ter postavi Prešernov spomenik.

SOCIALIZACIJA VASI JE NUJNA

Na plenarni seji MLO Kranj so 3. marca 1950 ugotavljali, da primanjkuje hrane za garantirano preskrbo. Zato je treba čimprej izvesti socializacijo na vasi. Potem bo hrane dosti! Delavci iz tovarn so primorani hoditi po vaseh in od kmetov kupovati drago mleko in druge pridelke. S tem pa prodajajo svojo "revolucionarnost". Zato je treba ustanavljati in razvijati KOZ-e (Kmetijsko obdelovalne zadruge). KOZ v Stražišču že dela, na Primskovem pa gradijo velik zadružni dom z geslom: "Mi gradimo zadružne domove - zadružni domovi grade nas."

NASPROTNIKI KOZ OBSOJENI

Pravična kazen za saboterje KDZ (Kmetijsko delovne zadruge) "Sava" v Vogljah, piše v Gor. Glasu štev. 37 z dne 14. septembra 1950. Ljubljansko okrožno sodišče je dne 10. septembra v dvorani sindikalnega doma v Kranju obsodilo 6 kmetov iz Vogelj na visoke kazni. Obtoženi so se izmikali obvezni oddaji, ropali premoženje KDZ, nasprotovali zadružnim oblikam gospodarjenja ter se celo povezovali z BG v tujini. Obsojeni so bili na 4 do 15 let odvzema prostosti s prisilnim delom, odvzem državljanskih pravic ter zaplembo vsega premoženja. Taka je bila pot SOCIALIZACIJE na vasi tik pred lastnim koncem!

MLO KRANJ POSTANE OKRAJ

Na izrednem zasedanju MLO Kranj dne 10. julija 1950 je bila sprejeta odločitev, da Kranj dobi status okraja. S tem MLO prevzema dosti večje pravice in samostojnost. Minister Tone Fajfar je na tem zasedanju v uvodnih besedah kranjskemu vodstvu dejal tudi tole: "Mesto Kranj se ne sme razvijati v industrijsko središče, ampak v kulturno središče Gorenjske!" S pridobitvijo pravic okraja se začne nova, drugačna razvojna pot Kranja. Vendar se to ni zgodilo!

OBČINA ZAHTEVA HOTEL "JELEN"

Lastnik hotela "Jelen" je OZZ (okrajna zadružna zveza). Hotel naj se zopet nameni gostinstvu. Tako bi za hotelom porušili hleve ter predrli obzidje mimo Vambergerjeve hiše v Reginčevi ulici. S tem bi Tomšičeva ulica segala do vrha Jelenovega klanca.

SMUČARSKI DOM NA JOŠTU

V nedeljo, 3. decembra 1950, je bil svečano odprt smučarski dom na Joštu. Zgradili so ga člani smučarskega društva "Udarnik" iz Kranja. Vložili so čez 50.000 ur prostovoljnega dela. Nekateri člani so opravili tudi po 2000 ur. Zgradba ima jedilnico, kmečko sobo, kuhinjo ter shrambo. V zgornjih prostorih pa stanovanje za oskrbnika ter še 35 ležišč. Dom bo odprt celo leto, pozimi pa bo nastavljen tudi smučarski učitelj za začetnike.

Štiridesetletnica škofjeloške Glasbene šole

GLASBENI USPEHI TUDI OBVEZUJEJO

Škofja Loka - Čeprav se v štirih desetletjih obstajanja Glasbene šole niso vrstili zgolj uspehi, tudi kakšno slabo leto bi našli ali kar celo obdobje, pa je vendarle, v celoti vzeto, razvoj šole šel kljub vsemu nenehno navzgor.

Danes je delo te šole cenjeno, njen prispevek h glasbeni izobrazbi mladih Škofjeločanov pa izjemen. Če imajo seveda srečo, da so na šolo tudi sprejeti. V tem pogledu se škofjeloška glasbena šola ne razlikuje od podobnih v drugih krajih. Tudi o tem je potekal pogovor z ravnateljem Glasbene šole Valentinom Bogatajem.

Škofjeloška Glasbena šola slovi po marsičem, ne nazadnje po celi vrsti uspehov na glasbenih tekmovanjih? Ali tudi to privlači mlade v vašo šolo?

"Naši učenci resnično dosegajo zelo lepe uspehe tako na republiških in zveznih ter na drugih glasbenih tekmovanjih. V zadnjih osmih letih so na primer osvojili kar 60 prvih, drugih in tretjih nagrad na pomembnih tekmovanjih. Kaže, da je najuspešnejši inštrument pri nas flavta, saj so prav učenci na tem inštrumentu dosegli več kot polovico vseh nagrad. Seveda gre za prizadevnost samih učencev, za nadarjenost in kajpak za strokovno in zavzeto delo pedagogov. Ne vem, ali tudi to privlači učence v šolo. Vsekakor je gotovo prijetno hoditi v šoli, ki daje tako očitne uspehe, le-ti pa prav gotovo ne pridejo kar sami. Zanje se je treba zelo truditi, od staršev naprej. Naša šola ni posebno velika, zato nam seveda toliko priznanj še veliko več pomeni."

Če bi bila šola večja, bi gotovo več mladih lahko hodilo h glasbenemu pouku?

"Brez dvoma. Ko se je šola v letu 1975 preselila v Puštalski grad, so se možnosti dela povečale, imeli smo več učilnic, več učencev. Toda z leti so se prostorski problemi znova povečali. Čeprav se je moral šolski program celo skrčiti, je zanimanje za glasbeno vzgojo ostalo in še raste. Pri individualnem pouku je v tem šolskem letu 235 učencev v dvanajstih učilnicah. Nenehno si prizadevamo dobiti nove prostore. V zadnjem času smo res dobili tri nove učilnice."

Bodoča glasbenica — V Glasbeni šoli Škofja Loka hodi h glasbenemu pouku 235 učencev.

Šola ima prostore v Puštalskem gradu, je to dobra stran ali ne?

"Slaba stran je prav gotovo ta, da je šola v stari stavbi potrebni nenehnega vzdrževanja. Nujno jo bo treba zaščititi proti vlagi, ki leze iz zidov. Rjavijo nam celo sponke na spisih v pisarni, kaj pa to pomeni za inštrumente, je jasno. Prostore bo prav tako treba tudi zvočno izolirati. Zob časa je stavbo tako načel, da jo bo treba kmalu povsem obnoviti. Načrti so že nared, upam, da bomo v prihodnjem letu začeli popravljati."

Glasbene šole so, tako kot vaša, pretesne za vse, ki bi se radi glasbeno šolali; problem je tudi nakup inštrumentov - najbrž vaša šola ni izjema.

"Zadnje čase resnično postaja nakup novega glasbila velik problem. Če smo na primer pred šestimi leti še lahko kupili klavir in tako zamenjali dotrajanega, pa zdaj niti misliti ne gre na samostojen nakup. Brez pomoči ustanovitelja šole, to je skupščina občine in pa delovnih organizacij ne bo mogoče zamenjati inštrumentov."

Brez dobrih inštrumentov ne gre, brez dobrih pedagogov tudi ne.

"Ne ravno malo naših učencev si je glasbo izbralo tudi za poklic, nadaljevali so šolanje na višjih stopnjah. V zadnjih šestih letih se jih je za nadaljnje šolanje odločilo kar 23. Z njimi bomo v okviru glasbenega izobraževanja postopoma zapolnili vse kadrovske vrzeli. Nekateri poučujejo na šoli že sedaj."

Glasbena šola res skrbi za glasbeno vzgojo mladih, toda glasba se mora slišati tudi zunaj šole, mar ne?

"Prav gotovo. Ne ukvarjamo se s to posebno dejavnostjo za šolskimi zidovi, pač pa smo kar najbolj povezani tudi z okoljem. Na leto ima naša Glasbena šola kar od 60 do 80 nastopov tako na šoli kot na vseh drugih kulturnih prireditvah v občini. Vabijo nas tudi v delovne organizacije ob posameznih jubilejih, skratka vedo za nas. Spodbujamo nastajanje manjših instrumentalnih skupin z najboljšimi učenci, kar na primernejši način predstavlja glasbeno delo kot na primer velike skupine. Imamo tudi orkester, ki zdaj pridno vadi za svojo javno predstavitev."

Kako boste proslavili jubilej glasbene dejavnosti?

"S koncertom najboljših učencev v sredo, 20. decembra, ob 18. uri v ŠC Boris Ziherl, na katerega vabimo vse nekdanje učence in tudi starše. Ker pa je bilo v preteklosti res veliko narejenega, se bomo s posebnim priznanjem oddolžili tako ustanovitelju šole - Skupščini občine Škofja Loka, štirim nekdanjim ravnateljem in dvema zaslužnima pedagogoma - Peregrinu Capudru in Dani Jarc ter nekdanjemu učencu šole zdaj priznanemu violončelistu Milošu Mlejniku.

Lea Mencinger
Foto: Gorazd Šinik

Druga premiera v Prešernovem gledališču

STISKE IN BOLEČINE EMIGRANTOV

Kranj - Posrečeno zasnovana ambientalna predstava Emigrantov Sławomira Mrožka v kleti PG v Kranju v režiji Marjana Bevka. - Aktualizirano besedilo ostaja prispodoba.

Tragikomični dramolet Emigranta je eno izmed najbolj "psihološko realističnih" del poljskega satirika in dramatika Sławomira Mrožka, napisan v zreli dobi njegovega ustvarjanja, leta 1975, ko je avtor izpolnil petinštirideset let. Še v istem letu je pokojni Uroš Kraigher prevedel to zgoščeno besedilo v slovenščino, uprizorjeno pa je bilo tik pred koncem leta 1975 na odru Drame SNG v Ljubljani v režiji Žarka Petana in potem še večkrat. Čeprav je zasnova dela psihološko in izkušenjsko podprta in motivirana, (Mrožek že od leta 1963. živi v tujini, zdaj v Parizu), pa Emigranta učinkujeta kot simbolični vzorec za tujstvo in odtujenost v tujem svetu, za moralne in eksistencialne stiske človeka, ki je bil zaradi političnih vzrokov, izgnan iz svoje dežele ali pa se je sam zaradi zaslužka odločil živeti na tujem.

Seveda bi se po toliko časa in glede na spremenjene politične razmere na vzhodni poluti Evrope dalo razglabljati zlasti o tistih sekvencah Emigrantov, v katerih je avtor definiral aktualne disidentske in s tem politične komponente in dileme. Poglavitne izkušenjske zaznave slej ko prej ostajajo kot relevantna spoznanja o naravi tujinstva, na političnem polju pa o nemoči učinkovitega delovanja od zunaj, kar je zgovorno povedano v Mrožkovi humorni in hkrati bridki enodejanki. Prek posamezikov govori o splošnem.

Uprizoritev v kletnih prostorih PG v Kranju, kjer so dani adekvatni pogoji za ambientalno pristnost dogajanja, je režijsko zasnoval in vodil Marjan Bevk in z nekaj stavki (oziroma gesli "Kosovo - republika" ipd.) delo aktualiziral in Mrožkova emigranta označil kot Albanca s Kosova, pri čemer je ohranil primerno razmerje med takšno označitvijo in univerzalno sporočilnostjo Mrožkove prispodobe. Dramolet je uprizorjen z naturalističnimi prijemi in zlasti detajli na prizorišču in v celotni mizansceni: intelektualca, prek katerega avtor sporoča tragiko, zmedo in nemoč političnega disidentstva, igra **Pavel Rakovec** z burnimi poudarki razkrojenosti in ujetosti v nemoč, fizičnega delavca, ki služi denar na tujem in stiska tudi pri prehrani, da bi privarčeval za hišo, pa **Tine Oman** z grenko bolečino, potlačenostjo, fantazijskimi ekskurzi in napadalnostjo. V zasnovi predstave je vse smiselno, psihološko motivirano in funkcionalno, toda pretirano ekspresivno igro (zlasti Rakovčevo!) bi kazalo vsekakor nekoliko umiriti in nadzorovati s smiselnimi premolki, z nakazovanjem notranje napetosti, ki je v besedilu zelo natančno nakazana, s čimer bi tragikomične sestavine te pregledne in spretno komponirane partiture za dva igralca prišle vse bolj do veljave. Tudi v tem pogledu, ne le v njenem sporočilu, je uvrstitev te Mrožkove igre repertoarno funkcionalna in kot potrjuje sprejem, tudi odmevna.

France Vurnik

A. T. LINHART V GALERIJI PREŠERNOVE HIŠE

Kranj - Ob dnevu republike in obletnici Prešernovega rojstva sta Gorenjski muzej in Osrednja knjižnica v Galeriji Prešernove hiše v Kranju pripravila razstavo o Antonu Tomažu Linhartu. Posvečena je 200-letnici prve uprizoritve Županove Micke, prikazuje pa v knjižnem delu večino izdaj Županove Micke in Matička ter Linhartovega zgodovinopisnega dela o deželi Kranjski z izborom literature o avtorjevem delu. Pomemben prispevek v tem sklopu razstave so prve izdaje Županove Micke, pesniškega zbornika Blumen aus Krain ter Poskusa zgodovine Kranjske. Likovni del razstave prinaša fotografsko in slikovno gradivo o uprizoritvah Županove Micke. Gradivo na razstavi je večinoma iz študijskega oddelka Osrednje knjižnice, nekaj pa sta ga ljubeznivo odstopili Slovanska knjižnica iz Ljubljane in Univerzitetna knjižnica iz Maribora. Likovno gradivo je iz Gorenjskega muzeja, Slovenskega gledališkega in filmskega muzeja, Prešernovega gledališča, ZKO Škofja Loka ter KUD iz Ribnega. - F. Drolc

BOŽIČNI KONCERT V KRANJU

Kranj, decembra - V torek, 19. decembra, ob 20. uri bo v kranjski stolni cerkvi Božični koncert naših znanih glasbenikov, mezzosopranistke Sabire Hajdarević, hornista Jožeta Falouta in orglarja Mirka Bizjaka. Na programu bodo dela Bacha, Gounoda, Tartinija, Händla, Schuberta in Corellija ter božične pesmi - večina programa je iz lanskega televizijskega božičnega večera Sabire Hajdarević. Božični koncert v Kranju bo prvi iz vrste koncertov, ki jih bo ta umetniška skupina izvedla v prednovoletnem času širom po Sloveniji.

Naslednji torek, 26. decembra, ob 19. uri bo gostovala v Škofji Loki in sicer v župnijski cerkvi v Stari Loki.

D. D.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši je na ogled razstava ***Anton Tomaž Linhart*** - ob 200-letnici uprizoritve Županove Micke. V Stebriščni dvorani Mestne hiše razstavlja fotograf ***Boštjan Gunčar.*** V galeriji Mestne hiše je na ogled ***razstava del mlade generacije fotografov na Slovenskem.***
Prešernovo gledališče Kranj bo danes, v petek, ob 19.30 uprizorilo S. Mrožka ***EMIGRANTA - za red petek I.*** - od VIII. do XII. vrste in balkon. Jutri, v soboto, bodo predstavo ponovili za ***red sobota I*** - od VIII. do XII. vrste in balkon.
V galeriji ***Gabi*** Vodopivčeva 3 razstavlja akad. slikarka ***Dora Plestenjak.***
ADERGAS - Jutri, v soboto, ob 19. uri bo v dvorani KUD v Adergasu ***koncert*** ob desetletnici vaškega pevskega zbora Janez Čebulj iz Komende pod vodstvom Baldomirja Kremžarja. V nedeljo, 17. decembra, ob 15. uri pa bo dramska skupina na domačem odru ponovila igro Neila Simona ***Poročni dan.***
JESENICE - V galeriji Kosove graščine odpirajo danes, v petek, ob 19. uri razstavo usnjenih izdelkov oblikovalke ***Mojce Graj.***
V Gledališču Tone Čufar bodo jutri, v soboto, ob 19.30 uprizorili komedijo Carla Goldonija ***Ribiške zdrahe*** - za odpadli abonma in izven. V razstavnem salonu ***Dolik*** je na ogled skupinska razstava likovnih del članov ***Relika iz Trbovelj.***
V razstavnem prostoru Viktorja Gregorača na ***Javorniku*** bodo danes, v petek, ob 19. uri odprli ***razstavo fotografij od povojnih let do leta 1964.*** Na ogled bodo tudi fotoaparati, s katerimi so slike nastale.
RADOVLJICA - V Šivčevi hiši razstavlja akad. slikar ***Simon Mlakar.*** V galeriji Kamen je odprta ***novoletna prodajna likovna razstava.***
V fotogaleriji ***Pasaža*** je na ogled Klubska razstava fotografij in diapozitivov foto - kino kluba Radovljica - člani II. del.
Jutri, v soboto, ob 17. uri bodo ***na Lancovem*** št. 14 odprli novo galerijo ***BRIGITA*** z razstavo olj akad. slikarke Brigite Požegar - Mulej.
BLED - V galeriji Mozaik, Almira grad Grimšče, razstavlja slikar ***Vladimir Klanjšček*** iz Gorice (Italija).
ŠKOFJA LOKA - V galeriji ZKO-Knjižnica razstavlja akd. slikar ***Janez Praprotnik.***
Na Osnovni šoli Ivana Groharja v Podlubniku bo danes, v petek, ob 19.30 ***koncert ob 20-letnici okteta Jelovica.***

NOVOLETNI KONCERTI

Podnart - Jutri, v soboto, ob 19. uri bo v Domu kulture Podnart novoletni koncert, ki ga prireja moški komorni zbor DPD Svoboda Podnart pod vodstvom Egija Gašperšiča. Nastopila bosta tudi gosta - dramski igralec Polde Bibič, na citre bo igral Miha Dovžan.

Kropa - V nedeljo, 17. decembra, ob 16. uri prireja moški zbor iz Krope Koledvo - koncert starih ljudskih kolednic. Sodelujeta tudi Zlata Ognjanovič - sopran in Dragiša Ognjanovič - bas, ki bosta v prvem delu sporeda zapela več kolednic - pesmi nekdanjih rodov žebljarjev v Kropi in Kamni gorici. V drugem delu pa bosta skupaj z Moškim zborom KUD Stane Žagar Kropa predstavila izbor kolednic iz različnih slovenskih pokrajin.

PREMIERA V JESENIŠKEM GLEDALIŠČU

Jesenice - Danes, v petek, ob 19.30 bodo v Gledališču Tone Čufar premierno uprizorili - to bo tudi krstna predstava - delo dveh mladih sarajevskih avtorjev v prevodu Franceta Vurnika HALDOL DEPO (odlagališče podzavesti). Gre za politično kriminalko, ki jo je režiral Miran Kenda, scena je delo Jožeta Benedičiča, igrajo pa: Biba Uršič, Franci Černe, Alenka Weithouser, Igor Škrlj, Rastko Tepina, Jože Vunšek, Alenka Bole - Vrabec, Nataša Černe in Mira Bolte.

Znova oživele lutke

SLONČEK LEOPOLD V BESNICI

Besnica - Po dveh letih premora - vmes so sicer neutrudno igrali Čarodeja Fičifika - le lutkovna skupina Besnica znova pripravila novo lutkovno predstavo, ki jo bodo najprej pokazali v domačem Domu družbenih organizacij in sicer v ponedeljek, 18. decembra, ob 18. uri. Slončka Leopolda je tako kot večino dosedanjih predstav režiral vodja skupine Janez Eržen.

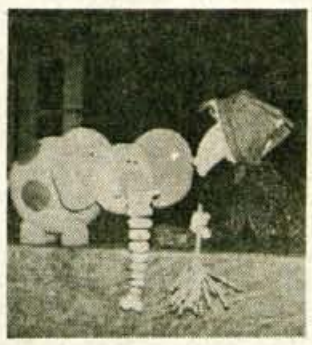

Besniški lutkarji sodite med take, ki s predstavo dobesedno obletite tudi druge slovenske lutkovne odre. Ali bo Slonček Leopold tudi ubran na te strune, da bo namreč ugajal vsem?

"Tega pač ni mogoče napovedati. Vendar pa je zgodba izpod peresa Mihe Mazzinija zelo zabavna. Gre za slončka, ki je čisto navaden slonček, nič posebnega - pa bi to rad postal. Ljubezniva čarovnica mu pri tem pomaga, pričara mu pike, pa človeško obleko in podobne ropotije, pa kaj pomaga, ko pa ga v vsem druge živali posnemajo in spet nihče ne izstopa."

Pri lutkovni predstavi navadno iščemo tudi vzgojni pomen, saj naj bi nevsiljivo govorila otrokom o nekaterih "pravih" stvareh v življenju.

"Prav gotovo bodo nekaj tega spoznali tudi otroci. Če pa ne bodo, pa se bodo prav gotovo starši, ki jih bodo pripeljali k predstavi, vprašali o smislu oziroma nesmislu vsega materialnega na svetu. Mazzini prav gotovo ni hotel preveč moralizirati, pač pa predvsem zabavati: mi pa bomo poskusili oboje primerno združiti."

Navadno se lutkarji radi poskusijo v različnih tehnikah. Ali boste Slončka Leopolda predstavili z drugačno lutkovno tehniko kot doslej?

"Sprememba je morda v tem, da so se lutkarice, naj povem, da petorica deklet dela predstavo z dvanajstimi lutkami, vrnile za lutkovni paravan. V predstavi kombiniramo tako imenovane čiste ročne lutke s poenostavljenimi javajkami. Lutke sem po zamisli slikarja Jožeta Trobca izdelal sam, scena pa je delo Mira Brenkuša. Besedilo nam je lektorsko pilila Alenka Bole - Vrabec."

Besedilo in slika: L.M.

ureja LEA MENCINGER

Iskra

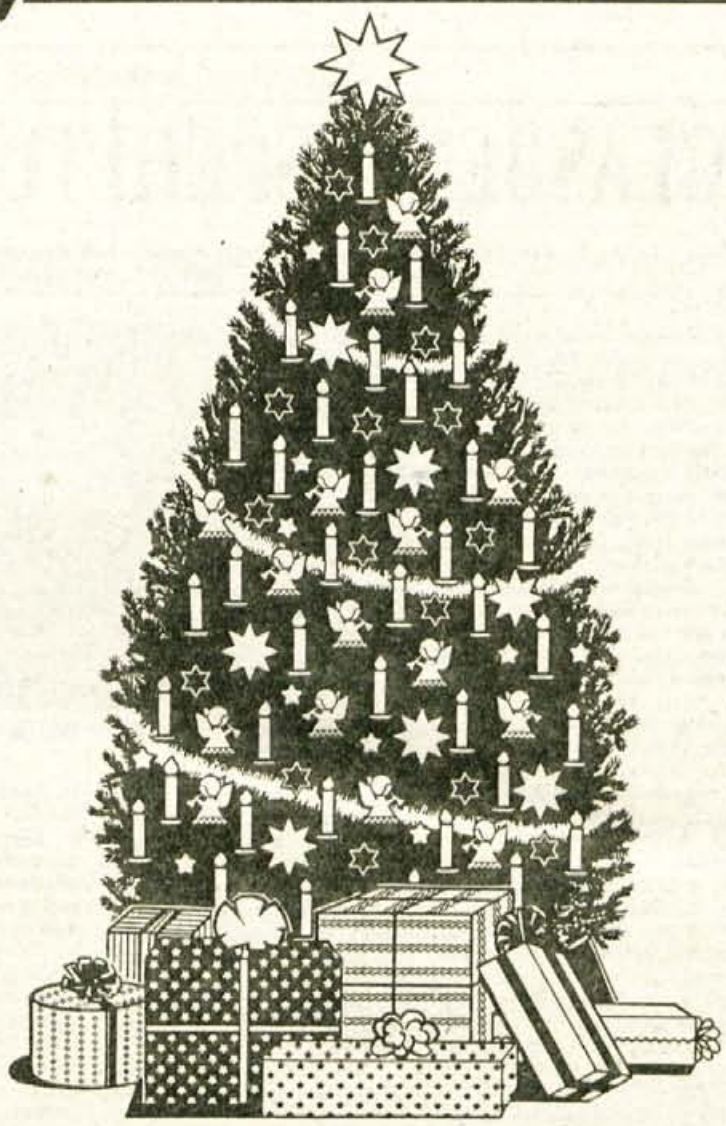

Iskra Elektromotorji,

Industrija elektromotorjev in gospodinjskih aparatov,

64228 Železniki, Otoki 21

Novoletni popust

50 % za štedilnike

45 % za ostale gospodinjske aparate

nižje cene za gotovinska plačila veljajo decembra

v prodajalnah:

Železniki, Otoki 21 064-66-441

Reteče 4 064-631-625

Od ponedeljka do petka od 6. do 13. ure.

MERKUR
KRANJ

Srečno novo leto

OBIŠČITE NAS NA NOVOLETNEM SEJMU V KRANJU od 15. do 22. 12 1989

NA SEJMU VAM NUDIMO
belo tehniko, drobne gospodinjske aparate, posodo, električno ročno orodje varilne aparate, motorje, motorne žage
PRIKAZ DELOVANJA ELEKTRIČNEGA ROČNEGA ORODJA BLACK & DECKER

IN ISKRA vsak dan med 10^{00} in 11^{00} ter med 15^{00} in 18^{00}

SEJEMSKE CENE
POPUSTI
PRAKTIČNA NOVOLETNA DARILA
PRI NAKUPIH VEČJE VREDNOSTI.
MERKUR VAS VABI!

Agromehanika

Kranj, Hrastje 52 a
tel.: 34-033, 34-035

KMETOVALCI!

Pravočasno se še pred sezono oskrbite s kmetijsko mehanizacijo.
— Po predsezonskih cenah nudimo ves program škropilne tehnike.
— Traktorje in priključke IMT Beograd
— Traktorje in priključke TOMO VINKOVIČ Bjelovar

Kupce oskrbujemo z originalnimi rezervnimi deli za vse programe.
Zagotovljene servisne usluge.

NOVO - možnost zamenjave mehanizacije - po principu staro za novo.

Vabimo vas na naš razstavni prostor na Novoletnem sejmu v Kranju od 15. do 22. 12. 1989.

Vsem poslovnim partnerjem in kmetovalcem želimo srečno novo leto 1990.

agrotehnika-gruda

PE GORENJSKA, Kranj, Dražgoška 2

vam nudi na prodajnih mestih: Kranj, Dražgoška 2, tel.: 26-681, Škofja Loka, Novi svet 21, tel.: 622-166, Skladišče mehanizacije, Naklo, tel.: 47-171

- traktorje TORPEDO, IMT, ZETOR, TOMO VINKOVIČ
- vse priključke za traktorje, ki se izdelujejo v Jugoslaviji in tudi iz uvoza
- drobno kmetijsko mehanizacijo in orodje za vrtičkarje
- rezervne dele za kmetijsko mehanizacijo
- rezervne dele za osebne avtomobile ZASTAVA
- vse vrste gum, klinaste jermene, ležaje, akumulatorje, avtolake, servisno orodje

Prodaja po starih cenah. Informacije na prodajnih mestih.
Obiščite nas tudi na novoletnem sejmu v Kranju.

Občanom in kmetovalcem Gorenjske želimo srečno novo leto 1990

KOVINOTEHNA blagovnica **FUŽINAR** Jesenice

Popust od 15 do 40%

VELIKA NOVOLETNA PRODAJA
Keramične ploščice
sanitarna keramika
kotli za centralno ogrevanje
barvni TV radiatorji
pralni stroji
zamrzovalne skrinje
armature Armal

Tel.: 81-952

Delovni čas:
od 8. do 12. in od 15. do 18. ure,
ob sobotah od 8. do 12. ure

nemogoče je mogoče - nemogoče je mogoče - nemogoče je mogoče

Alternativni pogled na Bled in na tamkajšnje prostorske posege

Vsi posegi niso boleči, boleči so le tisti, ki so nepremišljeni

Ljubljana, 12. decembra - "Ker smo občutili, da so ogrožene glavne vrednote Bleda in da kraj, vsaj kar zadeva prostorske posege, ne bo prenesel še enega svetovnega veslaškega prvenstva, smo se na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo odločili, da skupaj s strokovnjaki drugih področij in fakultet pregledamo blejske razmere in ocenimo prostorsko urejanje ter njegove posledice iz različnih zornih kotov, predvsem pa z večjo mero občutljivosti za prostor in za blejske vrednote. Kar se dogaja na Bledu, ni ničesar izjemnega, ampak je značilno tudi za številne druge (turistične) kraje v Sloveniji; zastavlja pa se vprašanje, le kje se bo povečala občutljivost za urejanje prostora in za ohranjanje vrednot, če se že na Bledu ne more," je v pogovoru za Gorenjski glas dejal Janko Rožič, asistent-raziskovalec na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo v Ljubljani, sicer doma z Višelnice, nedaleč od Bleda.

Povod za analizo so bili prostorski posegi, ki so v poldrugem letu, predvsem pa v času intenzivnih priprav na svetovno veslaško prvenstvo, precej spremenili podobo Bleda. Gre za novo cesto od blejskega mostu do začetka kraja, za nov trgovski center, za obnovljeno Ljubljansko cesto... Zakaj so ti posegi strokovno sporni, problematični in vprašljivi?

"V arhitekturi in gradbeništvu se tako kot na drugih strokovnih področjih kažejo hitre spremembe. Industrijski vzorec, ki je trajal dolgo časa in se je navezoval na velike moči, koncentracije energije in centralizacijo odločanja, se poslavlja in daje mesto drugačnim vzorcem. Informacijska revolucija, ki je v zadnjih letih vse bolj očitna, narekuje tudi drugačen pogled na prostorsko urejanje - večjo občutljivost do okolja, uvajanje novosti in svežih kvalitet.

Bled je samo primer, kaj lahko nekemu kraju povzroči industrijski vzorec s centralističnim odločanjem in odtujenim kapitalom. V kraju je v zelo kratkem času, v poldrugem letu, prišlo do velike koncentracije denarja in gradbenih posegov; vse, kar se je vmeščalo v prostor, pa se je delalo s premajhno občutljivostjo za okolje in se zdaj zdi kot tujek."

Razlog za naglico je bilo svetovno prvenstvo. Roki so priganjali. Bled je moral prvenstvo dočakati v novi, praznični obleki...

"Gre za velik strokovni problem in prakso, ki jo opažamo tudi drugod. Kot nam je znano, se je Sarajevo polepšalo z olimpijskimi igrami, Zagreb z univerziado, Split s sredozemskimi igrami... Organizatorji so povsod hoteli izkoristiti športne prireditve za obogatitev krajev, povsod so, tako kot na Bledu hiteli in povsod so delali tudi napake: smučarsko središče na Bjelašnici v bližini Sarajeva še vedno ni zaživelo, za zagrebški Jarun, kjer naj bi bilo kopalno središče, so ugotovili, da je oporečno, v Splitu so imeli velike težave s plavalnim bazenom... Hitrica ni nikoli dobra, ampak je prej škodljiva - v arhitekturi, ki je statična in se lahko le počasi uglasi s prostorom, še posebej ne. Vmeščanje v prostor ne more biti kampanjsko, ad hoc, od danes do jutri. Na Bledu se je dogajalo prav to - statično je postalo dinamično."

Strokovnost dela je v takšnih in podobnih primerih brzčas nekje v ozadju?

"Drugače tudi ne more biti. Dela se lahko le po nekih obrazcih, ki pa so izrazito povprečni in temeljijo na trenutnih interesih. Pri gradnji nove ceste od blejskega mostu prek Betina do začetka kraja se je to dobro pokazalo. Glavni argument za gradnjo je bil, da bi pospešili promet do Bleda, zdaj pa znak omejuje hitrost na 40 kilometrov na uro. Strokovno je tudi težko pojasniti, zakaj so cesto, ki ima regionalni značaj, širili in obnavljali vse do Toplic, čeprav je predvideno, da bodo, potem ko bo Bled dobil obvoznico, Ljubljansko cesto zaprli za promet z motornimi vozili in jo namenili pešcem. Zdi se, da so cesto obnavljali tako, kot so jo, le zato, ker so investitorji dobili denar z birokratskim obrazcem, češ da gre za "regionalko". Ta obrazec je nenazadnje tudi kriv, da je ob cesti z izrazitim naklonom, v bližini hotela Park, nastala višinska razlika od osmih decimetrov do poldrugega metra in da je bilo treba na tem mestu zgraditi stopnice, ki so prav zaradi odmevov v javnosti postale že precej "slavne".

O cestni vpadnici so mnenja sicer dokaj različna, vendar je kar pogosto slišati oceno, da je glede na sodobna naravovarstvena načela prava ekološka katastrofa. Se strinjate?

"Vsekakor. Mislim, da je z novo cesto, ki so jo umestili v pobočje betinskega klanca tako, da so postrgali vse zelenje, vstop na Bled precej osiromašen. Soteska, po kateri je tekla Rečica in bila speljana cesta, je bogatila prostor in je vsakomur, ki je prihajal na Bled, nudila prijeten prizor. Zdaj potoka Rečice, ki so ga v začetku celo hoteli spraviti v cevi, skorajda ni več videti gola pobočja, ki jih obdeluje erozija in hortikulturna ureditev brežin ne morejo nadomestiti prvobitnega, naravnega okolja in soteske, ki je tudi sicer ena od značilnosti blejskega konca (Vintgar, Soteska). Cesta pa ni sporna samo iz ekoloških, ampak tudi iz prometno varnostnih razlogov. Križišče, ki je nastalo pred mostom, je za vse, ki se vključujejo z odseka za Koritno, zelo nevarno."

Kakšno rešitev bi predlagali za blejsko vpadnico?

"Posodobitev stare ceste bi bila bistveno manjši poseg v sotesko, kot je bila gradnja na pobočju hriba, vendar pa v tem primeru del zaradi prometa ne bi mogli končati v dveh mesecih. Zdi se mi, da so se investitorji odločili za novo cesto tudi zato, da so staro lahko uporabljali za povezavo in da je po njej potekal promet domala nemoteno tudi med gradnjo. Ob vsem tem je nerazumljivo, da se morajo celjska, kranjska in izolska cesta, ki se razglašajo za avtomobilske, zadovoljiti z enim pasom, na Bledu pa gre na majhnem odseku za dve cesti - za vpadnico in za njeno starejšo dvojčico."

Vprašanje, ki se kar naprej zastavlja: kdo naj bi odločal o Bledu in o tamkajšnjih prostorskih in drugih posegih. Krajevna skupnost, občina, republika, strokovnjaki ali vsi skupaj?

"Ker živimo v času hitrih sprememb in ker ni mogoče vsak trenutek reči, kakšen objekt sodi na kakšno lokacijo, je treba izdelati analizo, ki bi opredelila možnosti blejskega območja in pokazala na vrednote in kvalitete, ki jih ne bi bilo mogoče maličiti z raznimi petletnimi, desetletnimi in dvajsetletnimi plani. Takšna analiza bi bila temelj, na podlagi katere bi se lahko strokovno odločalo."

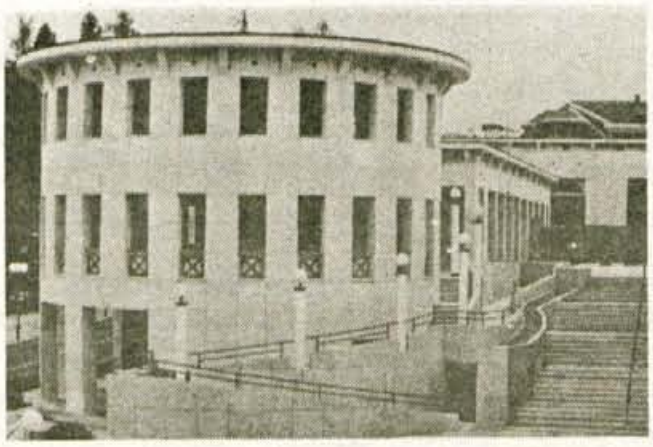

TRGOVSKI CENTER — TUJEK ALI NE?

Ira Zorko, absolvent Fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo: "Naša družba tehnično, organizacijsko in tudi politično ni pripravljena, da bi se s prostorom in prostorskimi posegi ukvarjala redno in vsakodnevno, ampak so ji še vedno potrebne velike in kampanjske akcije. Gradbena in druga podjetja so se usposobila prav za tak način dela; za dokazovanje sposobnosti pa potrebujejo tudi kratke roke in zaplete pri gradnji... Investitorji blejske vpadnice so si pred začetkom gradnje poiskali kritje v stroki in so "povabili" k odločitvi nekaj arhitektov in urbanistov. Kot mi je znano, je bil njihov "žegenj" precej izsiljen, saj bi bila razširitev in posodobitev stare ceste v tako kratkem roku nemogoča, tako pa so jo med gradnjo nove lahko uporabljali kot obvoz. Odločati so se morali na hitro med dvema predlogoma, od katerih je bil le eden "realen" in v tistem trenutku uresničljiv."

SLAVNE BLEJSKE STOPNICE

ZAVEROVANOST V NOVO, STARO POZABLJENO...

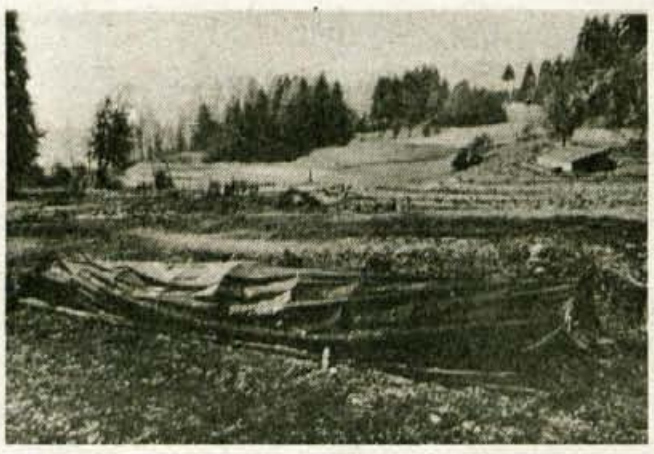

BLEJSKA PRISTAVA: BO KARDIOVASKULARNI CENTER TU ALI KJE DRUGJE?

Kdo je torej kriv za sedanje razmere in za zadnje posege na Bledu: tisti, ki so v občinski skupščini dvigovali roke, krajani, ki se niso uprli, ali strokovnjaki?

"Velik del odgovornosti mora prevzeti stroka s svojimi nerazčiščenimi metodološkimi in formalno-vsebinskimi obrazci."

Drugi objekt, ki po videzu in lokaciji razvnema strasti na Bledu, je trgovsko-turistični center. Tudi o njem so mnenja precej deljena: nekateri ga hvalijo, drugi ga grajajo in mu dajejo imena, ki že sama poudarjajo, da gre za tujek. Vaše mnenje!

"Gradnja trgovskega centra je bila le pika na i procesom, ki na Bledu potekajo že dlje časa in nimajo ničesar skupnega z blejskimi vrednotami in kvalitetami. V tem procesu se za zdaj kot edini kvaliteti ohranjata otok in grad, vse ostalo pa se bolj ali manj nenavadno maliči. Trgovski center izpričuje industrijsko miselnost in zaverovanost v množično potrošništvo in agencijskega gosta. Sicer pa gre za objekt, pri katerem se vidi, da hoče vzpostaviti celo mesto. Ker ga zunaj ne čuti, ima znotraj dva trga."

Kakšen objekt bi po vašem mnenju sodil na mesto, kjer je zdaj trgovski center?

"Kakšna stavba bi sodila v določenem času na določeno mesto, ni mogoče konkretno odgovoriti, vendar pa takšna, da bi ljudem dajala občutek, da so del enega in istega kraja. Če se pogovarjamo s turističnimi delavci Bleda, ugotovimo, da večina ni zadovoljna s kakovostjo gostov in z zaslužkom. To je lahko eno od izhodišč pri presojanju, kakšen objekt postaviti na določeno lokacijo."

Na eni od blejskih razprav je bilo mogoče slišati oceno, da Bled želi tudi po izgledu postati mesto. Je v tem kaj resnice?

"Večina mest je doslej zanemarjala regionalne in lokalne posebnosti in se je razvijala in oblikovala po nekem urbanističnem vzorcu. Še bolj kot v mestih se to kaže v prostorsko občutljivih krajih, kot je, denimo, Bled, kjer gre za veliko nasprotje med mestnostjo novodobne arhitekture in avtohtonostjo obstoječega. Za Bled je očitno, da mestnost ne more zaživeti."

Ali se težnje po mestnosti izražajo tudi v zanemarjanju arhitekturne dediščine - starih vil in drugih stavb?

"Na Bledu se vse bolj kažejo potrebe po manjših hotelih, s štiridesetimi do osemdesetimi ležišči, zato je toliko bolj nerazumljivo, da so nekatere stare vile podrli, jih pustili propadati ali jih namenili za druge dejavnosti. Na mestih, kjer so (stale) vile, je zdaj težko zgraditi nekaj takega, kar bi se dobro vklapljalo v staro okolje."

Zadnje tedne in mesece je na Bledu najpogostejše vprašanje, ali sodi kardiovaskularni center, v katerem bi operirali dr. Radovanović in drugi svetovno znani kirurgi, na Pristavo. Mnenje, ki smo ga predvsem po novembrski razpravi na Bledu pogosto slišali, je, da na dragocen prostor sodi dragocen objekt. Se strinjate?

"Pristava je dragocena zato, ker je - vsaj kar zadeva prostorske posege - nedotaknjena in ker je nekakšen blejski rezervat. Center ne sodi na Pristavo, ker bi bil viden s širšega območja (z Mlina) in bi odvzel poudarek nedotakljivim blejskim vrednotam - predvsem gradu, delno pa tudi otoku."

Ali ne gre za navzkrižje interesov - med varovanjem okolja (dragocenih lokacij) in izboljšanjem turistične ponudbe?

"Je kardiovaskularni center res tak objekt, ki vzpostavlja nove razmere ali pa je nekaj podobnega kot trgovski center? Že samo ime izraža industrijsko miselnost in poudarja velikost, koncentracijo..."

Spet se zastavlja vprašanje: kdo naj bi odločal o centru. Nekaj dni po razpravi smo lahko slišali javno izrečeno oceno, da je Bled še zmeraj vas, vas pa ne more odločati o tako pomembni zadevi.

"Za Bled bi bilo dobro, da bi poleg poglobljene analize možnosti in vrednot imel skupino, ki bi strokovno pošteno in z raznih zornih kotov pregledovala prostorske posege. Bled je namreč vrednota, ki bi jo morali skrbno čuvati in ohranjati - tudi pred tistimi, ki se tega ne zavedajo ali se nočejo zavedati."

Rekli ste, da sta grad in otok nedotakljivi vrednoti. V daljnji in bližnji preteklosti je bilo kar nekaj poskusov, da bi ju zmaličili. Idejni načrt, ki je star vsega dve leti, je med drugim predvideval tudi žičnico na grad. Je torej zavedanje zdaj že tako močno, da vsaj otok in grad nista več v nevarnosti?

"Zadnji prostorski posegi na Bledu bi morali biti zadosten razlog, da se spremeni odnos do kraja in da se v procesu, za katerega upam, da se je že začel, izkristalizirajo blejske vrednote in ravnovesja."

Kakšen naj bo odnos do Bleda: samo znanstveno strokovni, razumski ali tudi delno čustveni?

"Za čas, ki prihaja, ne bo značilno strogo ločevanje med znanstvenim in umetniškim, med razumskim in čustvenim. Arhitektura ni vedno boleči rez, v prostor se lahko vmešča kot akupunkturna igla, ki zdravi, blaži in ustvarja ravnovesja. Boleča je le tista, ki je nepremišljena. Na Bledu doslej le ni bilo vse boleče. Primer je Plemljeva vila, ki je dobro vmeščena v lok med zvonik cerkve in grajski stolp. Očitno je, da se je arhitekt razgledal okrog sebe in postavil stavbo v širši prostor."

C. Zaplotnik

EDO TORKAR

Globoko v jeseni

Sreda, 15. 11. 89

Na Jesenicah, pred bistrojem Oaza, popoldne. Okoli terenskega vozila Nissan Patrol KR 163-033 se je zbrala gruča radovednežev. Avto ima okrvavljene šipe, na strehi pa privezanega okoli 250 kg težkega medveda. Ponosni lovec v bifeju zapija trofejo, najpogumnejša zijala vlečejo mrtvo zverino za uhlje, mimoidoči pisec teh vrstic pa premišlja o tem, kako lova na medvede (in na vso drugo divjad), sicer ne bi bilo treba prepovedati, vsekakor pa bi bilo treba lovcem pobrati puške in jim dati priložnost, da svoji ubijalski sli zadostijo s hladnim orožjem - z lokom ali kopjem. Med medvedi bi bilo manj žrtev in med lovci več - a zakaj bi bilo medvedov manj škoda kot lovcev?

Sobota, 18. 11. 89

Ta dan smo lahko srečali na Jesenicah kar dva znamenita Slovenca: gastarbajter, gostilničar, izumitelj, pisatelj in dobrotnik Ivan Kramberger je na pločniku pred Murko prodajal svoje knjige, pesnik, prevajalec in narodobuditelj Ciril Zlobec pa je imel slavnostni nagovor na slavnostnem zaključku Čufarjevih dnevov v Čufarjevem gledališču na Čufarjevem trgu v bližini osnovne šole Toneta Čufarja. - Kaj si v tem sobotnem večeru sploh še lahko želiš boljšega, kot da s Krambergerjevo knjigo v žepu poslušaš Zlobčev govor pod Čufarjevo sliko? Morda le to, da bi enkrat za spremembo Ciril prodajal svoje knjige na pločniku, Ivan pa bi nam povedal v mikrofon, kaj si misli o narodu in kulturi...

Ponedeljek, 20. 11. 89

Avtobusno postajališče nasproti upravne stavbe Železarne. Skromen, na roko napisan in narisan plakat vabi na informativno srečanje Zelenih Slovenije v Kazini. Plakatek je prekrit z mastnimi pljunki. Štejem, (obrača se mi želodec, a vztrajam): petnajst pljunkov. Drugi plakati na panoju, vsi večji in razkošnejši, ki vabijo na gasilske veselice, gledališke predstave, sezonske razprodaje in na tečaje borilnih veščin, niso popljuvani. Pljuvalci, (očitno jih je bilo več, saj toliko smrklja en sam človek zlepa ne spravi skupaj), so ciljali od blizu in natančno.

Predvolilni boj za volitve 1990 se je torej že začel...

Sreda, 29. 11. 89

Praznik republike. Medtem ko so v malomeščanski Radovljici razobesili samo slovenske in jugoslovanske zastave, so na proletarskih Jesenicah še zmeraj ostali zvesti tudi 'rdeči partijski zastavi. Glede na aktualni politični trenutek v Jugoslaviji, (napovedan-prepovedan-odpovedan miting (srbske) resnice v Ljubljani, napovedana prekinitev stikov med Srbijo in Slovenijo...), bi bilo treba vse zastave obesiti - na pol droga.

Četrtek, 30. 11. 89

Sem proti mitingom!
Sem proti prepovedi mitingov!

Petek, 1. 12. 89

Dan ustanovitve kraljevine Jugoslavije je za razliko od dneva ustanovitve republike Jugoslavije čisto navadni delovni dan. To ni prav! Če delavcem ne moremo dati več denarja, jim dajmo vsaj praznike, čimveč praznikov!

Nedelja, 3. 12. 89

Prešernov rojstni dan. Samo tako morbidnemu narodu, kot so Slovenci, je lahko prišlo na pamet, da si je za kulturni praznik izbral datum pesnikove smrti in ne datum njegovega rojstva. Sploh pa mislim, da za narodovo kulturo niso pomembni pesniki, pač pa njihova dela. Zato predlagam, da namesto Prešernovega rojstva in smrti začnemo proslavljati dan izida njegovih Poezij. (Lahko pa tudi dan izida Cankarjevih Podob iz sanj, Prežihovih Samorastnikov, Kocbekovega Strahu in poguma, Kosmačevega Pomladnega dne, Balantičeve Muževne steblike, Smoletove Antigone, Šalamunovega Pokra... - če se omejim zgolj na literarne stvaritve.).

Ponedeljek, 4. 12. 89

Majhen traktat o ljubezni.
Dobro je ljubiti žensko, otroka, konja, vino, denar, samega sebe, življenje nasploh. Dobro je ljubiti tudi narod, domovino, boga - ale če imaš dovolj veliko srce za ljubezen do drugih narodov, domovin in bogov. Sicer je bolje, če ostaneš pri ljubezni do ženske, otroka, konja, samega sebe.

Odprte strani

Urednikova beseda

Današnje Odprte strani prinašajo namesto uvodnika priložnostmi zapis Eda Torkarja z Jesenic in intervju z Viktorjem Žakljem o njegovem nastopu na seji zvezne konference SZDL, v sredici so intervju s kandidatom za predsednika slovenskih komunistov Francijem Pivcem, razmišljanji Blaža Kujundžiča in Alenke Lauko ter poročilo o obisku Ljuba Sirca v Kranju, na zadnji strani pa je na temo Slovenci — Srbi pobrskal po zgodovini Miha Naglič.
Naslednje Odprte strani bodo izšle v novoletni številki. Odpiramo jih razmišljanjem o letu 1990.

Leopoldina Bogataj

VIKTOR ŽAKELJ — MARIJA VOLČJAK

Karte so zdaj na mizi

Ljubljana, 12. decembra - Na vroči seji zvezne SZDL je Žakljev nastop povzročil burne odmeve, izprašali smo ga, kaj se je dogajalo in kako ocenjuje aktualne zaplete v zvezi s srbsko gospodarsko blokado, saj je kot podpredsednik slovenske SZDL zadolžen za ekonomsko področje.

"Kako ocenjujete reakcijo slovenske skupščine, zlasti včerajšnjo?"

"Več stvari se mi zdi pomembnih. Najprej to, da je skupščina ponovila, da med slovensko politiko in državljani Slovenije oziroma med slovenskim narodom ne zija prepad. Govorjenje, ki ga vedno znova slišimo iz Beograda, je eden najbolj eklatantnih dokazov boljševiške logike teh govorcev, ki vedno znova gradijo na dobrem narodu in slabem vodstvu. Slovenska skupščina je v sorazmerno kratkem času že drugič izrazito podprla slovensko politiko in zdaj je lahko že slepcu jasno, da se v slovenskem parlamentu izražajo avtentični interesi državljanov Slovenije ali pa so jim zelo blizu. Slovenska skupščina se je samoemancipirala v dokaj pluralnega sobesednika in nekako že odraža slovensko politično strukturiranost.

Nadalje se mi zdi pomembno, da se skupščina ni odločila za povratne ukrepe, s čimer je pokazala, da v Sloveniji tudi dejansko, ne le besedno ločimo politiko od ekonomije in jo jemati kot nekaj racionalnega, ne pa emocionalnega. Hkrati pa je jasno povedala, da bo Slovenija za obrambo svojih interesov sprejela ustrezne ukrepe, če se bo to brezumje nadaljevalo.

In tretjič, jasno je povedala, da je gospodarska blokada uperjena tudi zoper Jugoslavijo. Mislim celo, da bodo bolj kot Slovenija prizadeti drugi deli Jugoslavije, ekonomija je kljub vsemu zelo prepletena, trganje vezi bo prizadelo tudi Hrvaško, Bosno, odrazilo se bo v zaposlitvah itd.

Vse to je bilo moč zaznati in mislim, da že kaže politično zrelost, političnost se artikulira kot ravnanje suverenega naroda, ki zaupa vase in ki ga takšni nori ukrepi ne morejo spodrezati."

"Je takšna drža slovenske skupščine zadostna obramba ali pa bi bilo nemara potrebne predčasne, svobodne volitve?"

"Dogajanje v Srbiji razumem predvsem kot strah srbske politokracije, da se do maja ne bi artikulirala pluralna Srbija, kajti ne smemo pozabiti, da ima za razliko od drugih veliko demokratične tradicije in da je bil Beograd takrat, ko je bila Slovenija zelo pravoverna, dokaj demokratičen in pluralen, tudi danes ima močna intelektualna jedra, ki od znotraj razjedajo skrbski monolit, samo vprašanje časa je, kdaj se bodo spet odprli vsi ti ventili. Odprti niso, ker srbski narod Kosovo doživlja kot strahotno notranjo travmo, zame kot Slovenca, ki poznam Gospo Sveto in kompleks Gospe Svete, je popolnoma razumljiv, res pa je tudi, da je na Kosovu revanšistični in agresivni del albanstva naredil veliko gorja nealbanskemu življu, kakor je tudi, da z nasiljem zoper albansko večino, ki najbrž ni revanšistična in separatična in ne vem kakšna še, tega problema ni moč rešiti. Model konfrontacij, ki jih Kosovo pozna v zadnjih sto letih, ni dal rezultatov, ustvariti bo potrebno dialoškega, kar pa bo zelo težko.

Če v tej luči vidim naše volitve, se po moji sodbi ne bi smeli spustiti v nepremišljeno dirko, vzpostaviti moramo pravni sistem, se pravi zakon o volitvah, sprejeti zakon o političnem organiziranju, zagotoviti normalno predvolilno aktivnost in opraviti volilno dejanje kot nekaj normalnega. Posebej, ker naša skupščina, kakorkoli smo do nje včasih kritični, v ključnih vprašanjih zdaj reagira zelo pokončno in dostojanstveno, zato stvari ni potrebno uravnavati brzopleto."

"Alternativa bi predčasne volitve lahko razumela kot udarec uradne politike?"

"Prav to sem hotel implicitno reči, če bi zdaj razpisali volitve, bi lahko zdaj rekel, seveda, zdaj se čutite še trdne v sedlu, zato nas hočete žejne peljati čez vodo. Korak k pluralizaciji, ki jo pooseblja Kučan, je danes dejstvo, tako kot doslej jo moramo peljati evolutivno in prvo fazo z novimi volitvami v bistvu dokončati, nato pa bo nastopila nova faza procesa demokratizacije in pluralizacije. Načeloma sem za evolutivni pristop, naglica in nepremišljenost se slej ko prej ne izkaže kot dobra."

"Vaš zadnji nastop v Beogradu so kritiki označili tudi kot nagel in nepremišljen, predvsem pa mislim, da o njem nismo bili dobro obveščeni?"

"Poleg vsebine, ki za nobenega mojega kritika ni sporna, sta v politiki pomembna tudi oblika in čas izražanja. Kar zadeva čas, mislim, da smo se izčrpali v rokavičenju, karte so zdaj na mizi in v v nedogled se ni več moč sprenevedati, da gre za obrobne stvari, za sporad med dvema ekstremizmoma, med katerima je potrebno poiskati neko sredino. Zato sem uporabil Goetheja, ki je dejal, da pri iskanju resnice med skrajnima resnicama dobiš največjo laž. Druga stvar pa je oblika, nekatere stvari je pač potrebno povedati vehementno, politika poleg racia vsebuje tudi element emocij, ki ga je potrebno dozirano ekploatirati. Prepričan sem, da je bilo moje dejanje racionalno in premišljeno, odmevno pa tako, kot sem mislil, da bo. Poteka seje ni otežilo, saj so govorci za menoj, zlasti Srbi, v zaostrovanju šli veliko dlje, mnogi, ki so sprva mislili, da preveč zaostrujem, so po seji sodili, da z jasnim artikuliranjem problema nisem šel 'čez'."

"Je bilo za srbsko stran bolj boleče pogojevanje razgovora s Kosovarji ali scenarij bodočih dogodkov?"

"Govoril sem srbohrvaško in pri tem pogojevanju sem se slabo izrazil, hotel sem reči, o čem bi se pogovarjal s Kosovarji, kar je bilo razumljeno kot pogojevanje, v bistvu pa sem hotel opozoriti, da nas neprestano pogojevanje, kakor je tedaj Milošević odgovoril Stanovniku, ne bo nikamor pripeljalo.

Dogajanje v Srbiji pa je popolnoma razložljivo z njihovimi gospodarskimi in političnimi razmerami. Poglejte, v Jugoslaviji je slovenski delež zaposlenih v gospodarstvu 12,9 odstoten, srbski 37,7 odstoten, slovenski delež akumulacije gospodarstva je 26,3 odstoten, srbski 26,9 odstoten, kar pomeni, da je pri zaposlenih razmerje ena proti tri, pri akumulaciji pa ena proti ena. Vzemimo še izgube gospodarstva, slovenski delež je 8,8 odstoten, kar odgovarja deležu prebivalstva, srbski pa 43 odstoten, razmerje pri izgubah je torej celo ena proti pet. Izgube v Srbiji strahotno naraščajo, njihova gospodarska struktura je izredno neugodna, ker je dejansko realsocialistična, njihovo realsocialistično breme je veliko večje kot naše, zato je razumljivo, da rešitev vidijo v ohranjanju realsocialističnega modela. Po tej plati zame dogajanja niso nepričakovana, predvsem pa so popolnoma razložljiva."

"In predvidljiva?"

"Populizem, militantstvo, agresivnost, želja po ustvarjanju države po metodi 19. stoletja je bila v Evropi še relevantna v tridesetih letih, danes pa ni več. Evropa se konstituira na novih načelih kot skupnost posameznikov in emancipiranih narodov, zato njihov poskus ni istosmeren z dogajanji v Evropi. Unitarna Francija je nastala pred dvesto leti, delno Italija v 19. stoletju, mi pa smo v Jugoslavijo vstopili že kot artikulirani, emancipirani narodi in koraka nazaj ni več. Ne moremo se odpovedati srbstvu, zaman je pričakovati, da se bo Hrvat odpovedal hrvaštvu, Slovenec slovenstvu, še več, zdaj smo dobili popolnoma emancipiranega Makedonca, nastaja emancipiran Albanec, emancipirajo se muslimani itd. Jugoslavija ima prihodnost le kot presečna množica skupnega interesa, v nasprotnem primeru bo postala balkanski prostor v izvirnem pomenu te besede, prostor permanetnih sporov, delitev..."

"Smetišče narodov?"

"Seveda, realna dejstva je potrebno upoštevati."

"Potemtakem razpad Jugoslavije sploh ni smiselen?"

"O tem sem že dosti razmišljal. Prva Jugoslavija je nastala iz stiske, ob razpadanju osmanskega in avstrijskega imperija pa tudi batjuške Rusije, takrat po moji presoji naši dedje niso ravnali napak. Res pa je, da takrat Srbija ni ravnala najbolje. Pašič je v bistvu prelisičil ženevski dogovor, takoj je šel v unitarno državo s Karadjordjevičevo krono, začele so se težave, ki so se artikulirale do razpada. Leta 1941 so drugi narodi ustvarjali neodvisne države, naši očetje so se zavzeli za Jugoslavijo, edini, in spet moram reči, da niso ravnali napak, saj je poziv k jugoslovanstvu v bistvu pomenil poziv k ohranjanju slovenstva, mislim, da je bil osvobodilni element vendarle dominanten v slovenskem gibanju, nujno pa je dobil elemente revolucionarnosti, saj so se socialne stiske v tridesetih letih na Slovenskem zelo zaostrile.

Kar nekaj razlogov tudi danes govori proti razpadu Jugoslavije. Prvi, ne nepomemben, da svet ni pripravljen prisluhniti amaterskim političnim kartografom, ustanovil je Helsinke, če sem prav razumel Gorbačova, bo tudi druge. Predvsem pa razviti svet noče na svojem boku imeti rane, sod smodnika na Balkanu, ki bi nenehno ogrožal njihov mir, zahodnjaki so zelo pragmatični in prav nič sentimentalni, kaj malo jih zanima nacionalni romantizem in sklicevanje na zgodovino. Na drugo mesto bi postavil razlog, ki ga radi pozabljamo, 70 let skupnega življenja je ustvarilo nešteto medčloveških povezav, v Sloveniji jih manj občutimo, vendar pa imamo tudi že 10 odstotkov neslovenskega življa. Tretji razlog pa je gospodarski, še vedno mislim, da je ekonomija lahko pomemben element integracije v Jugoslaviji, seveda nujno notranje strukturirana. Srbi zdaj računajo na surovine, energijo, kmetijstvo, podoben kompleks imajo, kot so ga imele azijske in afriške države, ko so se osvobajale kolonializma in so pričakovale prosperiteto, ko bodo same prodajale naravno bogastvo. Vendar se to ni zgodilo, saj je le mrtvi kapital, ki ga je potrebno nadgraditi z delom, tehnologijo, znanjem. Mislim, da obstajajo tudi čisto ekonomski elementi, ki govore v prid smiselnosti te državne tvorbe, čeprav republike 60 odstotkov končne prodaje realizirajo doma, Slovenija 23 odstotkov z izvozom in 17 odstotkov v Jugoslaviji. Vendar je to za vsako ekonomijo odstotek, ki ga ni moč brez škode ukiniti, takšni lomi preko noči so absurdni in dejansko faktor inflacije.

"Dualizem Jugoslavije se vse bolj odraža tudi v aktualnih gospodarskih stikih?"

"Tudi Churchillov fifty-fifty je zgodovinsko pogojen, saj preko Jugoslavije poteka civilizacijska osvetljava Vzhoda in Zahoda, ki je tudi notranje gospodarsko zaokrožena, polovico slovenskega gospodarskega sodelovanja z Jugoslavijo denimo odpada na Hrvatsko, 60 odstotkov konvertibilnega izvoza ustvarita Slovenija in Hrvatska, pretežni del klirinškega jugovzhodni del Jugoslavije, tudi tehnološko je zahodni del vezan predvsem na Zahod, jugovzhodni za Vzhod, tudi ta dualizem je dejstvo. Jugoslovansko sintezo je moč graditi na objektivnih dejstvih, prav o tem že ves čas govorim, če bo katerokoli pometeno pod preprogo, jo bo prej ali slej začelo nažigati."

JOŽE KOŠNJEK

FRANCI PIVEC, predsednik mariborskih komunistov in ob Muševiču in Ribičiču kandidat za predsednika Zveze komunistov Slovenije

Podkupljivost me je pri politiki od vsega najbolj motila

"Zdi se mi, da kot organizacija leta in desetletja nismo gojili nikakršnega samoreflektiranja, posebej ne takšnega, ki bi omogočilo dejansko primerjavo s podobnimi strankami v svetu. Mislim, da je bil to vzrok za to, da se je naša organizacija zaustavila v svojem razvoju, da je ostala, kot pravijo nekateri mlajši tovariši, na ravni dinozavra v kameni dobi. V zadnjem času s tem, da tešimo veliko lakoto po informacijah o sodobnih političnih organizacijah v svetu, do določene mere tudi analiziramo in problematiziramo svoj lastni položaj," ocenjuje željo Zveze komunistov Slovenije, da bi postala moderna stranka, Franci Pivec.

"Zame je vsekakor v tem trenutku prvi problem spremljanje gospodarskih reform z demokratičnimi institucijami. Če dinamika njihovega razvoja v Jugoslaviji ne bo ustrezna, se bo prav lahko ustavilo tudi tisto, kar v gospodarstvu obeta izhod iz kriznega obroča."

Gorenjci vas slabo poznamo. Mogoče smo na vaše ime, vaše besede bolj pozorni šele zadnje čase, ko ste postali predsednik mariborskih komunistov, član predsedstva slovenske partije in človek, ki naj bi tudi v prihodnje v njej igral pomembno vlogo. Kdo ste, od kod ste, kakšni ste?

"Po vseh rodbinskih vejah sem štajerske krvi, iz širše okolice Maribora, čeprav sem se slučajno rodil v Obsotelju in preživel mladost v Celju. Poklicno pot in družinsko življenje sem za kar lep čas začel v Ljubljani, Maribor pa je sedaj mesto, kjer živim strnjeno najdlje. Po poklicu sem prosvetar, profesor filozofije in sociologije in to čutim ter sprejemam kot svojo življenjsko filozofijo in svoje poslanstvo. Starejša hči že dela v šoli, mlajšo pa prepričujem, da je študij elektrotehnike pametna stvar. Kučanov duh me je zvabil v čisto politiko, kar mi je na samem nekoliko žal, ampak nisem vajen hitro odnehati, ker se tudi odločam bolj trdo."

Vseeno pa v politiki oziroma javnem delovanju le niste "novinec". Spominjam se vašega, za tiste čase naprednega delovanja v študentovski organizaciji, potem pa o vas ni bilo veliko slišati. So vas utišali ali ste se umaknili sami?

"Politiko sem zgodaj vzel zares. Motiv je socialne narave, ker sem se prebijal iz velike revščine. Stroka, ki sem jo izbral, me je obvarovala pred tem, da bi strast za družbeno pravičnost potešil z mošnjičkom. Podkupljivost me je pri politiki od vsega najbolj odbijala. Tudi komformizem se mi je zmeraj zdel nesprejemljiva cena za politično veljavo. Leta 1968, ob študentskih nemirih in ob zasedbi Češkoslovaške, ko so se že začela proslula sedemdeseta leta, me je takšno razumevanje politične angažiranosti pripeljalo v nemilost pri najvišjih avtoritetah. Rešili so me Mariborčani, ki so mi ponudili vabljivo sodelovanje pri ustanavljanju univerze."

Pretekli teden, ko ste se na jesenicah pogovarjali z mladimi, ste dejali, da je bila Zveza komunistov Slovenije zadnji norec, ki se je v času, ko so se povsod po svetu izogibali totalnih šolskih reform, ker to ni enostavna stvar, ampak zadeva nacionalnega soglasja, za vsako ceno lotila šolske reforme. Pred prihodom na partijsko dolžnost ste bili slovenski prosvetni minister, verjetno ne navdušen nad takim početjem.

"Moj ministrski mandat je nekakšna izpolnitev pogódbe, saj mi je šolski komite svoje čase podelil štipendijo, brez katere sploh ne bi mogel doštudirati. Sicer pa sem leta 1984 padel v neroden čas, ko je bilo treba priznati, da je reforma usmerjenega izobraževanja propadla. Na vso srečo se je dalo s strpnim odnosom do starih in novih političnih pogledov na šolo, predvsem pa s spoštljivim odnosom do pedagoške stroke in do besede prosvetnih delavcev razmeroma neboleče normalizirati šolo. Veliko pametnih ljudi se je za to zavzelo in tudi izvršni svet je takrat korigiral politiko tako imenovanega zaostajanja družbene porabe. Zahvaljujoč temu je Slovenija prej kot drugi v Jugoslaviji in manj travmatično prelomila z usmerjenim izobraževanjem."

Presedlali ste z dežja pod kap, s prosvetnega ministra na predsednika mariborske partije, ko je bil v Mariboru veliki štrajk.

"Moj prvi delovni dan v Mariboru je res sovpadal z vrhuncem lanskoletnega velikega štrajka. Še preden sem se usedel na politični stol, sem bil že "lopov" in to človeka v trenutku zresni. Takoj so bile podrte vse iluzije o mariborskih razmerah, pa tudi vse visokoleteče predstave o političnem liderstvu. Zveza komunistov in jaz z njo smo čez noč postali čisto majhni in nebogljeni. Tak je bil moj start in težko sem se postavil toliko na noge, da sem vsaj malo videl preko zidu mariborskega razvojnega zastoja. Sedaj je jasneje, kje bi morali biti glavni vzvodi za izhod iz krize. Toda, pritisnili so nas res hudi problemi in niti približno nismo obrzdali panične skrbi za preživetje. Ta skrb ubija nove ideje in pogum za spremembe. Grozi socialna eksplozija, ker raste število brezposelnih, vse naokoli pa padajo številke o tehnoloških presežkih med zaposlenimi. Maribor je kapitalno obubožal, živi od sposojenega denarja in dolžniška obrestna spirala je ponorela. Tudi dobri, novi programi nimajo izgledov za uresničitev. Bolj ali manj ostajamo sami s svojimi problemi, in vse, kar se je spremenilo, je spoznanje, da si moramo pomagati sami. Oblikuje se nova samozavest in prav ta lahko postane odločilna za jutrišnji Maribor."

Govorite o Mariboru, vendar bi kaj takega mirne duše lahko povedali za Kranj, Gorenjsko. Soglašate s tem enačajem?

"Seveda obstaja paralela med Mariborom in Kranjem, zato tudi razlogi za primerjanje ocen in rešitev. Bojim se, da Slovenija ta trenutek nima industrijske politike. Spoznali smo zmoto industrializma, po katerem je treba vse natakniti na kopito masovne proizvodnje. Toda reakcija v smislu odklanjanja, podcenjevanja vseobsežne proizvodnje je naivna in podobna neumnosti prejšnjega poveličevanja. Če Slovenija zgubi svoje blagovne znamke in se utopi v lohn poslih, je konec tudi za vse tiste, ki sebe vidijo kot prosperitetno gospodarsko nadgradnjo. Mislim na trgovino, banke, transport. Dve tretjini naših blagovnih znamk pa prispevajo stara industrijska središča. Pričakovanja, da se bodo vsi ti gospodarski subjekti že kako izmazali in da jim je z ignoriranjem pravzaprav storjena usluga, ker bodo tako prej ozdraveli, so brezizgledna za slovensko ekonomijo. Gre za Pittsbourge, za katere je treba izdelati natančne, dolgoročne in globalne sanacijske strategije. O tem bi se morali pogovoriti na relaciji Maribor - Celje - Kranj, ker očitno od drugih ni realno pričakovati odločilnih korakov. Pa ne gre za to, da hočemo več dobiti, ampak predvsem za to, da ne moremo toliko dajati. V tem je vozlišče, srž strategije, ki mora izhajati iz poštenega dolgoročnega narodnogospodarskega računa."

"V organizaciji, iz katere prihajam, je pogosto slišati črne napovedi v zvezi z vprašanji, kako reagirati v primeru, ki se je že zgodil, in sicer tedaj, ko bo celotna slovenska delegacija v zveznem cekaju izrecno preglasovana. To bi v vsakem primeru pomenilo razkol, ne glede na to, ali bi do njega prišlo v tistem hipu, z umikom Slovenije, ali če bi slovenska delegacija komformistično popustila pritiskom. S tem bi izgubila legitimnost doma, to pa bi odprlo črno perspektivo za komunistično gibanje v Sloveniji. Pozitivne izkušnje s partijske konference, na kateri so bila slovenska stališča sprejeta bolje, kot smo pričakovali, so razlog za prepričanje, da ni treba vreči puške v koruzo. Upajmo, da bo naša pobuda Zvezi komunistov Jugoslavije sprejemljiva za številne delegate na 14. kongresu, in da ne bo postala razlog za izobčenje ZKS, ampak morda prej povod za ustvarjalni spoprijem."

Ste eden pomembnih avtorjev novega partijskega programa, ki v Sloveniji povzroča ugodne odzive, pa tudi dvome, tudi med komunisti, da na hitro prelamlja s preteklostjo in je preambiciozen, glede na razmere, da bi ga zmogli uresničiti. Na zadnji seji cekaja je Sonja Lokar dejala, da tudi lepo dekle več kot zmore ne more dati, vi pa ste jo dopolnili, da pa je važno, kako da. Je vaš pogled na program usmerjen k slednjemu?

"Partijski program ni recept za državno ravnanje Slovenije. Njegovo bistvo je lastna priprava organizacije na izzive časa. Pokazati mora, v čem je Zveza komunistov Slovenije vredna javnega zaupanja, ob tem pa dati tudi mero za jutrišnje presojanje njenih praktičnih korakov. Je tudi osnova za pripravo našega volilnega programa, ki bo odmerjen na realne okoliščine enega mandata. Ljudje se danes soočajo z množico programov in volilnih obljub, zato je nujno razmišljati tudi o načinu naše ponudbe. Zato sem tudi rekel tisto o dekletu in načinu, kako da svojo lepoto, privlačnost. Marketing ni manipuliranje z ljudmi, kot trdijo tisti, ki so se tudi sami prislovično požvižgali na integriteto posameznikov. Dejstvo je, da bomo kot volilci in politični subjekti jutri v položaju, ko ne bo dovolj biti le za ali proti, ampak bo treba izbirati med niansami. Za kaj takega pa je treba imeti ustrezno oblikovane informacije in tudi spodbude za primerjave med programi. Če se za to ne usposobimo ali pa nam to ne bo omogočeno, sta ves pluralizem in demokracija prazen čvek."

Govorite o javnem zaupanju volilcev, o nastajanju volilnega programa. Se vam ne zdi, da utegnejo biti volitve prihodnje leto tudi protikomunistično nastrojene zaradi enostavnega razloga: partija je bila leta in leta na oblasti, imela je šanse za uspeh, pa jih je zapravila in nas potisnila v globoko krizni položaj?

"Ali je res, da bodo te volitve protikomunistične, ker je Zveza komunistov obremenjena z napakami preteklosti? Vse bo odvisno predvsem od volilcev in objektivnosti njihovih presoj. Konkurenca bo zanesljivo igrala na karto nezadovoljstva ljudi z dosedanjo politiko, ki ji je načelovala Zveza komunistov. Ni sicer nujno, da bi moral to biti ravno grobi protikomunizem, če pa bo prinašal glasove, se bomo z njim zanesljivo srečali. To je pač kamen, ki nam visi okoli vratu in nas vleče k dnu. Vseeno pa bi bilo za našo skupno perspektivo dobro, če bi Slovenija vedela ne le to, proti čemu se novi politični subjekti postavljajo, ampak tudi, kaj bodo sami naredili. Sicer bomo volili mačka v žaklju. Moti se, kdor misli, da ni več mačkov, ki prežijo na slovensko oblast."

To je res, vendar živimo v Jugoslaviji, kjer pa politiki slovenske države in partije prav pretirano ne ploskajo. Zadnji dogodki to jasno kažejo. Tako imenovane zdrave sile pa imamo tudi v Sloveniji, čeprav zadnji prelomni dogodki socializma jasno kažejo, da je socializem v sedanji obliki in vsebini preživet. Bo prenovitvena misel zdržala?

"Slovenija je prestopila Rubikon demokracije. Zveza komunistov Slovenije je po lastni volji na bistveno spremenjeni politični sceni. Stari temelji politične legitimnosti in avtoritete so se diskreditirali. Brez konca ponavljati revolucije, ki bi prinašale garantirano vodilno vlogo novim in novim generacijam, je neumno in samomorilsko. V tej točki je Milošević skregan z vsem, kar se godi v socialističnem svetu. Ostaja en sam kriterij, ki odloča o družbeni vlogi Zveze komunistov: to je njen delež pri razvoju demokracije. To bo nesporno srž bližnjega slovenskega kongresa in to bo točka diferenciacije na zveznem kongresu. V demokratično legitimiranje Zveze komunistov je treba investirati vse, kar premoremo, od programov, financ, kadrov, do simbolov. To je interes cele organizacije in tudi vseh njenih socialnih nosilcev, če jim je resnično do uresničitve zgodovinskega osvobodilnega poslanstva, ne pa le do zasebne nedotakljivosti."

Ta točka je lahko usodna za nadaljnji obstanek in razvoj Zveze komunistov Jugoslavije. Tudi napoved, da se ji bo Zveza komunistov odrekla, če na kongresu ne bodo upoštevana tudi njena stališča, je zelo jasna. Želimo v Evropo in vanjo želimo usmeriti tudi druge dele države. Bo spopad dobljen na kongresu?

"Nič drugega ne želimo, kot Jugoslavijo prepričati, da je Evropa njena rešitev. Mislimo na nujo, da Jugoslavija sprejme primerjalna merila družbene uspešnosti za svoja. Taka usmeritev edina prinaša dobrobit in nas zavaruje pred popolnim osiromašenjem, pred afrikanizacijo, kot pravijo Rusi. Za pametne ljudi je to lahko osnova jugoslovanskega kompromisa ali nove sinteze, kot se lepše sliši. Ne vem, ali bomo zdržali v svojih prizadevanjih za boljšo Jugoslavijo. Vem pa zanesljivo, in to sem prepričan, da Jugoslavija ne bo zdržala brez naših prizadevanj."

Vendar je bila Slovenija zadnje čase pogosto osamljena, nerazumljena, blokirana, tudi z avtentičnimi informacijami o dogajanjih pri nas. Kako priti iz te blokade?

"Obstajajo objektivni razlogi, da se večji del Jugoslavije zanima za dogodke v Sloveniji.

Druga stran te medalje pa je naša sposobnost predstavljanja slovenskih problemov v Jugoslaviji, pri čemer smo bili, na škodo Slovenije in Jugoslavije, precej nespretni. Čeprav smo se pogosto prepričevali, da za nas nihče nima razumevanja, da smo kot Kalimero v jugoslovanski politiki, pa menim, da se nam ni treba počutiti osamljene. Kadarkoli se je namreč postavil kakšen realen političen problem, se je potem vendarle pokazalo, da stališča, podobna našim, nastajajo in jih sprejemajo tudi v drugih delih Jugoslavije. To dejstvo bi morali v politični strategiji upoštevati bolj kot doslej."

Kaj bo pravzaprav prenovljena Zveza komunistov Slovenije: takšna kot doslej ali stranka. Za kakšno zvezo komunistov ste vi, posebej še, ker ste eden od kandidatov za novega predsednika slovenskih komunistov?

"O svoji kandidaturi ne želim govoriti. Glede Zveze komunistov pa menim tole: sem za učinkovito in demokratično Zvezo komunistov Slovenije. Način, kako naj se umesti v politično življenje, določa ustava in na njej temelječa zakonodaja. Sicer pa me nič ne bi motilo, če se bo treba transformirati v stranko med strankami."

IGOR KAVČIČ

Ljubo Sirc v domačem mestu

Najbližja nam je

Kranj, 5. decembra - Pod okriljem SDZ je njena kranjska filiala v začetku tega tedna v Delavskem domu v Kranju pripravila pogovor z Dr. Ljubom Sircem, ki že več kot trideset let živi v Glasgowu na Škotskem, kjer je direktor Centra za raziskovanje v komunističnih gospodarstvih (Centre for Research into Communist Economies) pa tudi predavatelj na tamkajšnji univerzi in je bil pri nas še do nedavnega uvrščen med sovražno emigracijo. Kje so vzroki sedanje ekonomske krize, kam pluje naša ladja, imamo sploh kakšne perspektive, pa primer "desili se Srbi"..., so bila številna vprašanja, na katera je odgovarjal Ljubo Sirc svojim rojakom.

Več kot osemdeset ljudi, kar je za podobne prireditve v Kranju zelo visoka številka, je prišlo poslušat Ljuba Sirca, ki je bil do letošnjega leta nezaželen v Jugoslaviji (pravzaprav v Sloveniji!). Ljubo Sirc, po rodu Kranjčan, je bil kot mlad, perspektiven ekonomist leta 1947 obsojen na znanem "Nagodetovem procesu" v Ljubljani. Po sedmih letih zapora je odšel v Veliko Britanijo, kjer že več kot trideset let živi v Glasgowu. Letos pomladi so mu naše oblasti (očitno bivši Udbaši izgubljajo oblast!) po dolgoletnem izgnanstvu, dovolile priti domov, v Kranj. Kljub neprostovoljni emigraciji pa se je v svojih odgovorih pokazal kot zelo dober poznavalec jugoslovanskih ekonomskih pa tudi političnih razmer.

Kje so vzroki današnje krize v Jugoslaviji? Naše gospodarstvo je že takoj po vojni ubralo napačno smer. Veliko se je gradi-

BLAŽ KUJUNDŽIČ

Na Luno se ne pride s plezanjem na vedno višja drevesa

Iz stare SZDL v novo Socialistično zvezo

Pravijo, da je bolje, če šale na lasten račun pripoveduješ sam, kot da bi jih drugi.

Skupni prednik človeka in opice je z zanimanjem opazoval Luno nad sabo. Kako bi prišel do nje? Pri roki so bila drevesa. Počasi in mukoma je dosegel prvo vejo, nato naslednje, padal nazaj, se zopet vzpenjal. Večina teh skupnih prednikov je vztrajala pri plezanju proti Luni. Del pa je le spoznal zmoto in splezal dol. Rekel je: "O, kako me križ boli.", se zravnal in šel po poti razvoja, ki ga poznamo.

V sedemdesetih letih smo v naši družbi priznali pluralizem. Pravico do množice različnih mišljenj bi se reklo. Od takrat naprej je Socialistična zveza plezala vedno višje na drevo pluralizma. Ko je letos januarja priplezala do nestrankarskega političnega pluralizma, je ugotovila, da gre za alkimistično iskanje čudežnega kamna. Opustila je alkimistično mešanje zvarkov po skrivnostnih receptih in ob redkokomu razumljivih zaklinjanjih. Od aprila sem uporabija racionalistično politično kemijo, v kateri je ena plus ena dve, beri matematična večina v skupščini pravica do postavljanja vlade. Da bi videla na tablo s formulami, je ob primernem škripanju zravnala svoj od Dolomitov sem biciklistično upognjen hrbet.

Ne nazaj k egiptovskim loncem

Odločitev za racionalistično politično kemijo pomeni posloviti se od stalnih porcij mesa v egiptovskih loncih, pa tudi od egiptovskega, če že ne suženjstva, vsaj ujetništva. Pomeni nevarnost, da karavano že na začetku njene poti zalije Rdeče morje. Pomeni nevarnost, da lažni preroki zapeljejo karavano tako daleč v puščavo, kjer niti puštih jerebic in osladne mame ne bo več.

Tavanje po puščavi krize bo še daljše kot v normalnih razmerah. Mnogi se bodo želeli vrniti v dobre stare čase polnih egiptovskih loncev. Sa ta "obljubljena dežela" vendar ni tako "obljubljena", če smo jo enkrat že sami zapustili.

Družbena ureditev, ki smo jo zapustili pred pol stoletja, ni za vračati se k njej. Balkanska despotovina je samo nekaj let hodila skupaj z evropskim razvojem. Potem ga je zapustila. Ekonomski in družbeni razvoj v zadnjega pol stoletja omogoča vključitev v izgrajevanje pluralistične družbe najmanj tam, kjer so bile druge evropske države, ko smo mi v dvajsetih letih šli po drugih poteh.

Vzpostavili naj bi politično konkurenco na sistemski ravni, ki bi vlekla razvoj naprej. Stare napake, ločevanje ljudi tudi v družbeni sferi na podlagi političnih delitev naj ne bi ponovili. Prej omenjeni razvoj nam to omogoča. Prijatelj in znanec sta to ne glede na politično prepričanje. Cesta v soseski je preprosto cesta. Pesek na njej nima političnih barv. Moč društvenega in stanovskega organiziranja je v njegovi nepolitičnosti.

Vrniti se ne smemo. Za vedno bi obsedeli pri tistih loncih. Z vsem, kar smo se v Egiptu naučili in tam pridobili, bomo nekoč zapuščeno deželo naredili obljubljeno. Obljubljena dežela sicer ni najboljša možna, je pa najboljša znana dežela. Verjamemo, da bodo vsi Izraelovi rodovi našli skupno pot tja in se v miru in sporazumno odločili, kje in kako bo kdo živel.

Stranka sredinske zmernosti

Napaka za Socialistično zvezo bi bila, če bi sebe videla zgolj kot eno izmed naštetih obstoječih političnih organizacij. Glede na nekdanjo, sicer predpisano širino, tudi sedaj ne sme skrčiti politično-nazorskega loka, ki ga šteje za svojega.

Predhodnica Socialistične zveze je Osvobodilna fronta. Nastala je iz težnje po svobodnem in boljšem življenju. Enako težnjo je bolj zaradi spleta zgodovinskih naključij kot zakonitosti del slovenskega naroda skušal uresničiti mimo ali proti OF. Oboji so postali orodje nasilnih oblastniških ambicij.

Osvobodilna fronta je to orodje postala z Dolomitsko izjavo. Od takrat naprej je zgodovino slovenskega naroda in ljudstva Slovenije zamenjala zgodovina zmagovalcev. Zgodovina zmagovalcev ni zgodovina Socialistične zveze. Zgodovina vseh, ki so težili k svobodnejšemu in boljšemu življenju, je njena zgodovina.

Socialistična zveza delovnega ljudstva je štirideset let predstavljala možnost političnega delovanja za tiste, ki te možnosti drugje niso imeli. Tisti, ki so jo imeli, so bili oblast. Socialistična zveza ni bila oblast. Bila je organizacija ljudstva, ki ji je bilo ukazano ubogati oblast in ji sporočati zahteve in želje ljudi. Katere je uresničila, je odločila oblast sama. Socialistična zveza je znala poslušati in uveljavila je lahko le tisto, za kar je dvakrat, ne enkrat, dokazala, da ima prav. To bo počela tudi vnaprej in od volitev do volitev dokazovala, kako to zna.

Socialistična zveza je organizacija demokratičnih socialistov in nadaljuje tradicije evropskega socialističnega gibanja. Pod demokratičnim socializmom si tako kot socialistične in delavske stranke zahodne Evrope predstavlja družbo enakih možnosti ter socialne in politične varnosti ter svobode.

V okviru levo-desnega loka političnih opredelitev se šteje za levo sredinsko. Izraza levi in desni jemlje zgolj kot zgodovinsko dediščino. Niti levo niti desno ni samo po sebi niti dobro niti slabo. Dobra ali slaba so samo dejanja ali posledice, ki jih prinašajo.

Socializem kot kvalitetnejše in svobodnejše življenje, za katerega se zavzema Socialistična zveza, ni ne lev ne desen. Je rezultat sredinske zmernosti. Sredinska zmernost je zelo široka, zato sta tudi leva in desna meja političnih nazorov znotraj Socialistične zveze zelo narazen. Preko njiju sta skrajnosti, ki ne sodita v to organizacijo. To je na eni strani dogmatski komunizem, ki socializem pojmuje kot aziatski despotizem, na drugi pa skrajni liberalizem, ki ni za prej opisani socializem.

Na podlagi programov, ki bodo izhajali iz zgornjih političnih opredelitev, računa Socialistična zveza na večino v skupščini. Pri zelo veliki trenutni programski podobnosti v Sloveniji računa, da bo volilce pritegnila z moralno verodostojnostjo in praktično učinkovitostjo. Socialistična zveza je hkrati organizacija kontinuitete in diskontinuitete, nadaljevanja in prekinitve. Večina drugih političnih organizacij je nosilec samo enega ali drugega, kar je oboje slabo.

Če bo Socialistična zveza morala sklepati koalicije, jih bo pripravljena sklepati s političnimi organizacijami sredinske zmernosti, skupaj s katerimi je približno enako levo in desno zamejena. Ne glede na to, kaj le-te zdaj pravijo o tem in ne glede na njihovo mnenje o besedi socializem. Skupna vsem tem organizacijam je sredinska zmernost. To so: nova ZSMS, Zeleni, Kmečka zveza, Krščanski demokrati, Socialni demokrati, ter evrokomunisti in zmerni liberalci, če bodo organizacijsko samostojni.

V Škofji Loki, ki je pravi laboratorij nove političnosti, od naštetih organizacij manjkajo smao še socialni demokrati. Nič hudega. Socializem Socialistične zveze je tako in tako "socializem Willija Brandta".

Za konec še misel, ki sem jo zadnjič izrekel na praznovanju 15. obletnice Planinskega društva Gorenja vas. Upajmo, da nas bo boljša in odločnejša oblast, ki jo bodo prinesle naslednje volitve, vsaj do te mere razbremenila vsakodnevnih skrbi, da bo zopet tudi pod tisoč metri po planinsko več volje do pozdrava in več časa za misel na greh.

UVODNI KLIC PO SVOBODI

Alenka P. Lauko

Svoboda misli ni več brez svobode govora.

Svoboda govora ni nič brez svobode združevanja

Brez svobode ni bodočnosti.

Boštjan M. Zupančič

V zadnjem času je veliko govora o svobodi, o njej se govori na cesti, v tisku, na televiziji in radiju, v šoli in najpogosteje za govorniškimi odri. Naenkrat se je zazdelo, da nam svobode manjka. Kako je to mogoče, ko pa smo še do nedavnega verjeli (nekateri pa verjamejo še danes), da je edina in zveličavna svoboda tista, ki so si jo državljani Slovenije z velikimi žrtvami izborili pred 46 leti. Resnici na neljubo, mnogi danes o tisti svobodi nočejo slišati in govoriti. Nekateri občutimo odpor, ker nobeden več ne more zanikati dejstva, da je bila tista svoboda krinka in opravičilo za kratenje svoboščin, ki jih vsak človek dobi z rojstvom. Zaslišal se je klic po svobodi - mišljenja, besede, združevanja.

Abstraktno govorjenje o svobodi nima smisla več, ker nas vsak trenutek pretentava in je brez vsebine. Svoboda je konkretna in je osrednja človekova pravica. Naravna pravica človeka je svoboda mišljenja, idej, ustvarjanja, besede in združevanja. Vsakodnevno lahko v Sloveniji opazujemo in sodelujemo pri udejanjanju te svobode skozi tisk, nastajanje novih zvez, strank, združenj, društev, klubov, itd. Klici, da v Jugoslaviji grobo kršimo človekove pravice, torej niso neupravičeni. Tudi ni nenavadno, da že nekaj časa vre od Beograda do Ljubljane, v nekaterih vzhodnih državah pa je že zavrelo in prekipelo. Vsi ti nemiri, nezadovoljstva ljudi in besi v socialističnih deželah so posledica dolgega povojnega obdobja zatiskanja oči pred resnico, da svoboda ni nekaj abstraktnega, nevidnega, neobčutnega in neslišnega, kar je zaradi namišljenih, skupnih, družbenih in ne vem še kakšnih interesov v socialističnih režimih mogoče tudi vsak trenutek grobo odvzeti.

Kako pa je v Sloveniji, na Gorenjskem? Imamo vso tisto konkretno svobodo, o kateri je govora zgoraj? Moj odgovor je odločni NE. Svoboda je le navidezna. Ljudje hitijo po svojih vsakodnevnih opravkih, v vsej naglici nečloveškega naprezanja in pehanja za osnovnimi materialnimi dobrinami se mnogi ne zavedajo, da jim sploh kaj manjka. Stanje apatičnosti in brezupnosti, ko se eni v življenju prebijajo s ciljem golega preživetja, drugi pa udobnega samoupravnega brezdelja, ne more trajati v nedogled. Vsak človek mora živeti svojo lastno življenje, ne pa da se obremenjuje z dnevno politiko, ki mu jemlje vse več svobode. Danes so ljudje odtujeni sami od sebe, zato pa so brez idej, navdiha, spontanosti in samoniklosti. Ljudje so danes brez želja in hrepenenj. Družba je bolna in nesvobodni so ljudje v njej, če ti na vprašanje, kaj si v življenju želijo, odgovarjajo z mirom v Jugoslaviji, padcem inflacije, redno zaposlitvijo ipd. Vse to so represivni mehanizmi, ki človeka pohabljajo in kronično zavirajo pred lastno ustvarjalnostjo pred občutkom potrebnosti, pomembnosti in svoje visoke vrednosti. Mnoge vrednote so relativne, človekovo življenje in svoboda pa nista. Zato bi se moral sedaj vsak človek vprašati KDAJ in ZAKAJ je podpisal družbeno pogodbo, ko ti država neprestano posega v zasebno življenje, te omejuje in ti odvzema svobodo do osebne potrditve. Nepotrjenost človeka v družbi pa je tudi vir nesreče in nezadovoljstva. Le koliko pomeni danes ženska, ki je samo mati in gospodinja? Koliko nam pomenijo invalidi, če se jih otepa sprejeti medse neka krajevna skupnost, da ne bi bil moten njihov preljubi mir? Tudi otroci niso več vredni veliko, saj se družine odločajo le še za enega.

Vladavina Partije in njena podaljšana roka samoupravni socializem, ki sta gojila kulte povprečnosti, uravnilovke, egalitarizma, enotnosti, sta seveda naredila veliko škodo na človekovi zavesti. Sistem samoupravnega socializma z neštetimi inštituti odločanja, čeprav le navideznega, je ljudi zbegal, mnoge ustrahoval, da se niso združevali v skladu s svojimi lastnimi nagibi, željami in interesi. Človek ne more preživeti brez drugega človeka, vzajemna potreba po medsebojnih odnosih ga sili, da se združuje. Partija kot vodilna sila v naši družbi pa si je vzela pravico, da nam to združevanje odreja v skladu s hotenji njenih članov. Mislim, da je prva lastovica svobode združevanja priletela na Gorenjsko v času ustanovitve Odbora za varstvo človekovih pravic. Ljudje smo se začeli povezovati, srečevati in dogovarjati na nekih novih, do takrat praktično neznanih ciljih varovanja pravic aretirane četverice. Mnoge je bilo strah, prenekateri dvom je ljudi odvračal od sodelovanja in solidariziranja z zaprtimi, mnogi pa bi se skoraj morali zagovarjati zaradi svobodnega izražanja stališč v tistem času. Iskanje notranjega sovražnika in ustvarjanje izrednih razmer pa je bilo ves čas navzoče. Duh po svobodi je lebdel nekje v zraku, udejanjiti pa jo je bilo ljudi strah.

Tudi danes po letu dni in pol, nad razmerami v Sloveniji, še manj pa na Gorenjskem, nisem zadovoljna. V pogovorih z ljudmi je čutiti veliko nesproščenosti, zavrtosti, strahu, bojazni in negotovosti pred prihodnostjo. Kljub vsemu bi želela ljudi prepričati o nasprotnem: naša prihodnost lahko postane že jutri lepša in prijetnejša pod pogojem skupnih prizadevanj nas vseh, tukaj in zdaj, da se neizbrisno uveljavi popolna svoboda misli, besede in druženja, DEMOKRACIJA torej. Churchill jo je pred mnogimi leti opisal takole: **Demokracija je tisti občutek svobode, ko človek zanesljivo ve, ko ob petih zjutraj nekdo pozvoni, da je pred vrati mlekar."**

Škofja Loka, 12. 12. 1989

mška reforma iz leta 1948...

lo in dolgo časa je šlo več kot 30 % narodnega dohodka samo za investicije, pozneje pa se je začelo tudi zadolževanje v tujini. Zadolževanje na slepo, slabo izkoriščena sredstva, razkošno življenje, skratka ekonomska nedisciplina. To je značilno za gospodarstvo, v kakšnih pogojih, glede na želje in potrebe ljudi. Tu je precej prispevala nadvlada ene stranke, ki je vseskozi podpirala gospodarsko diktaturo, ki je pustila posledice v družbi sami, saj so spremembe potekale zelo počasi. Seveda, ko so ugotovili, da gospodarski sistem "političnih tovarn" ne funkcionira več, so začeli izvajati reforme. Recimo petinšestdesetega so bili poskusi decentralizacije, čimveč odločitev naj bi se preneslo na podjetja, pa zadeva ni bila dobro izpeljana in je propadla. Ljudstvo takrat ni vedelo nič, delalo je in se gnalo, a je bilo tudi tega vse manj, saj so ljudje na svoji koži občutili, da nekaj ni v redu. Težava samoupravljanja je, da podjetja samega nihče ne zastopa. Imeti oblast, ne pa odgovornosti.

Kaj zdaj? Prišlo je do trenutka odločitve, ali demokracija ali pa po starem? Vsekakor bo prišlo do sprememb tako kot na vzhodu. Pomembno je biti v stalnem kontaktu z voditelji in reformatorji na Poljskem, Madžarskem, saj bo tudi v Jugoslaviji potrebna preobrazba gospodarstva in politike hkrati. Jugoslaviji je trenutno najbližja Nemška reforma iz leta 1948, z razliko, da je bila Nemčija takrat v manj obupnem položaju, saj je gospodarska diktatura tam trajala le dvanajst let. Vzpostaviti je potrebno sistem, ki bo določil kriterije za izračun, kaj se v gospodarstvu dogaja. Različne veje gospodarstva je pomembno usmeriti tja, kjer so za to pogoji, ustrezati pa morajo tudi potrebam ljudi. Vsako uvajanje tržnega gospodarstva pa terja temeljito preobrazbo, ki je povezana z velikimi napori. V Veliki Britaniji je bila leta 1979, ko so zmagali konservativci 20 % inflacija. Tako rekoč čez noč so uvedli finančno disciplino, nehali tiskati denar, znebili so se odvečne delovne sile... Pravtako je bistvenega pomena uvajanje podjetništva, kjer v ospredje pripelje le znanje. Recimo, drobno gospodarstvo (črnoborzijanska podjetja) so po eni strani precej problematična, pa jih vendar ne gre zatirati in s tem zavirati razvoja. Dobro obdavčevanje in dovoljevanje večje konkurence podjetij. To je to.

Srbska blokada, samostojna Slovenija? Srbi so razočarali. Žal jih velik del podpira nasilje. Obstaja pa en pozitiven predznak zadnjih prizadevanj mitingašev. Drugod po svetu so tako precej bolje spoznali Slovenijo in Srbijo in predvsem razliko med njima. Omogočiti je potrebno, da gre vsak s svojim tempom razvoja naprej. Seveda, vse storiti za čimvečjo neodvisnost Slovenije, slabo pa bi bilo prekinjati stike z jugovzhodnim delom države. Sredi Evrope nastaja blok z ogromno politično in gospodarsko močjo, saj se bosta Nemčiji prav gotovo združili, zato je vse večja navezava stikov z zahodno Evropo (Francija, Velika Britanija...) zelo pomembna. V Jugoslaviji obstaja nevarnost, če Slobo podivja, čeprav je izgubil že precej ugleda, a imamo Slovenci kljub temu adute v svojih rokah, saj položaj prav lahko izkoristimo v svojo korist.

"Tudi pripadniki "tretje univerze" bi zagotovo pomagali državi, da se reši iz krize," je po poldrugi uri predstavitve svojih pogledov na krizo pri nas, zagotovil Kranjčan dr. Ljubo Sirc.

Naj na rob tega zapisa še pristavim, da organizacija pogovora z eminentnim gostom ni bila ravno na višku, saj je bilo v samem prostoru (neogrevanem) precej hladno, pa tudi stolov za poslušalce je zmanjkalo. Sicer pa je na začetku organizator povedal, da so pogovor poskušali prirediti, simbolično, v kranjski Gimnaziji, ki jo je obiskoval tudi Ljubo Sirc, vendar je tamkajšnji prvi med enakimi z neznanih razlogov sodelovanje odpovedal.

Igor Kavčič

MIHA NAGLIČ

Kaj je s Srbi - in s Slovenci?

Od prve ljubezni do zakona pred ločitvijo

Pravijo, da so naši narodi stoletja težili k združitvi v skupni državi. Ko je do nje prišlo, so se kmalu pojavila tudi številna in huda nesoglasja. To, kar se v zadnjem času dogaja med Slovenci in Srbi, pa je že pravi razkol in postavlja se vprašanje, kdo ga je povzročil. Ko iščemo odgovor, se spomnimo besed, s katerimi sta Srbe in njihovo drugačnost označila dva velika Slovenca: dr. Janez Ev. Krek in Louis Adamič. Prvi še v času prve in velike ljubezni, drugi sredi prvega in že skrhanega zakona. Tako bomo mogoče bolje razumeli, zakaj je zdaj že drugi pred ločitvijo.

*"Gospoda moja! Pri tej priliki naj se tudi dotaknem vprašanja, **kaj je s Srbi?** To nam je vsem znano, da jih je Leopold I. povabil v svojo državo in jih naselil v južni Ogrski. Imamo pa veliko dokumentov, kako so se Bosanci in Hercegovci obračali v novejšem času s prošnjami na zastopnike naše vlade in našega vojaštva, naj bi se jih usmilil vladar in rešil izpod turškega jarma. Kaj je torej s Srbi?*

Kdor sodi Srbe po tem, kakor jih sodi tisti tip nemškega žurnalista, ki se norčuje iz "svinjskih pastirjev", ta Srbov ne pozna. Tisti tip žurnalista piše o Srbih tako, da mora Slovanu rdečica sramu politi obrza, ko čita, kar piše. Tako pisanje je krivično.

Poezija v življenju, poezija v politiki.

Srbski narod, gospoda moja, to so naši Neapolitanci. Živahni so, govore veliko, govore vse, kar jim čuti duša. Po vsem se vidi, da prevladuje v njih poezija.

Ako hočeš spoznati srbski narod, pojdi gledat, kako se srbski kmet, ko orje, razgovarja s svojim voličem in kako poje. Videl boš, kako vse njegovo delo preveva poezija in ne realni svet. In neka mladostna poezija živi tudi v političnih skokih tega naroda; razumne, realne politike je žalibog silno malo v njem. Toda ti skoki niso nevarni. Ta narod je bil svojčas najzvestejši oboževatelj našega vladarja in bo tudi zopet še ljubil avstrijsko državo in videl v njej svojo zaščitnico, seveda, če bo Avstrija drugačna, kakor je sedaj in je bila v neposredni preteklosti. Tega ne smemo prezreti, da take simpatije in antipatije, ki se hitro menjajo, niso nič čudnega pri narodih, ki živijo poetično življenje tudi v politiki, ki so si jo ustvarili sami iz najnižjih slojev svojega ljudstva.

Morda bo kdo rekel: Ti, demokrat, imenuješ nekatere sloje najnižje? Govorim v smislu tistih, katerim je namenjeno, da me svet razume.

Iz lastnih moči.

Gospoda moja! Konštatiram, da ko se je šlo za to, da se Grk osvobodi turškega jarma, je vsa Evropa odmevala panhelenizma. Najbolji možje vseh narodov so šli za Grke v boj, vsi veliki politiki so jih podpirali. Za Slovana, kteri je moral pustiti svoj plug in svojo čredo prašičev ali koz in se boriti proti Turku, ki mu je hotel uropati ženo in otroke, so imeli k večjemu besede, kakor sem jih prej navedel: "Im Tale der Schweinehirten regt sich in jedem Frühjahre die Sucht, sich bemerkbar zu machen..." Nikdo ni pomagal temu narodu, nikdo se ni zavzemal zanj v javnosti. Sami sebi so si Srbi priborili to, kar imajo. In če so si ustvarili ideale, ki niso dosegljivi, kdo bi jim to zameril?

Velika Srbija.

Tak nedoseglji ideal je velika Srbija. Konštatiram hladno in kratko, da bi ta ideal bil tudi za splošnsot, ne samo za Avstrijo, poguben. Ker če Srbi na eni strani iščejo v svojem združevanju uresničenje svojega ideala in se pri tem dotikajo tudi teženj hrvatskega naroda, je jasno, da antagonizem ne more nehati. Po moji sodbi je ravno s tem, da je padla možnost, da bi se uresničil ideal velike Srbije, nastopila doba, da se zbližata, da se objameta brata, ki sta doslej tavala v zmotah, katere so jima v glavo ucepili predniki, pa tudi najhujši sovražniki. Ta dva brata bosta potem v bratskem objemu živela kot eden, da se ne bo več vprašalo, odkod razlika med Hrvatom in Srbom, ker je ne bo."

"Kaj je s Srbi", se je 16. januarja 1909 v kranjskem deželnem zboru v Ljubljani spraševal poslanec **dr. Janez Ev. Krek.** To je samo eno od vprašanj iz njegovega obširnega govora v t. i. aneksijski debati po priključitvi Bosne k Avstriji v letu 1908. Slovenci so to dejanje pozdravili, saj so v njem videli korak naprej v združevanju južnih Slovanov. Pred seboj imamo torej zanimivo in avtentično pričevanje o odnosih med našimi narodi pred devetimi desetletji. Nekatere Krekove teze zvenijo zelo aktualno, veliko je možnih vzporednic, pa tudi nekaj temeljnih razločkov.

Če so bili takrat ti odnosi kakor prva ljubezen ("Od Žile do Črnega morja smo eno!"), potem lahko rečemo, da živimo danes v vzdušju zakona pred ločitivjo. Kaj bo iz tega? Se bomo ločili ali poskusili znova, brez ljubezni sicer, zato pa po premišljenem in dorečenem sporazumu?

Kljub dvignjenemu prstu čuvarjev preminulega bratstva in enotnosti in ob vseh klicih k razumu si je treba enkrat povedati, kar komu gre!" Četudi na očeh vsega sveta! "Hlepenje, da bi obrnili pozornost nase, s budi v dolinah jugoslovanskih svinjskih pastirjev vsako pomlad..." Tako je pisal neki nemški list že okrog leta 1870 in Krek je tako pisanje zavrnil. Vprašajmo se, ali ne dajemo s svojim ravnanjem v zadnjih letih evropskemu žurnalizmu novih spodub, da sodi o nas podobno kot nekoč; če ne cinično, pa vsaj skeptično in zaskrbljeno.

Srbi so zdaj spet na tem, da uresničijo svoj zgodovinski ideal: "Veliko Srbijo" ali "Srboslavijo", ki jo za potrebe političnega marketinga še vedno oblačijo v S(F)R Jugoslavijo, čeprav dobro vemo, kako bi izgledala brez te oblèke. Navsezadnje imajo svoj prav. Dopovedati pa jim je treba, da lahko svoje "poetične" ideale uresničujejo le v mejah svoje znova složne republike, ne pa tudi "preko" njih.

Z "mitingom resnice", ki so ga za 1. december tega leta napovedali v Ljubljani, so nameravali storiti ravno ta korak "preko". Ker smo jim v duhu manir, ki se uveljavljajo v "skupnem evropskem domu", dali vedeti, naj ne hodijo razgrajat v naš del tega doma, so svojo agresivnost pokazali še drugače: z grožnjo ekonomske blokade Slovenije. Nadležnosti, s katero se nas lotevajo, verjetno tudi blagopokojni Krek ne bi imel za izraz njihove poetične narave, saj gre za čisto navadno, prozno nasilnost, ki postaja na trenutke dramatična.

Tudi sicer mi ni jasno, kje je Krek v srbski politiki videl poezijo?! Je mar pozabil, kako so ravnali s svojimi slavnimi vladarji, kako zverinsko so pobili Karadjordja (1817) in kralja Aleksandra Obrenovića (1903)? Sarajevski atentat, v katerem je srbski terorist Gavrilo Princip ubil avstroogrskega prestolonaslednika, nadvojvodo Franca Ferdinanda in tako izzval prvo svetovno vojno, je najbrž res pospešil proces nastanka Jugoslavije, poetičen pa gotovo ni bil. Na hrvaškega prvaka Stjepana Radića niso streljali (v skupščini, 1928) in povzročili njegove smrti iz poetičnih nagibov; izzvali pa so stanje, v katerem je kralj Aleksander "moral" uvesti diktaturo (6.1.1929). Srbski oficirji, ki so v puču z dne 27.3.1941 strmoglavili vlado Cvetković-Maček ter pahnili Kraljevino Jugoslavijo v drugo svetovno vojno in povzročili njen razpad, tega niso storili samo zato, ker je pristopila k trojnemu paktu - na Nemčijo in Italijo sta Jugoslavijo s svojo politiko navezala Srba Milan Stojadinović in knez Pavle - ampak predvsem zato, ker je malo pred tem dala Hrvatom avtonomijo... Za to, da Srbi v kritičnih političnih situacijah ravnajo čustveno, nasilno in nerazumno, je torej dokazov dovolj; če je v vsem tem tudi kaj poetičnega, pa naj presodijo bralci sami.

"Zdaj pa vzemite srbsko nezaupanje do vsega in vsakogar, ki ni Srb, dodajte temu srbsko zaverovanost v lastno družino in ni vam treba dolgo iskati splošno veljavnega pojasnila, zakaj so, potem ko so se Srbi kot prvi polastili vodilnih položajev v novi jugoslovanski državi, precej nato dobili v roke vse važnejše državne službe, (...) zakaj so naredili iz Jugoslavije centralistično državo, namesto da bi bila zveza avtonomnih držav, zakaj je današnji Beograd trdnjava srbske gospodarske in politične hegemonije, (...) in slednjič, zakaj je Jugoslavija, vsaj trenutno, v nevarnosti, da razpade."

Navedene besede zvenijo nekam aktualno, čeprav jih je njihov avtor zapisal že v začetku tridesetih let, po pripovedovnaju nekega Hrvata. Louis Adamič, ameriški pisatelj slovenskega rodu, je srbski značaj opisal manj patetično kot pred njim Krek. Njegov sogovornik mu je tudi pojasnil, odkod ta nezaupljivost kot temeljna značajska črta. Oblikovala se je v petih stoletjih surovega in neizprosnega režima, v kakršnem so živeli pod Turki. "Nobenih človeških in zakonitih pravic niso imeli. Njihova edina obramba je bila **podvala** - zvijača, goljufija - ki so jo več sto let uporabljali zoper zatiralce do pred kratkim, ko so jim okoliščine omogočile, da so se osvobodili; toda tačas je postala pri njih zvijača umetnost in del njihove narave."

Očtino je, da je bil tudi "miting resnice" načrtovan kot takšna "podvala". Izzval naj bi krvave spopade med mitingaši in policijo, ki bi povzročili srbski ljudski gnev ter zahtevali posredovaje vojske in uvedbo izrednega stanja v Sloveniji, po kosovskem zgledu. Sprašujemo se, katero bo naslednje dejanje te vrste!? Zato bodimo previdni in vztrajajmo pri svojem. Zdaj gotovo ni čas za "bratske" objeme. Med nami so globoke razlike, ki jih je treba pripoznati, s slabostmi vred. Šele tedaj bomo lahko spet ugledali in cenili tisto, kar je v nas dobrega. "V mnogih pogledih so Srbi čudovit narod. V vojni so se tako izkazali, da jim zlepa noben drug narod ni kos. V osebnih odnosih so ljubeznivi, očarljivi in še preveč gostoljubni, kar je značilno za vse Jugoslovane in pravzaprav za vse Slovane. Toda v eni, življenjsko važni stvari se ločijo od drugih Slovanov, zlasti od Hrvatov." Na to življenjsko važno razliko opozarjamo v tem zapisu.

"Srbsko nezaupanje do vsega in vsakogar, ki ni Srb", o katerem je pisal že Adamič, je prevladalo nad poetično naravo naših Napolitancev, nad katero se je navduševal Krek. A kaj, ko je Neapelj čisto nekaj drugega kot Piemont in prva ljubezen nekaj drugega kot zakon. V prvem prevladujeta čustvo in zvijačnost, v drugem razum in delo. Za trajen zakon je pomembnejše slednje. Jugozakon bo ostal le, če bo mitingovanje zamenjalo sporazumevanje, politično nategovanje pravna država, ekonomiko podvale pa zdrava ekonomija. V psihozi zakona pred ločitvijo pač ne bomo dolgo vzdržali, ne eni ne drugi.

VIRA
Govor J. Ev. Kreka, Slovenec, 19. 1. 1909.
Louis Adamič, Vrnitev v rodni kraj, Lj. 1962, str. 250-52.

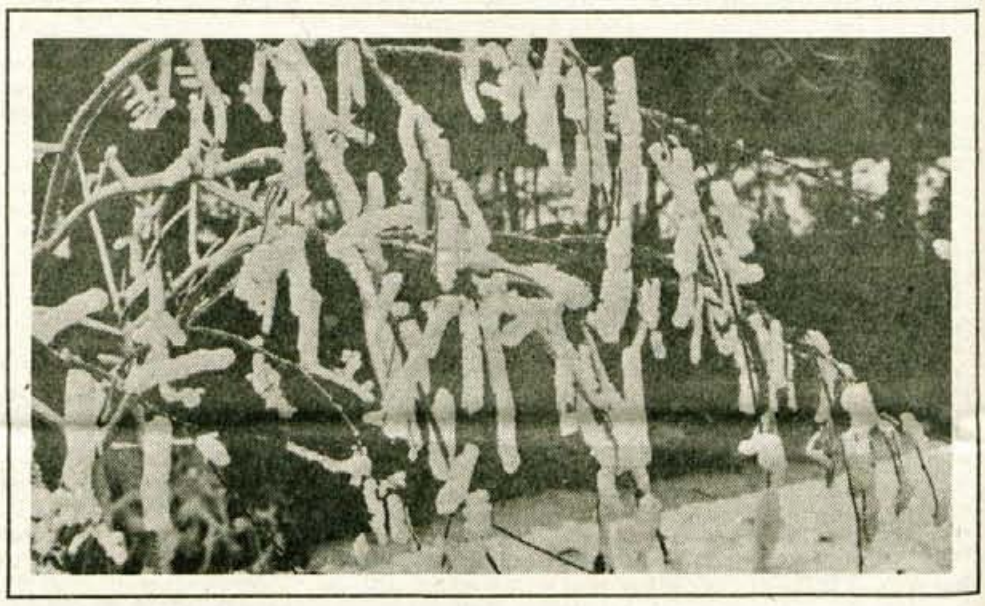

Louis Adamič:

Vrnitev v rodni kraj (Ljubljana 1962)

»V mnogih pogledih,« je dejal, »so Srbi čudovit narod. V vojni so se tako izkazali, da jim zlepa noben drug narod ni kos. V osebnih odnosih so ljubeznivi, očarljivi in še preveč gostoljubni, kar je značilno za vse Jugoslovane in pravzaprav za vse Slovane. Toda v eni, življenjsko važni stvari se ločijo od drugih Slovanov, zlasti od Hrvatov.

Tako Srbi kot Hrvati so bili več stoletij pod tujim gospostvom in jarmom, toda učinek na naše značaje je bil različen. Mi Hrvati, ki smo katoličani, večno hrepenimo po tistem, kar imamo za pravico. Stoletja so nas izkoriščali, poniževali in zlorabljali. Ne da bi mogel razumeti zakaj, smo se nekako razvili v nadvse preprost, naiven narod. Venomer pričakujemo pravičnost in hrepenimo po nji. Verjamemo v zmago »pravične smeri«. Mi — v mislih imam mmožice, kmete - smo prepričani, da ne smeš nikogar oškodovati in ogoljufati, vsi naj bi smeli svobodno obdelovati svoje polje, sekati les v svojem gozdu, opravljati svoje delo. Kadar nas izkoriščajo drugi, samo tarnamo in se pasivno upiramo silam krivice in zla, kakor ga mi razumemo. Manjka nam napadalnih bojevitih lastnosti in volje po tem, da bi zatirali druge.

Srbi so bili pod Turki petsto let v političnem in gospodarskem suženjstvu — nevoljno, seveda, z vso notranjo močjo odpora, ki je zanje značilna. Razen v Črni gori in v nekaterih delih Šumadije (kjer so velike tolpe živele stoletja in stoletja v gorskih gozdovih), so bili telesno brez moči proti svojim surovim gospodarjem in izkoriščevalcem. Nobenih človeških in zakonitih pravic niso imeli. Njihova edina obramba je bila podvala — zvijača, goljufija — ki so jo več sto let uporabljali zoper zatiralce do pred kratkim, ko so jim okoliščine omogočile, da so se osvobodili, toda tačas je postala pri njih zvijača umetnost in del njihove narave. Tudi njihov kosovski ep, čeprav je z izrečno literarnega gledišča nedvomno velika umetnina, je bil nekakšna oblika podvale. Preslepili so Turke. Turki niso vedeli, kaj te pesmi in legende v resnici pomenijo, čeprav so včasih razumeli besede. Verjetno so imeli Srbe za nekoliko prismuknjene, ker poveličujejo svoj poraz... Po mojem je kosovski ep predvsem izraz velike politične bistroumnosti — sijajna propaganda, zvito napeljana kot le kaj. In zvijača jim je prišla, kakor sem že dejal, v kri in meso.

Seveda je to posploševanje. V Šumadiji najdeš velike množice preprostih ljudi, ki so prostodušno odkriti in neposredni. Večinoma pa je tako, da ne moreš biti nikdar prepričan, kadar se pogovarjaš s Srbom, ali ti verjame ali ne, čeprav je videti iskren. Njegov narod so tako dolgo goljufali in izkoriščali pripadniki drugih narodnosti in ver, da zdaj verjame in zaupa samo pravoslavnemu Srbu. Vendar ne morem trditi, da povprečni Srb bolj zaupa pravoslavnemu Srbu dvómljivega značaja in poštenosti kot Hrvatu ali Slovencu, o katerih je dokazano, da sta značajna in nedvomno poštena. Zares, Srbi z enega področja navadno ne zaupajo Srbom z drugih področij.

»Potem je, kakor veste, pri njih posebno izrazita njihova tradicionalna navezanost na družino. Dva oddaljena bratranca v Srbiji sta si bližja od dveh pravih bratov ali očeta in sina v Franciji ali kaki drugi zahodni državi. Ti ljudje podpirajo drug drugega čez drn in strn. Če se Srb kam povzpne, je njegova prva misel, ki je nikdar ne zatre, da mora pomagati vsem svojim sorodnikom.

Zdaj pa vzemite srbsko nezaupanje do vsega in vsakogar, ki ni Srb, dodajte temu srbsko zaverovanost v lastno družino in ni vam treba dolgo iskati splošno veljavna pojasnila, zakaj so, potem ko so se Srbi kot pravi polastili vodilnih položajev v novi jugoslovanski državi, precej, nato dobili v roke vse važnejše državne službe Srbi, zakaj so bili Slovenci in Hrvati potisnjeni ob stran, zakaj so večina tistih, ki niso Srbi, pa so v državni službi, navadni uradniki, saj vsakega Hrvata ali Slovenca, naj bo še tako sposoben, neogibno izrinejo z visokega položaja, če ga slučajno dobi, zakaj so v tem trenutku vsi generali, ki jih je 130, in šest izmed devetih banov pravoslavni Srbi, zakaj so naredili iz Jugoslavije centralistično državo, namesto da bi bila zveza avtonomnih držav, zakaj je današnji Beograd trdnjava srbske politične in gospodarske hegemonije, ki ji je vsa država izročena na milost in nemilost in ki podpira diktaturo kralja Aleksandra, ki je eden izmed njih, saj jih je že spočetka podržal pri njihovih značilno srbskih težnjah in je po naravi samodržec, in slednjič, zakaj je Jugoslavija, vsaj trenutno, v nevarnosti, da razpade.

Drevi koncert za dvajset let okteta Jelovica

Nagelj rdeč raz oken se lije

Škofja Loka, 13. decembra - »Danes na oktetovo rojstvo gledamo kot na podvig, saj je bilo samoniklega značaja, pobuda je bila v pevcih samih. Ljubezen do slovenske zborovske kulture je izpričevala patriotske nagibe osmih osveščenih mladeničev, ki so se odločili gojiti narodno pesem na bolj dognan način. Takrat ni nihče pomislil na kakšne posebne dosežke, več nam je bilo do kvalitetne izrabe prostega časa,« se spominja France Jenko, eden od treh starosti današnjega okteta Jelovica. Prvi je Marijan Kovač, ustanovitelj, tretji, ki ima samo leto krajši "staž", pa Leon Marolt. Ostali so prišli kasneje: Valentin Bogataj, Jože Rupar, Jože Benedik, Lojze Bogataj in prav na pragu letošnje sezone Ivo Kržišnik.

Sezoni 1986/87 pevci sami pravijo leto obnove. Oktetove vrste so bile namreč tedaj hudo razredčene, nekateri so svetu že celo razglasili njegov nekrolog. A v resnici oktet nikoli ni presahnil, bila so le manj rodovitna leta. Obnovi je botrovala pristna gorenjska kmečka trma. Pridobili so nove pevske glasove, ki so prinesli oktetu svež, zdrav zborovski zven.

»Tisti, ki smo vsa leta pri oktetu, stalno trepetamo, kdaj se bo spet kdo naveličal. Ni težava samo v iskanju novih, pravih glasov, ampak to pomeni korak nazaj za vse; spet na novo študirati celoten program, se uvajati,« pravi France Jenko.

Prvi zborov učitelj je bil prof. Peregrin Capuder, ki je oktetu prinašal dotedaj redkeje izvajano literaturo. Kasneje je oktet vodil, celih dvanajst let, Tomaž Tozon, s katerim so pevci doživeli nove potrditve. V "letu obnove", marca 1987, pa so za pevovodjo dobili priznanega slovenskega skladatelja in pedagoga, profesorja Slavka Mihelčiča. Imeli so srečo, kajti (dobri) zborovodje so pri nas redki in zato prezaposleni.

Slavko Mihelčič je oktetovemu dvajsetletnemu jubileju posvetil zbornik pesmi izpod lastnega peresa. Zbornik predstavlja del oktetovega repertoarja, ki ga oblikuje sam avtor in ga kot umetniški vodja okteta posreduje pevcem. Gre predvsem za Mihelčičeve priredbe že znanih ali manj znanih slovenskih narodnih in umetnih pesmi. Poleg tega ogrodja pa so na oktetovem repertoarju seveda tudi najbolj zanimiva in oktetu primerna dela drugih slovenskih in tujih umetnikov.

O zdajšnjem oktetu Jelovica Slavko Mihelčič pravi: **»V kratkem času je težko dobiti homogenost zvoka, vendar nam je to kar lepo uspelo. Zakaj poudarek zlasti na narodni pesmi? Vsak začetek dela - in pri oktetu Jelovica je šlo v bistvu za ponovno rojstvo - je treba izbrati tisto, kar je človeku, pevcu, najbližje, to je ljudska, narodna pesem. Seveda pa smo segli tudi po umetnih pesmih tja do Liparja. Prihodnost okteta je odvisna predvsem od ustvarjalnosti pevcev, od njihove prizadevnosti, dela.«**

Oktet Jelovica se torej ponovno (oziroma še vedno) spogleduje z vrhom najkvalitetnejšega slovenskega zborovstva.

Prav oktet Jelovica je pred dvajsetimi leti v veliki meri spodbudil razcvet zborovstva na Škofjeloškem, ko so se jeli rojevati številni novi sestavi. Pred njim v sami Škofji Loki ni bilo nobenega. Tudi kasnejši prišleki, sedanji člani okteta, so prepevali v takšnih in drugačnih sestavih. Prihajali so torej že "uglašeni". Predvsem zato presaditve nikoli niso resno ogrožale kakovostne ravni okteta. Pa morda tudi zato, ker so v njem po naravi inteligentni, hitro dojemljivi ljudje. Približno polovica jih ima srednjo, drugi visoko izobrazbo. Vendar pa po drugi strani ravno zahtevne poklicne obveznosti in resno delo v oktetu najbolj majejo temelje oktetove stabilnosti; od tod tudi pretirana utrujenost, naveličanost, odhodi članov.

Zelo slabo za škofjeloško zborovstvo, pravijo, je to, da gimnazija nima pevskega zbora, ki bi kasneje napajal druge sestave. Žal to ni samo škofjeloška značilnost.

Številnim občudovalcem zborovske pesmi se bo oktet predstavil na jubilejnem koncertu, ki ga je naslovil "Nagelj rdeč raz oken se lije", drevi, v petek, ob 19.30 v Osnovni šoli Ivana Groharja v Podlubniku. Koncert so poleg mecenov, tovarne Jelovica, podprla tudi nekatera druga podjetja (Kroj, EGP, Ratitovec), posebej lepo pa so se izkazali škofjeloški likovni umetniki. Osemnajst jih je oktetu podarilo po eno svojo umetnino, ki bodo koncertu za sceno, kasneje pa jih bodo pevci lahko vnovčili za druge storitve.

H. Jelovčan, slika G. Šinik

Micka, ki se ne dopade le Anžetu

Veseli Linhartovi gledališčniki

Radovljica - Kako zaigrati klasiko in biti obenem razumljiv tudi gledalcu vajenemu sodobnega gledališkega dogajanja, je bil trd oreh, v katerega je ugriznila dramska skupina šolskega kulturnega društva Osnovne šole A.T. Linhart v Radovljici.

Otroci so od nekdaj svet videli s svojega zornega kota, zakaj ne bi tako videli tudi Linhartove Županove Micke, so se vprašali otroci, ki jih vodi mentorica Rada Bračič. Za Linhartov praznik so pripravili kulturni dan, na katerem so predstavili kar dve igri naenkrat: Županovo Micko in pa Pišteka v izvedbi dramske skupine pod vodstvom Mire Stušek.

"Micka, kako se ti meni dopadeš. Tako lepe italijanske čevlje imaš, pa tvoj make up mi je všeč," je neroden pri pihanju Micki na dušo pošteni Anže. Toda, da se razume - Linhartova Micka je še vedno Linhartova Micka, mladi ustvarjalci so le dodali malce sodobne začimbe, da je vse skupaj še bolj zabavno. Če bi lahko sklepali po odzivu mladih gledalcev, bo tako premodernizirana Županova Micka živela veselo tudi v takšni veseli obliki, gledani skozi otroška očala. Kot je povedala mentorica Bračičeva, bodo z njihovo šolsko uprizoritvijo med drugim nastopili tudi na otvoritvi prenovljene radovljiške knjižnice 28. decembra letos.

Otroci igrajo odrasle - Da je Županova Micka lahko tudi zanimiva šolska predstava, so potrdili vneti mladi gledališčniki na Osnovni šoli A. T. Linharta v Radovljici.

Mira Stušek: "Otroci bi radi pokazali, kaj znajo, tudi na drugih odrih. Imamo izkušnje, dobre ocene z republiških srečanj in ogromno navdušenih mladih igralcev."

Rada Bračič: "Naša Domača naloga: Županova Micka, kot smo imenovali predstavo, je malce spremenjena otrokom še bolj všeč - tako igralcem kot gledalcem."

Ni ravno veliko osnovnih šol, kjer bi se lahko pohvalili kar z dvema dramskima skupinama - in to tako delovnima, da lahko pripravita vsaka svojo premiero na isti dan. Mentorica Mira Stuškova je s svojo skupino pripravila avtorski tekst, v katerem na zanimiv način, otroci so tudi dodali nekaj svojega videnja predstave, postavlja na oder delček iz šolskega življenja, otroci pa so se pri tem potrudili tudi s prekmurskim narečjem.

Obe predstavi, rojeni na šolski kulturni dan, ki bo kasneje do podrobnosti opisan izšel tudi v šolskem biltenu, bodo igrali tudi na okoliških šolah; potrudili pa se bodo, da bosta obe predstavi ostali živi do maja, ko bo v Tržiču gledališko srečanje šolskih skupin Gorenjske.

Lea Mencinger
Foto: Gorazd Šinik

SVET BREZ BLEŠČIC

Za Enverja ni dela

Mož je že pred veliko leti prišel z rodnega Kosova služit kruh v Škofjo Loko. Sodelavci so ga cenili kot pridnega delavca. Nekateri so mu zamerili le eno: da preveč jamra, kako težko da se samo z njegovo plačo preživlja petčlanska družina, da možak prepogosto prosi za razne socialne pomoči, namesto da bi tudi ženo poslal v službo.

Žena je doma; najprej zaradi patriarhalne vzgoje, ki nam očitno ni razumljiva, potem pa tudi zato, ker je vprašanje, ali bi se ji ob treh še majhnih otrocih sploh splačalo hoditi na delo. Kasneje, ko je začelo v družinskem proračunu vse bolj šepati, se je zaposlila za določen čas, ko se je ta iztekel, je spet ostala doma.

Letos ga je možak v podjetju pošteno polomil. Domov je vzel delovno orodje, ki je bilo po njegovih trditvah sicer inventurno že odpisano, a nekaterim je kraja prišla kot naročena, da so se ga lahko znebili.

Od začetka poletja se človek, ki mu nihče ne more očitati, da je delomrznež, zaman poteguje za delo. Na skupnosti za zaposlovanje mu sicer kažejo spisek potreb po delavcih, kaj več pa ne naredijo. Tako prihaja na občinski sindikat, kjer so mu tudi že prej večkrat naklonili kakšno denarno pomoč, prosit za službo. V sindikatu so res poklicali že na številne naslove škofjeloških podjetij, a dobivajo vedno enake odgovore: še sami imajo preveč nekvalificiranih delavcev. Če pa že koga rabijo, potem to ni Enver, ki je kradel, ki bi mu morali plačevati stroške vožnje na delo in ki ni domačin. Mož je obupan, išče, prosi, se v skrajni sili oprijemlje slabo plačanih priložnostnih del. Domov na Kosovo po toliko letih, ko je tu pognal korenine, ne gre, saj kot Šiptar tudi tam ne bi dobil dela, pravi.

Edini uradni dohodek družine so otroške doklade, zadnjikrat so nanesle okrog 2,6 milijona dinarjev, ki jih dobijo v vaški trgovini v obliki živil. Zdaj pa je družino kot strela zadela grožnja Centra za socialno delo, češ da bodo zakoncema vzeli otroke in jih oddali v rejo, ker ne skrbita zanje...

Naj bo torej Enver zato, ker ga je v podjetju enkrat "polomil", zdaj tudi ob otroke, ki jih ima rad? Kako naj jih preskrbi, če nima drugega dela, denarja?

Groza, kakšna razčlovečena družba postajamo, kako nečloveško se obnašajo ravno ljudje, od katerih siromak najprej pričakuje, da se bodo pokazali ljudje!

H. Jelovčan

POENOSTAVIMO NAŠE SODELOVANJE - Z NOVO OBLIKO pisma zaupanja

Ljubljanska banka

Temeljna banka Gorenjske

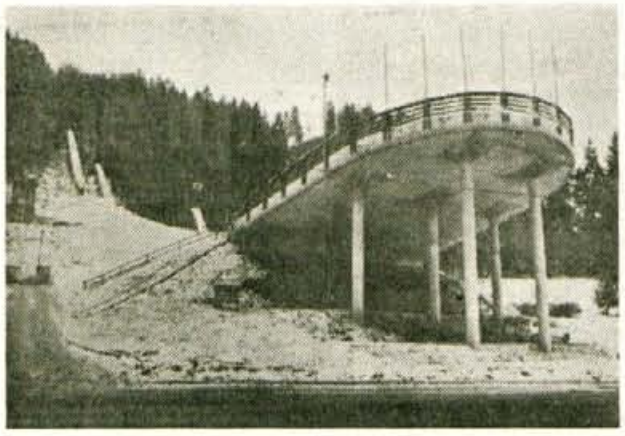

Republiški center z 90-M skakalnico bo v Kranju - Na redni seji predsedstva Smučarske zveze Slovenije so se preteklo sredo odločili, da bo republiški skakalni center v Kranju. Že spomladi naj bi začeli graditi pod Šmarjetno goro 90-m skakalnico, ki bo pokrita s plastiko in bo imela dve zaletni smučini, eno keramično in drugo plastično. Za republiški center sta kandidirala Ljubljana in Kranj. Na osnovi obeh kandidatur je posebna komisija ugotovila in predlagala predsedstvu SZS, da ima Kranj največ možnosti, da zgradi zelo potrebno 90-m plastično skakalnico. Stroški gradnje bi bili bistveno manjši v primerjavi s planiranim centrom Podutik v Ljubljani. Okoli dve tretjini sredstev za gradnjo bo šlo iz republiških sredstev, od tega bo največ prispeval OK Planica, eno tretjino sredstev pa bi prispevala kranjska občina in združeno delo. - J. Javornik

Danes v Škofji Loki

Jubilej slovenskega rokometa

Škofja Loka, 15. decembra - Rokometna zveza Slovenije, ki slavi 40 letnico delovanja, je organizacijo slavja zaupala škofjeloškim rokometnim delavcem. Slovesnosti se bodo začele danes popoldne ob 15. uri s slavnostno sejo, nato pa nadaljevale z rokometnimi tekmami gorenjskih in slovenskih selekcij.

Pred 40 leti je Rokometna zveza Slovenije prevzela pod svoje okrilje vse tedanje rokometne klube v republiki. Rokometna družina se je iz leta v leto povečevala, slovenski rokomet pa je nizal uspehe. Moštvo Kolinske Slovana je bilo državni prvak in je za evropskega prvaka klonilo pred zadnjo stopnico. Slovenski rokomet dostojno predstavljajo razen igralcev še funkcionarji, sodniki in drugi sodelavci. Ob jubileju bodo prejeli priznanja Rokometne zveze Slovenije.

Organizacijo slovesnosti je Rokometna zveza Slovenije zaupala Škofji Loki, najuspešnejšemu gorenjskemu rokometnemu središču. Ločani so lani slavili 30-letnico delovanja in so vzeli prireditev za svojo. Upajo, da se bodo rokometaši, ki bodo igrali v dvorani Poden, in gostje v Škofji Loki počutili najbolje, kar pa velja tudi za občinstvo, ki je vabljena k ogledu zanimivih rokometnih srečanj. V selekcijah, ki bodo igrale v Škofji Loki, so tudi gorenjski rokometaši, večinoma igralci Termopola, ki so v slovenski ligi na četrtem mestu, vendar le za dve točki zaostajajo za vodilnim.

Spored današnjega rokometnega praznovanja v Škofji Loki v dvorani Poden: ob 15. uri slovesna seja v centru usmerjenega izobraževanja, ob 16.30 tekma mladinke SRS : članice SRS, ob 17.45 podelitev priznanj najboljšim klubom v sezoni 1988-1989, ob 18.15 tekma kadeti SRS : kadeti Gorenjske in ob 19.15 tekma člani SRS : mladinci SRS. Spored bo končan predvidoma ob 20.30.

D. Rupar

Vaterpolo

Na vrsti je Partizan

Kranj, 15. decembra - Kranjski vaterpolisti, novinci v I. zvezni vaterpolski ligi, so s porazom začeli tekmovanje, vendar je bil poraz pričakovan. Kranjčani so v Zagrebu igrali z Mladostjo Coningom, evropskim klubskim prvakom, in zgubili z 22 : 12. Triglav je igral solidno in po ocenah strokovnjakov obstanek v ligi ne bi smel biti vprašljiv.

Triglav igra jutri ob 19.30 v ljubljanskem bazenu Tivoli s Partizanom iz Beograda, ki je premagal Poška Brodomerkurja z 19 : 10. Uprava Vaterpolo kluba Triglav iz Kranja obvešča navijače, da bo v posebnem avtobusu prostih še nekaj mest. Avtobus bo odpeljal ob 18. uri izpred hotela Creina. Če bo med navijači zanimanje, bo klub organiziral za navijače še dodatni avtobus.

J. K.

Namizni tenis

Štrukljeva in Klevišar tretja

Jesenice, Kranj, 5. decembra - Na Jesenicah je bil turnir najboljših slovenskih pionirk. Dvajset igralk je bilo razdeljenih v dve skupini. V prvi skupini je bila Živa Štrukelj (Merkur) tretja, Petra Fojkar (Merkur) pa deseta, v drugi skupini pa so Jeseničanke Jana Cenček, Saša Lavtižar in Maša Sladič zasedle sedmo, osmo in deseto mesto. V Kranju pa so igrali najboljši pionirji. V drugi skupini je bil Klemen Klevišar (Merkur) tretji, Boštjan Bernard pa osmi.

V spomin na mlado kranjsko namiznoteniško igralko Majo Prelovšek pa je NTK Merkur organiziral 6. memorial Maje Prelovšek, na katerem je igralo blizu 50 pionirk iz desetih slovenskih klubov, ki so bile razdeljene v starejšo in mlajšo skupino. V memorialni skupini mlajših pionirk je zmagala Biljana Todorovič pred Špelo Polončič (obe Kajuh Slovan), sledijo pa Maša Sladič (Jesenice), Ajda Smrekar (Vesna), Vanja Novak (Kovina Olimpija), Tina Oklešen (Novo mesto), Medeja Košir in Martina Lipicer (obe Jesenice). Med starejšimi pionirkami je zmagala Živa Štrukelj (Merkur) pred Todorovičevo, Petro Fojkar (Merkur), Jana Cenček z Jesenic pa je bila osma.

J. K.

Kriški planinci praznujejo 40-letnico društva

Kriška gora je njihova ljubezen

Križe, decembra - 12. decembra je minilo 40 let od ustanovnega občnega zbora Planinskega društva Križe. Razred stare osnovne šole v Križah je bil tisti večer nabito poln. Za gore pa so bili vneti vsi so imeli isti cilj: na vrhu Kriške gore postaviti planinsko kočo.

Od prvih petdeset članov društva se je že do pomladi njihovo število namnožilo na dvestopetdeset. Ustanovili so tudi planinsko skupino na Golniku in v Strahinju. Spomladi 1950 so že začeli kopati za temelje za kočo, lotili so se izgradnje 2,5 km poti za dovoz materiala. Vojaki so jim s svojimi konji priskočili na pomoč in deske so bile mimogrede iz Gozda na vrhu Kriške gore. Še isto leto je bila koča pod streho.

Kočo je bilo treba še opremiti. Planinska zveza jim je pomagala z dotacijo 200.000 dinarjev in 28. junija 1953 je bila koča na Kriški gori slovesno izročena v uporabo. Toda vedno je bila premajhna, vedno znova so se odločali za širjenje. 1959. je koča dobila pokrito verando, kasneje so zgradili nov hlev, z zidano zgradbo pa so pridobili depandanso s tremi sobami. Sredstva so zdaj že črpali iz lastnih sredstev - izkupička v koči, v zavetišču v Gozdu in na Trsteniku. Tako so 1973. leta zgradili tudi tovorno žičnico. Planinska zveza jim je še enkrat priskočila na pomoč z denarjem, Leon Pintar iz Kranja pa jim je na renovirano vitlo montiral motor starega VW. Žičnica je zahtevala spet svoje prostore in sicer skladiščni prostor za shranjevanje materiala v Gozdu. Tudi tu so zgradili prijetno kočo, ki je nudila gostoljubje mimoidočim planincem. Danes tu stoji lep zidan dom, kjer imajo kriški planinci skladišče za Kriško goro in za Gozd, pet sob s trinajstimi ležišči in klubski prostor, letno točilnico, drvarnico, pokriti roštilj in sejno sobo. Gozd je danes priljubljena točka za planince in izletnike, ki so veseli že, da so le blizu gora.

Kriška gora je dobesedno oblegana. Posebej ob lepih sobotah in nedeljah. Vedno pa je tu organizirano kakšno delo. Letos so dokončali gradnjo novega 35-kubičnega vodnega rezervoarja. Trije vodovodni rezervoarji s kapaciteto 50 m³ so

Trije prejemniki odlikovanj Planinske zveze Slovenije: Lovro Česen, Stane Jenko in Franc Česen st..

povezani preko ustrezne avtomatike s 300-litrskim rezervoarjem na podstrešju koče. Do konca leta bodo opravili še nekaj del v kuhinji, na skupnih ležiščih. Vse kaže, da bo koča dobila tudi telefon. Telefonski kabel, ki ga bodo potegnili iz Gozda, je društvu podaril oddelek za LO Tržič.

Tudi za prihodnje leto imajo že plan: lotili se bodo sanitarij. Denarja jim bo manjkalo, zato bodo šli spet v akcijo...

Kriški planinci so delavni, znajo pa se tudi skupaj poveseliti. Danes, 15. decembra, bodo slavili v osnovni šoli v Križah. Štirje od njih bodo dobili tudi najvišja priznanja Planinske zveze Slovenije: Franc Gradišar st., Lovro Česen, Stane Jenko in Franc Česen st..

D. Dolenc

Hokej

Beraška reprezentanca

Kranj, 15. decembra - V prvi zvezni hokejski ligi so odigrali 20. kolo, v katerem sta Medveščak in Olimpija igrala neodločeno 4 : 4, Jeseničani so premagali Vojvodino s 13 : 1, Partizan pa je premagal Crveno zvezdo z 9 : 3. Vrstni red ostaja nespremenjen: Medveščak 34, Jesenice 30, Olimpija 24, Partizan 17, Crvena zvezda 9 in Vojvodina 2. Naslednje kolo bo v sredo, 20. decembra, ko bodo igrali Jesenice : Olimpija, Medveščak : Crvena zvezda in Partizan : Vojvodina.

Državna reprezentanca po vseh zapletih le odhaja na Nizozemsko, kjer bosta igrali tudi reprezentanci Poljske in Francije. Ker je zveza na beraški palici, je bilo pred odhodom precej zapletov. Zveza že dve leti ni poravnala obveznosti do reprezentantov, prav tako pa klubi nočejo za reprezentanco posojati svoje opreme, predvsem palic.

J. K.

V Radovljici

Smučarski sejem

Radovljica, 15. decembra - Smučarski klub Radovljica prireja danes, jutri in v nedeljo, 15., 16. in 17. decembra, sejem rabljene in nove smučarske opreme. Danes, 15. decembra, bo sejem v domu Športnega društva Radovljica, odprt od 15. do 19. ure, jutri od 9. do 19. ure in v nedeljo od 9. do 14. ure.

Od danes dalje v Planici in na Pokljuki

Alpski pokal skakalcev in kombinatorcev

Planica, 15. decembra - Smučarski skakalni klub Iskra Delta Triglav iz Kranja bo v Planici in na Pokljuki organiziral alpski pokal (OPA) v smučarskih skokih in klasični kombinaciji. To bo prvo tekmovanje te serije za člane, mlajše člane in mladince. Tekmovalo bo 120 tekmovalcev iz Avstrije, Zvezne republike Nemčije, Francije, Švice, Italije, Španije in Jugoslavije. Danes med 10. in 13. uro bo na 90 metrski skakalnici v Planici trening skakalcev, od 14. do 16. ure pa na Pokljuki trening tekačev. Jutri, 16. decembra, ob 10. uri bodo v Planici skoki za kombinacijo, ob 12. uri pa solo skoki, v nedeljo ob 9. uri pa se bodo na Pokljuki začeli teki za kombinacijo. J.K.

Uspela revija skokov

Kranj 10. decembra —

V obnovljenem smučarskem skakalnem centru na Gorenji Savi je bila uspela revija skokov ob začetku nove sezone. V vseh štirih pionirskih kategorijah in mlajših mladincev se je pomerilo več kot 130 mladih skakalcev iz vseh slovenskih klubov, razen Štajerske. Nastopili pa so tudi skakalci iz Zahomca v Avstriji. Organizator SSK ID Triglav zasluži vse priznanje za odlično pripravljene skakalnice pokrite z debelo plastjo umetnega snega.

Rezultati — začetniki (12-m skakalnica): 1. Perič (ID Triglav), 2. Perdan (ID Triglav), 3. Zelnik (ID Triglav); **Začetniki** (22-m skakalnica): 1. Benedičič, 2. Pezdirc, 3. Mubi (vsi ID Triglav); **pionirji do 9 let** (12-m skakalnica): 1. Mandeljc (Žirovnica) 174,4 (10,75, 11,25), 2. Jurman (Dolomiti), 3. Rihtar (Ihan) 4. Mohorič (ID Triglav), 5. Romih (Tržič), 6. Norčič (ID Triglav); **pionirji do 11 let** (22-m skakalnica): 1. Eržen (Tržič) 183,8 (20, 20), 2. Merhar (Dolomiti), 3. Brzin (Tržič), 4. A. Cuznar (ID Triglav), 5. Trapečar (Dolomiti), 6. M. Eržen (ID Triglav); **pionirji do 13 let**(45-m skakalnica): 1. Radelj (EL. Ilirija) 200,5 (43,5, 44), 2. Rakovec (ID Triglav), 3. Stegnar (Tržič), 4. J. Grosar (Tržič), 5. Kavčič (El Ilirija), 6. P. Zarnik (ID Triglav) **starejši pionirji** (45-m skakalnica): 1. Polajnar (ID Triglav) 192,4 (43, 43) 2. Kozelj (ID Triglav) 2. Omerzel (El. Ilirija), 4. Zupan (Žirovnica) in Martinjak (ID Triglav); **mlajši mladinci** (45-m skakalnica): 1. Zaplotnik (ID Triglav) 198,5 (44, 43,5), 2. Kocelj (ID Triglav), 3. Hajdarevič (EL. Ilirija)

J. Javornik

Vabila, obvestila

Občni zbor Košarkarskega kluba Kranj - Košarkarski klub Kranj vabi na redni letni občni zbor, ki bo jutri, 16. decembra, ob 19. uri v Klubu gospodarstvenikov Kranj, Prešernova 11. Po občnem zboru bo novoletno praznovanje.

Predavanje Benceta in Tomazina - Planinsko društvo Tržič organizira danes, 15. decembra, ob 17. uri v Osnovni šoli heroja Bračiča v Bistrici predavanje alpinistov Filipa Benceta in dr. Iztoka Tomazina o vzponu na Šiša Pangmo. J.Kikel

Občni zbor AMD Tržič - Avto moto društvo Tržič prireja jutri, 16. decembra, ob 18. uri v domu TVD Partizan 27. redno skupščino. Na skupščini bodo podelili tudi priznanja Avto moto zveze Slovenije članom tržiškega društva ob 40-letnici delovanja. Po skupščini bo družabni večer s plesom. J. Kikel

Danes zaključek tržiške kegljaške lige - Kegljaški klub Ljubelj bo danes organiziral zaključek občinske rekreacijske kegljaške lige. Tekmovanje štirih najboljših moških in ženskih moštev se bo začelo ob 16. uri. Po tekmi bo slovesna podelitev pokalov in priznanj najboljšim. J. Kikel

Za konec leta na Kališče - Planinsko društvo Kranj obvešča, da bo dom na Kališču konec meseca redno odprt. Tudi za silvestrovanje je še nekaj prostora. Rezervacije sprejema pisarna PD po telefonu 22-823. V planinskem klubu je na voljo planinska literatura, ki jo je mogoče tudi kupiti.

Spominski šahovski turnir v Naklem - Šahovski klub Naklo organizira v nedeljo, 17. decembra, ob 9.30 I. spominski šahovski turnir Karla Misjaka. Turnir bo v domu družbenopolitičnih organizacij v Naklem. Vsak igralec mora prinesti s seboj šahovsko uro. Prijavnina bo 50.000 dinarjev z izjemo šahistov z ratingom.

NTK Merkur nadaljuje s tekmovanjem - Po krajši prekinitvi se bo jutri in v nedeljo nadaljevalo tekmovanje v medrepubliški namiznoteniški ligi zahod. Kranjski Merkur igra jutri v Stražišču z Mundusom, v nedeljo pa s Partizanom.

Košarkarski spored - V slovenski ženski košarkarski ligi bo jutri na sporedu novo kolo. Kranj, ki je bil v zadnjem kolu v gorenjskem derbiju poražen v Škofji Loki z Odejo Marmorjem, gostuje na Jesenicah, Odeja Marmor pa gostuje pri Šentvidu. V moški ligi, kjer je bil kranjski Triglav poražen z Rudarjem, pa bo to soboto ob 19. uri v dvorani na Planini igral s Heliosom. Med občinstvo bo tudi tokrat žreb razdelil nagrade.

Hokej - Ob I. A zvezni hokejski ligi je končno začelo tekmovanje normalno potekati tudi v I. B zvezni hokejski ligi, kjer z Gorenjske igrajo Jesenice II, Bled in Triglav. V 6. kolu je Triglav premagal Maribor s 6 : 4, Bled Zagreb s 7 : 1, Jesenice II pa Spartaka s 5 : 3. Jutri, 16. decembra, bo na sporedu 7. kolo. Jesenice II bodo igrale s Slavijo, v Kranju pa bo ob 17.30 gorenjski derbi med Triglavom in Bledom.

J. K.

Šah

Iskrin festival

Kranj, 27. novembra - Šahovska sekcija Iskra Telekom je priredila pod pokroviteljstvom Iskre Terminali, ki je prispevala finančna sredstva ter praktične nagrade, 13. šahovski festival v počastitev dneva republike. Sodelovali so tudi šahisti Keramike iz Mladenovca, ki so iskrašem izročili plaketo z diplomo, ter šahisti iz Bistrice ob Dravi in Koroškem. Pri organizaciji so pomagali še Iskra Železniki, Iskra Instrumenti Otoče, Color Medvode in Sava Kranj. Udeležba na turnirju je bila nekoliko slabša kot navadno, vendar je bilo sodelujočih moštev toliko, da so šahisti igrali v treh skupinah, ženske pa v eni. Rezultati - 1. skupina: Sava Kranj 27, Iskra Stikala 24,5, Tomo Zupan 24,5, Iskra telekom 21, Iskra Commerce 20 itd.; 2. skupina: Gol Ljubljana 25,5, Iskra Vzdrževanje 22,5, Iskra Ero 21, Color Medvode 20, Iskra Števci 19 itd.; 3. skupina: Tokos II 23, Keramika Mladenovac 19,5, Društvo upokojencev Škofja Loka 18, Bitnje 15, Iskra Terminali 12,5 itd.; ženske: Iskra MKD 12, Iskra TIV 8, Iskra Terminali 2 in Hypo Bistrica 2.

J. Cimperman

TEMA TEDNA

MILOST

Zdaj pa zares prihajajo okrutni časi, v katerih velja le Murphyjevev zakon, da »nikoli ni tako slabo, da ne bi mogło biti še slabše«. Že nepoboljšljivim optimistom je kliknilo, da ob 100 procentni mesečni inflaciji še taki korajži upade pogum. In se resignirano potuhne v kot, kjer prestrašeno registrira vse politične norije. V taki situaciji bo Markovićev ponedeljek, ko bo »položil karte na mizo« psihološko nadvse učinkovit. Državljani bomo v glavnem ponižno sprejeli vse, tiho upajoč, da slabše pa res ne more biti. Kakšne politične klike pa se mu bodo ob naprezanju za ohranitev trga, ustave in človekovih pravic na vse štiri upirale in mu iz skupščinskih klopi pomenljivo gestikulirale z očmi, se mu režale in mu kazale osle.

Gestikuliranje z očmi in podobni oslovski prijemi so za nekatere sredine prav simptomatični. Na sojenju Vllasiju se je tožilec odkrito REŽAL Vllasijevemu zagovoru. Na nasprotni strani pa naj bi se »gestikuliralo tudi z očmi«, kar so jezni tožilci hoteli vnesti celo v zapisnik. Aha. Zdaj je še gestikuliranje z očmi separatizem, kontrarevolucija in rušenje ustavnih temeljev Jugoslavije?

Zaradi takih obsedenosti je najbolje, da na sestanku sediš kot lipov bog. Če se ti ob kakšnem strašnem referatu o blokadi slučajno utrga nedolžen kihec, moraš gestikulirati z očmi, s tem pa pri priči tvegaš diskvalifikacijo. Kar poskusite kihniti in NE zamižati - to se še nobenemu živemu bitju ni posrečilo.

V Nišu so modro prepovedali prodajo slovenskih cigaret. Če je kaj na tem svetu zločin nad srbskim narodom, potem je to predvsem kajenje slovenskih cigaret, prodaja »žup« iz Kolinske in oskrba z zdravili Leka iz Ljubljane. Vse bi šlo kot po maslu, če le ne bi bilo nekih malih, zoprnih motenj! Za zdaj se v Veliki Srbiji še niso odpovedali skladu za nerazvite in brezštevilnih drugih kanalov, iz katerih se napaja republiška malha. Če pa bi TO ZMOGLI, se jim pa zares »fučka« spet nekam preplašena Slovenija, nojevska Jugoslavija, Evropa in ves planet! Mar so jim asimetrični federalizmi in vsi izmi zahoda, pricepitve in odcepitve! Veliki strategi so za Veliko domovino: z Vojvodino, Črno goro, Kosovim in avtonomnimi pokrajinami tam, kjer je srbski živelj. Vsi ostali pa so za zdaj s svojimi nadležnimi suverenostmi le sitne muhe, moteči elementi, ki se jih je treba odkrižati.

V skladu s kolektivno mitologijo, ki jih vrača v popartizanske dni, bi bili sami sebi najboljši. The best! In v domoljubna srca bi jim spet legla humana partizanska logika: »Milosti ne tražimo, nit ćemo vam je dati...«

Milost v nepartizanskem smislu pa je vseeno lepa čednost, ki pa včasih umanjka tudi kakšnemu slovenskemu politiku. Med ljudstvom vedno bolj popularni Smole se je zadnjič raztogotil tudi v lastni deželi. Sklical je bil opozicijo, da se pogovorijo o nastopih v medijih. Ob napovedani uri je prišlo le par strankarskih mačkov. Točnost je lepa čednost, si je bil mislil in točno po 8 minutah sejo nemilostno in togotno preložil, besneč: »Z mano pa se ti strankarji že ne bodo igračkali!«

Milost v najlepšem smislu te besede pa se spet in spet izkazuje našemu slavnemu Gorenjcu, Preddvorčanu, strastnemu ljubitelju poštnih blagajn, Sanchesu dos Mingosu alias Darči Škoda. Ko so ga avstrijski varnostni organi izročili naši policiji, je bil ob ceremonialni predaji na meji strašno potrt in nostalgičen. Depresiven. Milosti vreden.

In kot ovčka se jim bil pustil odgnati. Kam? V mariborske zapore, ***da bo ja blizu meje.***

Ko pa je bil v tesni sobici ugledal ključavnico, je bil Darči spet v elementu. Kot priznanega specialista za raziskavo materiala ga je razumljivo popadla raziskovalna strast. Plik - plek - plok... Ključavnica je odfrčala, za njo pa Darči. V neznane kraje, v neznane dežele. A nikoli ga kruti svet ne bo tako pokvaril, da se mu ne bi tožilo po domovini.

Ne bo nas pozabil. Darči je zelo natančen. Senzibilen poba. Nima samo v petah, ima tudi v glavi. Tam drži vse pomembne datume in kot najljubšega: 13. maj - dan varnosti. Zato ne tugujmo: ko se bo zasvitalo varnosti polno jutro 13. maja, nam bo Sanches dos Mingos iz varnostne razdalje sporočil, da je na varnem...

D. Sedej

PRIJAZEN gorenjski NASMEH

SLOVENIJA, PRIJAZNA DEŽELA NA SONČNI STRANI ALP? NE VEDNO

Magdalena Varl

"Predstavite vendar enkrat v tej vaši rubriki farmacevtke iz stražiške lekarne," me je rotila zadnjič po telefonu znanka.

"Katero pa?"

"Ni važno katero. Vse po vrsti so prijazne in zaslužijo, da jih daste za zgled. Zlepa se v kateri lekarni ne zgodi, da bi te domov poklicali, ko dobijo zdravila, ki jih nujno potrebuješ, da bi, kadar katerih zdravil manjka, tako pravično porazdelile vsakemu malo in ne enemu vse, drugemu nič. In sploh so prijazne, potrpežljive, kar je pri nas starih, bolnih ljudeh še koliko vredno!"

Farmacevtko Magdaleno Varl sem našla ono popoldne v Lekarniški postaji Stražišče. Dolga leta prakse ima za seboj, tri leta je že v Stražišču, pred tem pa je bila dvajset let v škofjeloški lekarni.

"Ne bi rekla, da smo bolj prijazne, kot drugod, res pa je, da se v taki lekarni izven mesta da veliko lažje delati. Saj so stalno tu ljudje, vendar se jim lažje posvetiš, kot v mestu, kjer je vedno vrsta in hitiš zaradi ljudi, da ne čakajo predolgo. Veliko se govori, da bi farmacevti morali imeti več časa za svetovanje ljudem. Ne le, da jim na hitro zrecitiraš "trikrat po eno tabletko na dan pred jedjo...", povedati bi jim morali vse kaj več. K nam prihajajo bolni ljudje in ti rabijo več osebne pozornosti, bolj so občutljivi pa tudi bolj dovzetni za dobro in slabo. Posebno starim ljudem se skušamo kar najbolj posvetiti, kajti ne le da so bolni, so tudi betežni, včasih tudi slišijo slabo. Če si dolgo v eni lekarni, jih že poznaš, veš za njihove težave, lažje se z njimi pogovoriš, jim svetuješ kot staremu znancu, prijatelju. Že tako je življenje tako čudno, napeto, vse manj je osebnih stikov. Me se trudimo, da bi ne bilo vse tako avtomatično, brezosebno. Vendar, za to si je treba vzeti več časa.

Je pa res, da je tudi od posameznika odvisno, kako ravnaš z ljudmi. Pri našem poklicu moraš vse svoje skrbi pustiti doma; ne smeš se zmotiti, kajti pri nas bi napaka bila lahko hitro usodna."

D. Dolenc

GLASBENA LESTVICA RADIA ŽIRI

Lestvico lahko poslušate v sredo, 20. decembra, na valovih Radia Žiri od 16. do 18. ure. Ob 18. uri bo svojo novo kaseto predstavil Marijan Smode, ki bo naš gost oddaje.

Domača lestvica

1. **Pop design** - Na božično noč
2. **Don mentoni blues bend** - Dobra mrha.
3. **Aleksander Mežek** - Stari muzikant
4. **Agropop** - Alpski sirtaki
5. **Tomislav Ivčič** - Gorka rijeka
6. **Helena Blagne in Nace Junkar** - Vrniva se na najino obalo
7. **Stane Vidmar** - Oprosti mi sine
8. **Simona Weiss** - Zabranjena ljubav
9. **Meri Cetinič** - Dome moj
10. **Don Juan** - Gusarji z morja

Novi predlog: Zlatko Dobrič - Ne joči Ančica

Tuja lestvica

1. **Kaoma** - Lambada
2. **Roy Orbison** - California blue
3. **Tina Turner** - The best
4. **Kylie Minogue** - Je ne sais pas pourquoi
5. **Nana Moskouri** - Why worry
6. **Jason Donovan** - Too late to say goodbye
7. **Paul Mc Cartney** - How many people
8. **Roxette** - The look
9. **Madonna** - Oh, father
10. **Zabadak**

Novi predlog: Gueen - Barcelona

Kuponček .....
Domača pesem .....
Tuja pesem .....
Novi predlog .....
Naslov .....

Kupone pošljite na naslov Radio Žiri, Trg osvoboditve 1, 64226 Žiri! Čakajo vas lepe nagrade. Tokrat smo izžrebali Andreja Pogačarja, Koritenska 22, Bled. Andrej, oglasi se v okrepčevalnici pri Zalogarju v Dolenji vasi v Selški dolini, kjer te čaka lepa nagrada, nad katero zanesljivo ne boš razočaran. Sodelujte z nami, čakamo vaše kupone!

NAGRADNA KRIŽANKA

Nagradna križanka Rešitev križanke: vodoravno: strašilo, Enivetok, TAM, Gina, elegan, Vrata, est, ae, torta, krsta, LLano, sari, lakaj, jarem, krov, asana, anatema, ka, st, ježa, Ilarion, ILO, Ane, Avar, dv, cipa, Ivano, Karni, Inari, Dev, morija, Savel, orada, Ajas, trasa, Morse, Maki.

Izžrebali smo naslednje reševalce:
1. nagrada: Janez Rajgelj, Žirovnica 106, Žirovnica; 2. nagrada Grega Celar, Cesta 1. maja 3, Kranj in tri tretje nagrade: Ivan Jelen, Moše Pijadeja 32, Kranj; Mimi Lebar, Cankarjeva 19, Kranj in Rudi Kozjek, Gorenjska 20, Radovljica.

Ljubljanska banka

GORENJC IN FORMULA BANKA PRIHRANKA

SPREMEMBA POSLOVNEGA ČASA NA HRUŠICI

S ponedeljkom, 18. 12. 1989, se v ekspozituri Gorenjske banke na Hrušici, poslovni čas za stranke prestavlja na popoldanski čas in sicer:

— med tednom (ponedeljek, torek, sreda, četrtek, petek) **OD 13.00 DO 16.00**

— v soboto **ZAPRTO**

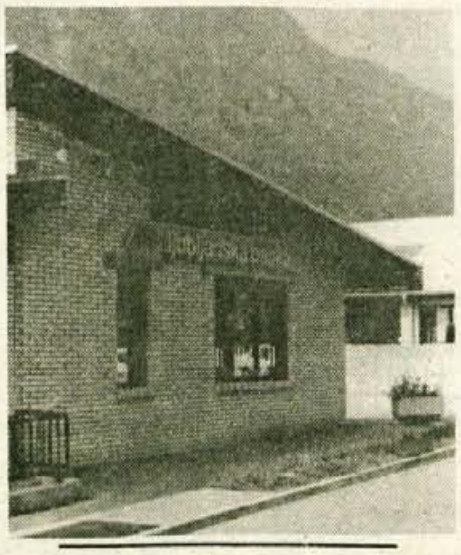

Temeljna banka Gorenjske

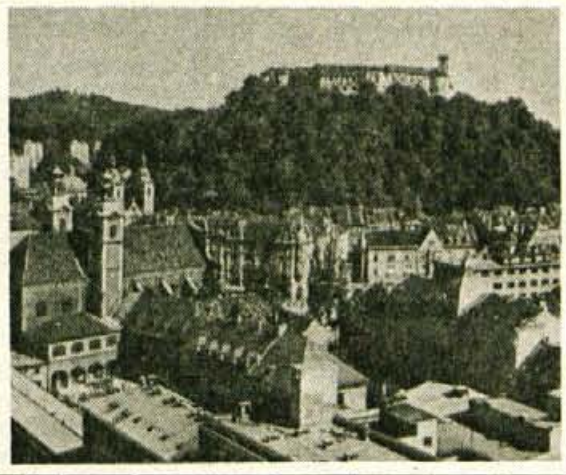

GORENJSKI GLAS	DRGETANJE OD MRAZA, OTRESANJE	PODALJŠANJE	MEŠANEC V JUŽNI AMERIKI, MESTIC	PRVA ŽENA ARGENTINSKA POLITIKA PERONA	SL. PUBLICIST IN DRAMATIK (MARJAN)	GORA V JULIJCIH (BOJI V I. SVETOVNI VOJNI	NORDUŠKI BOGOVI	VODNA ŽIVAL S KLEŠČAMI
INTRIGANT								
JEKLEN PREČNI NOSILEC								
SKLON GENITIV								
IZBRANA DRUŽBA						OČESNA ŠARENICA	RAZVLAČENJE, NATEG	ANTON AŽBE
KRAJŠA SONATA								
ČEŠKA PRITRDILNICA				OKROGLA AFRIŠKA VAS / BRANKO DOLHAR				
NADA GABOROVIĆ			KENIJSKI TEKAČ (MIKE) / NAVOJNICA					BREZOBLAČNOST / ČLOVEŠKA OPICA
ANGL. DOLŽINSKA MERA					POKLIŠNJA JEDI IN PIJAČ / OKRAJ. AM MOŠ. IME			
SOD. IT. PISATELJ (UMBERTO, »IME ROŽE«)				NAKLON / MADŽAR. ŽEN. IME				
AVTOR KRIŽANKE R. NOČ	ROMUNSKI TENISAČ NASTASE / KRAPINA					KROGLA'		
DANSKI DRAMATIK ABELL						SPOPAD NARODOV, DRŽAV		
SEV. ATLANTSKI PAKT					POD	TITANOV OKSID / ŠKAFIDIN DROBIČ		
2 ... AŠKERC „POSLEDNJI CELJAN"								KAOS, ZMEŠNJAVA
			MIZARSKO LEPILO					ZBRANI LITERARNI SPISI
			PRITOK RENA V ŠVICI					GORENJSKI GLAS

	ANDREJ STOJAN	100	LJUBLJ. VELEBLAGOVNICA	KRITIKA, PRESOJA	GL. MESTO KITAJSKE POKRAJINA SINGHAJ	ZGODOV. KRAJ NA SUTJESKI	GORENJSKI GLAS
ANTON URŠIČ			OBLAČILO ŠPORTNIKOV				
	OMEMBA / TIPALKA PRI ŽUŽELKAH						
		MESTO V ROMUNIJI / MESTO V ŠVICI					
			STAR SLOVAN / KURIR				STRANKA ARABSK. PREPOROD
				KRETNJA / STARI OČE			
					ŠENOA AUGUST / KRANJ		
							LUKA V IZRAELU

TV SPORED

PETEK

15. decembra

10.00 Video strani
10.10 Tednik
11.00 Slovenci v zamejstvu
11.30 E. Reitz: Domovina, nemška nadaljevanka
12.30 Video strani
15.45 Video strani
15.55 Žarišče, ponovitev
16.25 EP, Video strani
16.30 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, ponovitev
17.40 Slovenci v zamejstvu
18.10 EP Video strani
18.15 Spored za otroke in mlade
18.30 A. Lindgren: Pika Nogavička, švedska nanizanka
19.05 Risanka
19.12 TV okno
19.17 Naše akcije
19.24 EPP
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 Otoki boginje ognja, angleška dokumentarna serija
20.55 Propagandna oddaja
21.00 Ulice San Francisca, ameriška nanizanka
21.50 TV Dnevnik 3
22.00 Vreme
22.05 Propagandna oddaja
22.10 Ljubezen in smrt, ameriški film
23.30 Video strani

2. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
19.00 Videomeh
19.30 TV dnevnik
20.00 Žarišče
22.30 Koncert simfoničnega orkestra slovenske filharmonije, posnetek
22.10 Skupščinska kronika
22.40 Kolesarjenje, ameriški kratki film
23.05 Video noč

SOBOTA

16. decembra

8.00 Video strani
8.10 Otroška matineja
11.00 Televizija: Dobri, umazani in zli, angleška dokumentarna serija
12.15 Mladinski pevski festival Celje '89, ponovitev 8. oddaje
12.40 Aktualno, ponovitev
13.40 EP, video strani
13.50 Videogodba, ponovitev
14.35 Deček po imenu Charlei Brown, ameriški film
15.55 Žarišče, ponovitev
16.30 TV Dnevnik 1
16.45 Poslovne informacije
16.50 Risanka
16.55 Kragujevac: Jugoslovanski super pokal v košarki — Partizan : Jugopalstika, prenos
18.25 EP, Video strani
18.30 Na pragu 21. stoletja, avstralska dokumentarna serija
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Utrip
20.15 EPP
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.30 Križkraž
22.00 TV dnevnik
22.15 Vreme
22.20 EP, video strani
22.25 Kronika 11. kongresa ZK Srbije
22.45 J. Goldman: Anastazija, ameriška nadaljevanka
23.35 V vetru preplaha, francoski film
1.00 Video strani

2. program TV Ljubljana

16.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
19.00 Kako biti skupaj, oddaja TV Sarajevo
19.30 TV dnevnik
20.10 Filmske uspešnice Sinjebradec ameriški film
22.00 Satelitski programi — poskusni prenosi

NEDELJA

10. decembra

8.10 Video strani
8.30 Otroška matineja
9.40 EPP
9.45 Madona di Campiglio: Svetovni pokal v Alpsem smučanju, slalom (m), prenos 1. teka
10.45 J. Goldman: Anastazija, ponovitev ameriške nadaljevanke
11.30 Kmetijska oddaja
12.30 Domači ansambli: Ansambel Zrelo klasje
12.55 Madona di Campiglio: Svetovni pokal v Alpskem smučanju, slalom (m), prenos 2. teka
13.45 J. Dietl: Veliko sedlo, češkoslovaška nadaljevanka
14.50 Kolo sreče, ponovitev
16.25 Video strani
16.30 TV Dnevnik 1
16.45 Poslovne informacije
16.50 Še se dogajajo čudeži, ameriško italijanski film
18.15 Domači ansambli: Ansambel Nika Zajca
18.45 Risanka
18.55 Ep, Video strani
19.00 TV Mernik
19.15 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.50 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.15 I. Tavčar - J. Gale: Ljubezen nam je vsem v pogubo, TV nadaljevanka,
21.10 Super 3 x 3
22.45 TV dnevnik
23.15 Video strani

2. program TV Ljubljana

10.00 Danes za jutri in Vrnitev odpisanih, nadaljevanka TV Beograd
13.45 Športno popoldne
19.30 TV dnevnik
20.05 Žarišče
20.35 Kartoteka zemlje, ameriška dokumentarna serija dokumentarna serija
21.35 Športni pregled
22.20 Satelitski programi — Poskusni prenosi

PONEDELJEK

18. decembra

10.00 Video stani
10.10 TV mozaik
13.15 Video strani
16.00 Video strani
16.10 Zrcalo tedna, ponovitev
16.25 Video strani
16.30 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 TV mozaik
16.50 Utrip
17.05 Da ne bi bolelo
17.30 Oči kritike
18.05 Spored za otroke in mlade Radovedni Taček, Zgodbe vese
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.18 EPP
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 Žarišče
21.10 Palma Katalinić: Razbita vaza, drama TV Zagreb
22.25 TV dnevnik
22.40 Video strani
22.45 Človek in glasba, 4. oddaja
23.35 Video strani

2. program TV Ljubljana

16.30 Satelitski programi — poskusni prenosi
17.50 Boj za obstanek: Leteče prikazni, angleška poljudnoznanstvena oddaja
18.15 Svet športa
19.30 TV dnevnik
20.00 Kakovost med zmiožnostmi in hotenjem, izobraževalna oddaja
20.50 Osmi dan
21.30 Satelitski programi — poskusni prenosi

TOREK

19. decembra

10.00 Video strani
10.10 TV Mozaik, šolska TV
11.25 Video strani
14.55 Video strani
15.05 Šolska TV
15.25 Žarišče, ponovitev
16.30 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 Šolska TV
17.45 Video strani
17.35 Spored za otroke in mlade
19.00 Risanka
19.10 TV okno
19.18 Dobro je vedeti
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 Žarišče
20.35 A. Kantof J. Besnard: Lepotec z otoka, francoska nadaljevanka
21.25 Propagandna oddaja
21.30 Aktualno: Visoke tehnologije — pogoj za boljše življenje in povezovanje s svetom
22.25 Vreme
23.30 Video strani
22.35 Zvezdni prah, zabavnoglasbena oddaja TV Beograd
23.20 Video strani

2. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
18.00 Beograjski TV program
19.00 Naša pesem, 19. oddaja
19.55 Žrebanje lota
20.05 Umetniški večer

SREDA

20. decembra

10.00 Video strani
10.10 TV mozaik
11.25 Video strani
15.45 Video strani
15.55 Žarišče, ponovitev
16.25 Video strani
16.30 TV Dnevnik 1
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, ponovitev
18.05 Video strani
18.10 Spored za otroke in mlade
19.00 Risanka
19.10 TV okno
19.18 Dobro je vedeti
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 EPP
20.05 Film tedna Poljub žene pajka
23.35 TV Dnevnik 3
23.00 Svet poroča
0.00 Video strani

2. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
18.30 Regionalni programi TV Ljubljana
19.00 Napadalnost in razdiralnost, izobraževalna oddaja TV Sarajevo
19.30 TV dnevnik
19.55 Premor
20.00 Ivan Barkanović: Ekvinokcij, opera
21.25 Satelitski programi, poskusni prenosi

ČETRTEK

21. decembra

10.00 Video strani
10.10 Mozaik, Šolska TV
11.35 Video strani
15.45 Video strani
15.55 Žarišče, ponovitev
16.25 EP Video strani
16.30 TV dnevnik
16.45 Poslovne informacije
16.50 Mozaik, Šolska TV, ponovitev
18.20 Spored za otroke in mlade
19.00 Risanka
19.10 TV okno
19.18 Dobro je vedeti
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme
20.05 Žarišče
20.35 E. Reitz: Domovina, nemška nadaljevanka
22.00 TV dnevnik
22.20 Propagandna oddaja
22.25 TV dnevnik
22.40 Video strani
22.45 Retrospektiva »Komedija na slovenskem odru« Anton Tomaž Linhart: Ta veseli dan ali Matiček se ženi
0.15 Video strani

2. program TV Ljubljana

16.00 Satelitski programi — poskusni prenosi
18.00 Regionalni programi TV Ljubljana
19.00 Razglednice, dokomentarna oddaja
19.30 TV Dnevnik
19.55 Premor
20.00 Mali koncert
20.15 Oči kritike
21.15 Satelitski programi — poskusni prenosi

RADIO

PETEK, 15. decembra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 11.05 Za starejše občane - 12.00 Poročila - na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Gremo v kino - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik -

SOBOTA, 16. decembra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.00 Poročila in Dnevni koledar - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Pionirski tednik - 9.05 Jezikovni pogovori - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Prizma optimizma - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.00 Poročila - 14.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Tedenski aktualni mozaik -

NEDELJA, 17. decembra:

Prvi program

5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.00 Poročila - 8.05 Radijska igra za otroke - Medvedka s pentljo - 9.05 Še pomnite, tovariši - 10.05 Nedeljska matineja - 10.35 Nedeljska reportaža - 11.03-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrca domačih - 17.00 Poročila - 17.30 Humoreska tega tedna - 18.05 Priljubljene operne melodije - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-04.30 Nočni program, glasba

PONEDELJEK, 18. decembra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 6.00 Poročila - 7.00 Druga jutranja kronika - 8.05 Glasbena lepljenka - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Izbrali smo... 12.00 Poročila - Na današnji dan - 12.10 Minute z ansamblom — 12.30 Kmetijski nasveti - 14.02 Za mlade radovedneže - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovanjih - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.00 Poročila - 18.05 Pihalne godbe vam igrajo - 18.25 Zvočni signali -

TOREK, 19. decembra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in godemo - 12.30 Kmetijski nasveti - 13.30 Čestitke poslušalcev - 14.02 Znanje za jutri - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe -

SREDA, 20. decembra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Za knjižne molje - 9.05 Glasbena matineja - 10.00 Dopoldanski dnevnik: informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Oddaja o SLO - 12.10 Pojemo in godemo - 14.05 Mehurčki - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Minute z jazz - 18.30 Na ljudsko temo -

ČETRTEK, 21. decembra:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo - 9.05 Glasbena matineja - 12.00 Poročila - Na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Jezikovna oddaja - 14.25 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 18.05 Minute z Big bandom RTV Ljubljana - 18.30 Zborovska glasba - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - 22.20 Iz naših sporedov - 23.05 Literarni nokturno - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

KINO

KRANJ CENTER

15. decembra amer. pust. film BATMAN ob 15.30, 17.45 in 20. uri **16. decembra** amer. pust. film BATMAN ob 16.30., 18.45. in 21. uri **17. novembra** šved. ris. HEIDI ob 10. uri, amer. barv. pust. film BATMAN ob 14.30., 16.45. in 19. uri, prem. amer. akcij. filma JURIŠ NA BAZO GLORIA ob 21.15. uri **18. decembra** amer. pust. fant. film KRVOLOČNI PTIČI ob 16. uri, amer. pust. film BATMAN ob 17.45. in 20. uri **19. decembra** avstral. erot. film VROČE NOČI NA POTNIŠKEM VLAKU ob 16., 18. in 20. uri **20. decembra** prem. amer. pust. filma WILOW ob 16. uri, amer. bar.v kom. SEKS, LAŽI IN VIDEO ob 18. in 20. uri **21. decembra** amer. pust. film WILLOW ob 16. uri, amer. barv. kom. SEKS, LAŽI IN VIDEO ob 18. in 20. uri

KRANJ STORŽIČ

15. decembra prem. amer. ital. akcij. film DELTA FORCE COMMANDO ob 16., 18. in 20. uri **16. decembra** amer. ital. akcij. film DELTA FORCE COMMANDO ob 16., 18. in 20. uri **17. decembra** amer. ital. akcij. film DELTA FORCE COMMANDO ob 16. in 18. uri, prem. jug. ljub. fant. filma VILA ORHIDEJA ob 20. uri **18. decembra** Danes zaprto! **19. decembra** jug. ljub. fant. film VILA ORHIDEJA ob 16., 18. in 20. uri **20. decembra** amer. akcij. film VEČNI MAŠČEVALEC ob 16. in 20. uri, jug. fant. ljub. film VILA ORHIDEJA ob 18. uri **21. decembra** amer. barv. akcij. film VEČNI MAŠČEVALEC ob 16., 18. in 20. uri

ŽELEZAR

15. decembra amer. kom. SESTANEK Z NEZNANCEM ob 18. in 20. uri **16. decembra** amer. krim. film TEQUILA SUNRISE ob 17. in 19. uri, prem. amer. akcij. filma JURIŠ NA BAZO GLORIA ob 21. uri **17. decembra** amer. krim. film TEQUILA SUNRISE ob 17. in 19. uri, amer. barv. kom. SEKS, LAŽI IN VIDEO ob 21. uri **18. decembra** amer. barv. kom. SEKS, LAŽI IN VIDEO ob 18. in 20. uri **19. decembra** amer. hol. kom. HOLANDSKE LUTKICE ob 18. uri, amer. barv. kom. SEKS, LAŽI IN VIDEO ob 20. uri **20. decembra** amer. holand. film. kom. HOLANDSKE LUTKICE ob 18. in 20. uri **21. decembra** amer. ital. akcij. film DELTA FORCE COMMANDO ob 18. in 20. uri

DOM KAMNIK

15. decembra amer. barv. pust. film OPERACIJA ŠIMPANZ ob 18. uri, avstal. erot. film VROČE NOČI NA POTNIŠKE VLAKU ob 20. uri **16. decembra** prem. amer. akcij. filma AVTOCESTA STRAHU ob 17. in 19. uri, prem amer. trde erot. PREGREŠNA ZADOVOLJSTVA ob 21. uri **17. decembra** amer. akcij. krim. film RDEČA VROČICA ob 17. uri, amer. akcij. film AVTOCESTA STRAHU ob 19. uri, amer. barv. trda erot. PREGREŠNA ZADOVOLJSTVA ob 21. uri **18. decembra** amer. ital. akcij. film DELTA FORCE COMMANDO ob 18. in 20. uri **19. decembra** amer. ital. akcij. film DELTA FORCE COMMANDO ob 18. in 20. uri **20. decembra** Ni kinopredstav! **21. decembra** amer. fant. pust. film KRVOLOČNI PTIČI ob 18. in 20. uri

TRŽIČ

15. decembra amer. krim. film ANGELI IZ POPRAVNEGA DOMA ob 17. in 19. uri **16. decembra** amer. pust. film WILLOW ob 17. in 19. uri, prem. amer. trde erot. LAHKO NA VSAK NAČIN ob 21. uri **17. decembra** amer. pust. film WILLOW ob 17. in 19. uri, amer. barv. trda erot. LAHKO NA VSAK NAČIN ob 21. uri **18. decembra** amer. akcij. film AVTOCESTA STRAHU ob 17. in 19. uri **19. decembra** amer. pust. film BATMAN ob 17 in 19.15. uri **20. decembra** Ni kinopredstav! **21. decembra** amer. pust. film BATMAN ob 17. in 19.15. uri

KOMENDA

15. decembra amer. barv. srhlj. MANIJAK ob 20. uri

LAZE

15. decembra amer. akcij. film AVTOCESTA STRAHU ob 19. uri

ČEŠNJICA

15. decembra amer. pust. film WILLOW ob 20. uri

KRANJSKA GORA

15. decembra amer. krim. film TEQUILA SUNRAISE ob 18. in 20. uri

DUPLICA

amr. fant. pust. film KRVOLOČNI PTIČI ob 20. uri 17. decembra amer. pust. film OPERACIJA ŠIMPANZ ob 18. in 20. uri **20. decembra** amer. pust. film BATMAN ob 17.45. in 20. uri **21. decembra** amer. akicj. film JURIŠ NA BAZO GLORIA ob 20. uri

DOVJE

17. decembra amer. barv. kom. SESTANEK Z NEZNANCEM ob 19. uri

RADOVLJICA

15. decembra amer. kom. film BUSTER - GENERAL ob 20. uri, amer. erot. film ZALJUBLJENA SIRENA ob 22. uri **16. decembra** ital. film IZZIVALEC ob 18. uri, amer. film PREDATOR ob 20. uri **17. decembra** amer. film PREDATOR ob 18. uri, amer. erot. film ANINA OBSEDENOST ob 20. uri **18. decembra** ital. film IZZIVALEC ob 20. uri **19. decembra** amer. erot. film ANINA OBSEDENOST ob 20. uri **20. decembra** ital. film IZZIVALEC ob 20. uri **21. decembra** amer. film ZAOBLJUBA ob 20. uri

BLED

15. decembra hongkonš. film KUNG FU FANTJE ob 20. uri **16. decembra** hongkon. film KUNG FU FANTJE ob 18. in 20. uri, amer. erot. film ZALJUBLJENA SIRENA ob 22. uri **17. decembra** amer. pust. film HIDEN ob 18. uri, amer. krim. film POLICAJ MANIJAK ob 20. uri **18. decembra** amer. film PREDATOR ob 20. uri **19. decembra** amer. film PREDATOR ob 20. uri **20. decembra** amer. erot. film ANINA OBSEDENOST ob 20. uri **21. decembra** amer. kom. film MOJ STRIC ob 20. uri

BOHINJ

16. decembra amer. kom. film BUSTER - GENERAL ob 20. uri **17. decembra** hongkon. film KUNG FU FANTJE ob 18. uri, amer. erot. film ZALJUBLJENA SIRENA ob 20. uri

ŠKOFJA LOKA

15. decembra amer. kom. NEVARNA MAMA ob 18. in 20. uri **16. decembra** amer. kom. KAKŠNA ZMEŠNJAVA ob 18. in 20. uri, amer. trda erot. SUPERDESETKA ob 22. uri **17. decembra** amer. kom. KAKŠNA ZMEŠNJAVA ob 18. uri, amer. trda erot. SUPERDESETKA ob 20. uri **19. decembra** amer. akcij. film HLADNOKRVNE ob 20. uri **20. decembra** amer. akcij. film HLADNOKRVEN ob 18. in 20. uri **21. decembra** amer. drama JUTRO NASLEDNJEGA DNE ob 20. uri

ŽELEZNIKI

15. decembra amer. kom. KAKŠNA ZMEŠNJAVA ob 18. in 20. uri **16. decembra** amer. kom. NEVARNA MAMA ob 20. uri **17. decembra** amer. akcij. film OBRAČUN OB 3.15 ob 19. uri **20. decembra** amer. akcij. film UMRI POKONČNO ob 20. uri

POLJANE

15. decembra amer. akcij. film OBRAČUN OB 3.15 ob 18. uri, amer. trda erot. SUPERDESETKA ob 20. uri **17. decembra** amer. akcij. film UMRI POKONČNO ob 17. uri

Nagradna igra [illegible] vam ponuja do sedaj največji nagradni fond. Zlasti pa opozarjamo na prvo žrebanje, ko bomo razdelili 90 Yugo Florid! Kartice dobite na vseh prodajnih mestih, prodajali pa jih bomo tudi na posebnih mestih na ulicah.

I. ŽREBANJE 17. 12.

Vsaka kartica je v igri trikrat, če jo kupite čimprej, najkasneje do 14. decembra! Veliko žrebanje in finale igre pa bo 1. 1. 1990!

Novoletni 3 × 3

bombažna predilnica in tkalnica | tržič

NOVOLETNA PRODAJA

S POSEBNIM POPUSTOM

na novoletnem sejmu v Kranju in tovarniških trgovinah na Deteljici v Tržiču ter v modni hiši Pristava na Bledu

Obiščite nas in izkoristite izjemno ugodnost!

Obenem vsem poslovnim prijateljem, kupcem in ostalim občanom želimo uspešno in srečno novo leto 1990

SUPER CENE pri LOIBLKAUFU!

od 15. 12. do 28. 12. 1989!

AVSTRIJA - Kirschentheuer 48
(pred mostom čez Dravo desno)

SUROVA KAVA MINAS od 10 kg zdaj samo **30 ATS kg**

ALVORADA RIO - MINAS ali BRASIL KAVA ZDAJ SAMO 42.90 ATS za kg

PRALNI PRAŠEK FAMOS 2,8 kg samo **47.90 ATS**

JEDILNO OLJE 10 litrov **119.90 ATS**

ŠE CENEJE - ŠE VEČJA IZBIRA

PETARDE 100 kosov samo **89 ATS**

WC PAPIR 10 rol samo **19.90 ATS**

CENE KOT ŠE NIKOLI

VIDEO REKORDER SAMSON (DOKLER JE ZALOGA) IZVOZNA CENA **ZDAJ SAMO 3332.-**

VELIKA **NAGRADNA IGRA** SAMO ZA BRALCE **GORENJSKEGA GLASA**

1 HIFI TITZ
2 PRAG MODEN
3 SCHUHHAUS SILVANA
4 JUWELIER HABENICHT

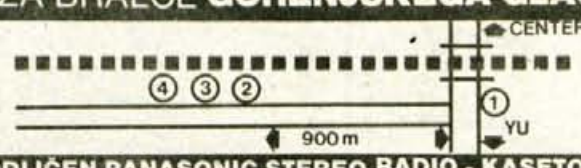

1 - OB GLAVNI CESTI V CELOVEC - PRED ŽELEZNIŠKIM PODVOZOM;
2, 3, 4 - PRED ŽEL. PODVOZOM LEVO - 900 METROV

VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE:

IZPOLNITE IN PRINESITE NA ENEGA NAŠIH NASLOVOV - TAKO DOBITE TUDI DARILO! (LAHKO POŠLJETE TUDI PO POŠTI)

ODLIČEN PANASONIC STEREO RADIO - KASETOFON
- 3 X BON ZA 1000.- ŠILINGOV
- 8 X BON ZA 500.- ŠILINGOV
3 X URA v vrednosti 500.-

NAGRADNO VPRAŠANJE: **NISMO NAJVEČJI, SMO PA NAJBO...**

REZULTATI ŽREBANJA BODO OBJAVLJENI V GLASU, IZVESTE PA JIH TUDI PO POŠTI
ZADNJI SPREJEMNI ROK: 19. DECEMBER 1989, ŽREBANJE: 22. DECEMBRA 1989

JUWELIER WOLFGANG HABENICHT WAIDMANNSDORF

KAKO NAJ JI POVEM? ČISTO ENOSTAVNO!

Dragi prijatelj!
Zlatnina, biseri in dragocene ure so darila, ki veliko let, ja, celo celo življenje nudijo veselje. Rad bi ti osebno svetoval pri izbiri novoletnega darila. Wolfgang Habenicht Schmuck und Uhren Celovec, Hauptmann - Hermann - Platz 4

HIT HIFI TITZ

CELOVEC
ROSENTALERSTR. 57
Tel.: 9943-463-262646
HIFI - TV - VIDEO IZREDNE PONUDBE!

● OTVORITVENA PONUDBA: VIDEOREKORDERJI "MADE IN JAPAN" OD S 4.160.- NETO

VEDNO IMAMO DOVOLJ PARKIRNIH PROSTOROV ZA NAŠE GOSTE.

VAŠA TRGOVINA S ČEVLJI
SCHUHAUS SILVANA
SIEBENHÜGELSTR. 28 CELOVEC, KJER VAS ČAKA VELIKO PRESENEČENJ.

POZOR!
LEPE ŽENSKE BODO ŠE LEPŠE, PRIVLAČNI MOŠKI ŠE PRIVLAČNEJŠI VAŠA MODNA HIŠA

PRAG moden
CELOVEC HAUPTMANN - HERMANN - PL 4 Tel. 9943-463-22616
VSAK OBISKOVALEC DOBI S TEM "KOTOM" LEPO PRESENEČENJE

---

triglav

zaščitni znak kvalitete TRIGLAV

tovarna pritrjevalne tehnike in ročnega orodja, p.o.
triglav tržič
64 290 tržič, cesta na loko 2.
telefon: (064) 50 040, 50 096
telegram: triglav tržič
žiro račun: 51520-601-11261 sdk tržič

PRVIČ NA NOVOLETNEM SEJMU V KRANJU

Z UGODNO PONUDBO:

- pile za motorne žage
- ročno orodje za obdelavo kamna in kovin
- sidra za pritrjevanje izolacij
- jeklena sidra — vložki za pritrjevanje balkonskih ograj, polic, ipd.
- različna obešala za cevi centralnega ogrevanja, vodovoda ipd.
- navojne palice za povezavo ostrešij ipd.

IZKORISTITE PRILOŽNOST UGODNEGA NAKUPA — TUDI ZA NOVOLETNO OBDAROVANJE!

ŽIVILA

POSEBNA PRAZNIČNA PRODAJA

V PRODAJALNAH ŽIVILA

- nižje cene mesnih izdelkov proizvajalca KK Šentjur pri Celju
- posebna ponudba izdelkov Kranjskih mlekarn v prodajalni STORŽIČ na Kokrici
- degustacija mesnih izdelkov, sirov, vina Slovin ter brezalkoholnega napitka UNI-Union dne 15. in 16. 12. 89 v prodajalni STORŽIČ na Kokrici
- odlična izbira pripravljenih, že aranžiranih daril

Veselimo se vašega obiska!

PARK HOTEL BLED

Vabimo vas na veselo
Tradicionalno silvestrovanje
V RESTAVRACIJO, KAZINO ALI TAVERNO
Zabavali vas bodo priznani ansambli!
Informacije in rezervacije nudimo po telefonu 064-77-945 ali osebno v recepciji hotela.

YUGOSLAV TRAVEL COMPANY

PUTNIK

SILVESTROVANJA

BENETKE -
1 dan, odhod 31. 12, cena 50 DEM v dinarski protivrednosti.

PARIZ -
6 dni, odhod 27. 12, cena 206 USD v dinarski protivrednosti + 1170 FRF v efektivi.

ŠPANIJA IN PORTUGALSKA -
7 dni, odhod 29. 12, cena 150 USD v dinarski protivrednosti + 390 USD v efektivi

NICA -
7 dni, odhod 30. 12, cena 450 USD v dinarski protivrednosti + 800 FRF v efektivi.

BUDIMPEŠTA -
3 dni, cena 70-100 USD v dinarski protivrednosti, odhod 31. 12.

ISTAMBUL -
6 dni, cena 230 USD v dinarski protivrednosti, odhod 28. 12.

KITAJSKA -
8 dni, cena 150 USD v dinarski protivrednosti + 540 USD v efektivi, odhod 28. 12

CIPER -
odhodi vsak teden do konca marca, 8. dni, letalo, cena 175 USD v dinarski protivrednosti + 90 USD v efektivi.

POTOVANJA V JANUARJU IN FEBRUARJU:

ŠPANIJA - avtobus, 7 dni, odhod 18. 1., cena 70 USD v efektivi in 140 DEM v dinarski protivrednosti.

ŠPANIJA IN AZURNA OBALA - letalo-avtobus, odhod 2. 2., 7 dni, cena 130 USD v dinarski protivrednosti + 140 USD v efektivi.

SEJŠELSKI OTOKI - 10 dni, odhod 15. 1., cena 1500 USD.

Hotel »Kokra«

BRDO

PRI KRANJU

VABI NA SILVESTROVANJE

BOGAT MENU

Za zabavo bosta skrbeli skupina CALIFORNIJA s pevcem STANETOM VIDMARJEM in DUO

Informacije in rezervacije po tel: 22-451

NOVO — NOVO — NOVO

Cenjene goste obveščamo, da jutri, 16. 12. 1989, v hotelu KOKRA odpiramo nočni klub, ki bo odprt ob petkih in sobotah od 21. do 03. ure, ob torkih, sredah in četrtkih od 21. do 01. ure.

PRI POHIŠTVU SE ZAČNE

Tudi hotenje — ponuditi vam več.

Na preurejenem, na večjem prostoru.

Vstopili boste, se sprehodili, si ogledali, premerili, izbrali. Z našo pomočjo ali kakor vam bo ljubše.

Saj ne, da se ne bi poznali. Pa vas vseeno spomnimo.

V Kranju nas lahko obiščete v Prodajnem salonu Mirka Vadnova 7 — Primskovo — ali v trgovini na Titovem trgu 5.

večji in preurejeni pa smo na Jesenicah — Skladiščna 5.

ZA UDOBJE VSEH VAŠIH LJUBEZNI

lesnina

Moderni interieri

---

bopt bombažna predilnica in tkalnica | tržič

64290 TRŽIČ CESTA JLA 14 TELEFON (064) 50-571, TELEX 34607 YUTRBPT

Bombažna predilnica in tkalnica Tržič, Cesta JLA 14, Tržič, oglaša naslednja dela in naloge:

VODENJE PRAVNE SLUŽBE

Pogoji:
- pravna fakulteta - VII. stopnja SSI
- 3 leta delovnih izkušenj
- 6 mesecev poskusnega dela
- zaželen je pravosodni izpit

Pisne prijave o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba in sicer v roku 8 dni od dneva objave.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po opravljeni izbiri.

ALI ŽE IMATE SAVNO!

CAVU SAVNA

Kompletne CAVU savne izdelujemo za privatni in družbeni sektor. Tel. 061/791-936

NOVO

PIZZERIJA PARMA

TRG RIVOLI NA PLANINI

ZA BOLTEZOM

ODPRTO VSAK DAN OD 8. - 22. URE
SOBOTA OD 8. - 15. URE
NEDELJA ZAPRTO

OKNA SENČILA VRATA

inles

OBNOVITEV SEDEŽNIH GARNITUR

ZAT

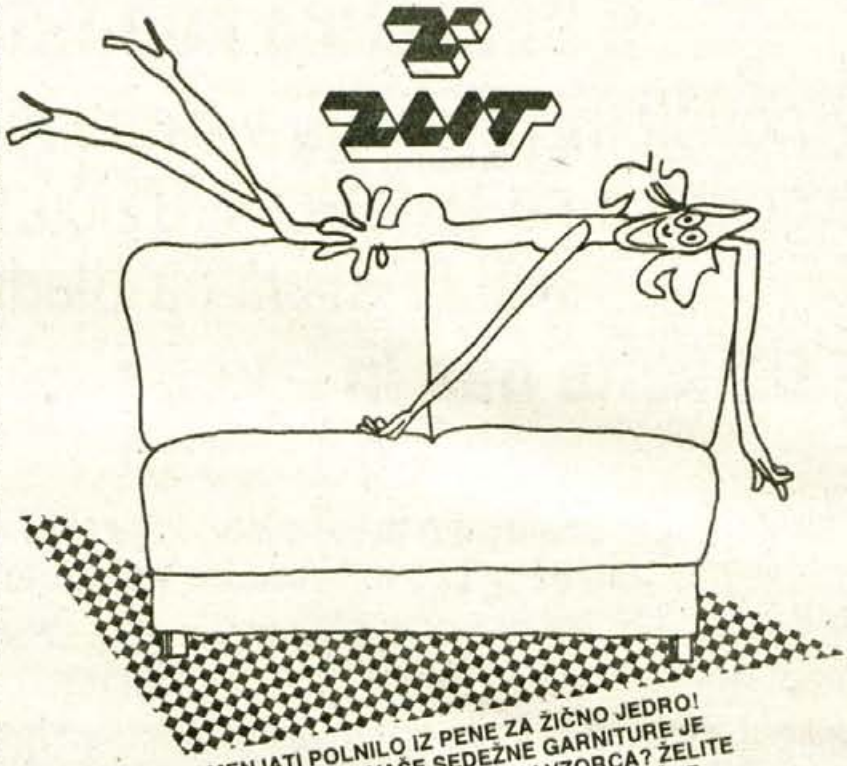

ŽELITE ZAMENJATI POLNILO IZ PENE ZA ŽIČNO JEDRO! DEKORATIVNA TKANINA VAŠE SEDEŽNE GARNITURE JE DOTRAJANA, ALI STE SE ŽE NAVELIČALI VZORCA? ŽELITE JO ZAMENJATI? IZVLEČNI MEHANIZEM VAŠE SEDEŽNE GARNITURE NE DELA TAKO, KOT BI MORAL? NUDIMO VAM USLUGE, OBNOVITVE VAŠE SEDEŽNE GARNITURE TIPOV: BISTRICA, TRŽIČ, KOFCE, ZELENICA, ZALA.

INFORMACIJE: SALON POHIŠTVA DETELJICA. tel. (064)50-795
TOVARNA N.C. tel. (064)50-440
KOMERCIALA tel. (064)50-469

GORENJSKA PREDILNICA ŠKOFJA LOKA

NA NOVOLETNEM SEJMU V KRANJU

OD 15. DO 22. 12. 1989

Cenjene kupce Loka volne za ročno pletenje in jersey pletiva obveščamo, da bomo na gorenjskem novoletnem sejmu tako kot lani nudili vse naše proizvode za široko potrošnjo v polnem asortimanu z najnovejšimi proizvodi.

NAŠE IZDELKE BOSTE LAHKO KUPILI Z DO 25 ODSTOTNIM POPUSTOM. VABIMO VAS TUDI V NAŠO INDUSTRIJSKO PRODAJALNO, KI JE ODPRTA VSAK DAN OD 7. DO 19. URE IN OB SOBOTAH OD 7. DO 13. URE.

VABLJENI

SREČNO NOVO LETO 1990

GOZDARSKA HRANILNO KREDITNA SLUŽBA KRANJ

n. sol. o., Staneta Žagarja 27/a, KRANJ

RAZPISUJE KREDITE ZA RAZVOJ ZASEBNEGA KMETIJSTVA V LETU 1990

Kredite bomo odobravali za naslednje namene:
- novogradnje ali preureditve hlevov s pripadajočimi napravami za krave, konje in ovce
- nakup plemenske živine
- nakup kmetijskih strojev
- kmečki turizem

Predpogoji za pridobitev kredita so:
- status kmeta
- trajno gospodarsko sodelovanje z GG Kranj
- vsaj enoletni status varčevalca GHKS Kranj
- kreditna sposobnost

Prošnje za kredite bodo 31. januarja 1990 spremljali blagajniki GHKS v poslovnih enotah v Škofji Loki, Tržiču, Predvoru in Kranju, kjer dobite tudi vse potrebne informacije.

Vse vloge in dvige in tudi kreditne zadeve opravite v naših poslovnih enotah vsak delavnik od 7. do 12. ure.

Vsi varčevalci, ki imajo hranilno vlogo nad 500.000 din, so kolektivno nezgodno zavarovani.

Mercator

TOZD PRESKRBA TRŽIČ

Priporočamo obisk v naših dobro založenih prodajalnah!

TOVARNA KLOBUKOV ŠEŠIR ŠKOFJA LOKA

Komisija za delovna razmerja Tovarne klobukov Šešir, p. o., Škofja Loka, objavlja dela in naloge

1. **EKONOMISTA** ali **KOMERCIALISTA** - 1 delavec
2. **EKONOMSKEGA TEHNIKA** - 1 delavec
3. **VODJE PROIZVODNEGA ODDELKA** - 1 delavec
4. **LABORANTA** - 1 delavec
5. **VZDRŽEVALCA** - mazača strojev - 1 delavec

Pogoji:

Pod 1.:
ustrezna strokovna izobrazba VI. stopnje, z znanjem angleškega in nemškega jezika, opravljanje del korespondence s tujino v angleškem in nemškem jeziku in ostalih del v izvozno - uvoznem oddelku.

Pod 2.:
V. stopnja ustrezne strokovne izobrazbe, uspešno opravljen osnovni seminar za delo v zunanji trgovini Al, zaželene izkušnje s področja poslovanja s tujino.

Pod 3.:
dokončana srednja tekstilna, obutvena ali gumarska šola - V. stopnja - tekstilni tehnik, zaželene delovne izkušnje.

Pod 4.:
IV. ali V. stopnja ustrezne strokovne izobrazbe, zaželene delovne izkušnje.

Pod 5.:
ustrezna strokovna izobrazba IV. stopnje ali priučen, sposobnost samostojnega vzdrževanja - mazanja strojev in drugih podobnih opravil.

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas, s trimesečnim poskusnim delom, s polnim delovnim časom.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati osebno prinesejo na naslov: Tovarna klobukov Šešir, p. o., Škofja Loka, Kidričeva 57, v 8 dneh po objavi.

Možnost zaposlitve takoj. Predhodne informacije lahko dobite po telefonu 064-631-451 int. 30.

DELAVSKA UNIVERZA

„TOMO BREJC" KRANJ

Delavska univerza Tomo Brejc Kranj vpisuje kandidate v naslednje tečaje:
- začetni in nadaljevalni tečaj krojenja in šivanja
- začetni in nadaljevalni tečaj strojepisja
- tečaj varstva pri delu
- osnovni tečaj higienskega minimuma
- tečaj skladiščnega poslovanja
- tečaj za kurjače in upravljalce naprav za centralno ogrevanje

Prijave sprejemamo do 10. januarja 1990 za pričetek tečajev v januarju.
Podrobnejše informacije dobite po telefonu 27-481.

TURISTIČNO DRUŠTVO LESCE
64248 Lesce Jugoslavija

Turistično društvo Lesce razpisuje
ZBIRANJE PONUDB ZA ODDAJO RESTAVRACIJE ŠOBEC IN SLAŠČIČARNE ŠOBEC V NAJEM

Pogoji:
1. kandidati morajo izpolnjevati pogoje za opravljanje gostinske dejavnosti in obvladati vsaj en tuj jezik (angleški, nemški),
2. kandidati morajo imeti izkušnje pri vodenju gostinskega obrata sezonskega značaja
3. kandidati morajo biti finančno sposobni za pridobitev sredstev za posodobitev in dopolnitev tehnološkega procesa v obratu.

Pisne ponudbe z zahtevanimi dokazili o kvalifikaciji, delovnih izkušnjah, zamisli ponudbe in drugih pogojih sprejema turistično društvo Lesce, Alpska 58, 64248 Lesce do vključno 23. 12. 1989.
Informacije v recepciji Campinga Šobec od 8. do 13. ure, telefon 064-77-500.
Restavracija Šobec je objekt sezonskega značaja s skupaj 300 sedeži, kuhinjo, bifejem, prostorom za pečenje na žaru, sladolednico, lopo za piknike in drugimi prostori.
Slaščičarna Šobec je objekt sezonskega značaja ob jezeru s skupaj 80 sedeži na terasi.

KOVINSKO PODJETJE KRANJ
Šuceva ulica 27
64000 Kranj

Delavski svet DO KOP Kranj razpisuje dela in naloge:
VODENJE FINANČNO RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA, ORGANIZIRANJE IN KOORDINIRANJE DELA V SEKTORJU

Poleg zakonskih pogojev za sklenitev delovnega razmerja zahtevamo še:
- da ima visoko izobrazbo ekonomske smeri (VII. stopnja) in 3 leta delovnih izkušenj na ustreznih in odgovornih delih v FRS
- da ima višjo izobrazbo ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj na ustreznih in odgovornih delih v FRS (VI. stopnja)

Delavca se imenuje za 4 leta z možnostjo ponovnega imenovanja. Pri opravljanju del in nalog ima delavec posebna pooblastila in odgovornosti.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev, kratek življenjepis in opis dosedanjega dela naj kandidati pošljejo v zaprti kuverti z oznako »za razpisno komisijo« v 8 dneh po objavi na naslov:
Kovinsko podjetje Kranj, Šuceva ulica 27, Kranj.
Kandidati bodo pismeno obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri.

MALI OGLASI

☎ 27-960
cesta JLA 16

BATMAN

KINO CENTER
DO 18. 12. 1989

Jelen
GOSTILNA »STARI 'MAYR« KRANJ
PRIREJA
SILVESTROVANJE
IGRA ANSAMBEL **ZIMZELEN**
PRIJAVE IN INFORMACIJE OSEBNO ALI PO TELEFONU 21-387

DARILA, IGRAČE, OBLAČILA ZA MLADE
trgovina **SONČEK**, Cankarjeva 7 (nasproti Sveta knjige)

NOVOLETNA

NAGRADNA IGRA

Udeleženec je lahko vsak naš kupec, ki ob nakupu našega blaga dobi kupon za žrebanje 29. decembra.

Nagrade:

KOLO BMX in 20 darilnih paketov

RAZNO PRODAM

Prodam semenski KROMPIR desire in PISALNI STROJ. Mavčiče 54 18134

Snežne VERIGE rival, št. 3, GUMO michelin, dim. 135 x 15 in 3 kose AZBEST PLOŠČ, prodam. Potokar, Župančičeva 25, Kranj 18161

Prodam PRAŠIČA 150 kg in KOSILNICO IMT 407 samohodno in kupim PUHALNIK z noži, lahko brez motorja. Breg 8, Križe 18165

Ugodno prodam dve otroški POSTELJI z jogiji, STAJICO in dva FOTELJA. Drago Goričanec, Frankovo nas. 68, Škofja Loka, ☎ 633-582 18253

---

nama

VSE ZA SMUČANJE V NAMI ŠKOFJA LOKA

20 % znižane cene

nekaterih izdelkov Elan in Alpina

pri nakupu nad 5.000.000.- din, boste lahko sodelovali pri nagradnem žrebanju, ki bo v Veleblagovnici Nama Škofja Loka 22.12. 1989

VELEBLAGOVNICA nama ŠKOFJA LOKA

Prodam VIDEOPLAYER in leva VRATA za Jugo AX. ☎ 28-786 18190

Prodam jedilno MIZO in 4 STOLE ter belo otroško POSTELJICO z jogijem, zelo malo rabljeno in uvožen AVTOSEDEŽ peg. ☎ 36-094 18247

Zelo ugodno prodam motor APN 6, star tri leta in SMUČI FAS 500, avtomati marker 30. ☎ 42-891 18282

Prodam novo avtomobilsko PRIKOLICO, dim. 110 x 180 cm ter RAČUNALNIK commodore 64 in VIDEOREKORDER. ☎ 632-581 18290

Prodam suha bukova DRVA in smrekov OPAŽ, 30 odstotkov ceneje. ☎ 28-321 18316

Ugodno prodam 380-litrsko zamrzovalno SKRINJO in zimske GUME s platišči za Z 750. ☎ 82-056 18344

Prodam novo PRIKOLICO za prevoz živine in rabljeno kiper 3-tonsko PRIKOLICO. ☎ 47-830 18363

ZAPOSLITVE

Išem mlajšo upokojenko za POMOČ V GOSPODINJSTVU (popravljanje stanovanjske hiše, likanje), 1 x ali 2 x tedensko, po možnosti v dopoldanskem času. Bled, ☎ 77-322, dopoldne 18151

Mlajšo upokojenko, brez obveznosti, komunikativno, po možnosti trgovko, potrebujem za pomoč v zasebni trgovini s tekstilom. ☎ 22-510 18153

Nezaposlenim nudimo honorarno ZAPOSLITEV na terenu - zbiranje prednaročil DZS. ☎ 38-206 18158

K sodelovanju vabimo TURISTIČNE DELAVCE z Gorenjske. Turistična agencija Panorama, Trg Prešernove brigade 8, Kranj 18184

Dekle išče kakršnokoli enostavnejši DELO, po možnosti v rednem delovnem razmerju. ☎ 25-520 18211

Zaposlim delavca s 4-letno ali višjo šolo tehnične smeri. Šifra: VODJA OBRATA 18244

Honorarno delo dobi dekle za delo v bifeju, v bližini Kranja. ☎ 632-928 18252

DELO - prodaja na Novoletnem sejmu, dobijo študentke. ☎ 35-246, v nedeljo, od 10. do 13. ure 18306

TRADICIJA — KAM PO TOPLE COPATE ZA VSO DRUŽINO? — KVALITETA

Na novoletni sejem v Kranj v paviljon MARKIČ KATARINE iz Tržiča

Honorarno zaposlimo dekle za STREŽBO in fanta za PEKO pizz. Informacije: Pizzerija "Pod gradom", Tržič, ☎ 52-055 18336

ŠIVILJI nudim delo na svojem ali mojem domu. ☎ 70-090 18360

HS Šorlijeva 6 - 8, Kranj, išče ČISTILKO za čiščenje stopnišča. Informacije na ☎ 27-754 18403

Če imate dovolj prostega časa ali ste brez službe, postanite ZASTOPNIK DZS. ☎ 75-954 18419

Za samostojno vodenje trgovine z mešanim blagom potrebujemo sposobno TRGOVKO oziroma TRGOVCA. Pisne vloge pošljite na oglasni oddelek. Šifra: JEZERSKO 18424

Redno zaposlim dve mlajši SIVILJI za serijsko šivanje. ☎ 633-909 18108

Okrepčevalnica v Kranju nudi pogodbeno ali honorarno zaposlitev za delo v STREŽBI. Šifra: MINI 18425

INFO-STAN

Računalniško posredovanje informacij o zamenjavi, nakupu, prodaji, oddaji (brezplačno) in najemu stanovanj, hiš, parcel, vikendov, lokalov. Tel. (061) 443—242, od 8. do 14. ure, v soboto od 10. do 12. ure.

POSESTI

V Smledniku, na lepem kraju, na samem, prodamo 3/4 kmečke HIŠE z 2.200 kvad. m. zemljišča okoli nje. Cena po dogovoru. Informacije na ☎ 37-318 17981

Prodam stanovanjsko HIŠO - vikend, na Brezjah na Tržičem, alpski stil, sončna lega, pod Dobrčo, stanovanjska površina 80 kvad. m., parcela 400 kvad. m. Cena 110.000 DEM. Janez Zupan, Vir, Papirniška 11, Domžale 18170

GARAŽO v Škofji Loki - Novi svet, prodam. ☎ 620-849 18412

ŽIVALI

Prodam KRAVO s teletom. Ciril Babnik, Podgorje 65, Kamnik 18163

Prodam polovico mlade GOVEDI. Sr. vas 55, Šenčur 18166

Prodam polovica mladega BIKA za meso. Luže 38, Šenčur 18167

Prodam 6 tednov staro TELICO simentalko, ☎ 47-673 18171

Prodam 6 tednov stare nemške OVČARJE z rodovnikom, odličnih staršev. Stane Karlin, Virlog 4, Škofja Loka 18174

Prodam PUJSKE, težke od 25 do 50 kg. ☎ 85-483 18201

Prodam BIKCA, star 9 mesecev, primeren za nadaljno rejo. Dražgoše 55, Železniki, ☎ 66-303 18204

Prodam KOBILO lipicajnarko, stara 3 leta in pol. Jože Bezjak, Hrušica 25, Jesenice 18220

Prodam BIKCA za pleme. ☎ 42-883 18230

Polovico mlade GOVEDI prodam. ☎ 49-252 18237

Prodam 14 dni staro TELIČKO simentalko. Kuralt, Žabnica 51 18243

Prodam PUJSKE, težke 40 kg in manjše. Sp. Brnik 60, Cerklje 18246

Prodam 5 ZAJKELJ in ZAJCA, za 200 SM. Hraše 56, Smlednik 18272

Prodam BIKCA simentalca, starega 1 teden. Suha 5, Kranj 18276

TELICO, breja v 8. mesecu, od krave dobre mlekarice, prodam. Sp. Brnik 60, Cerklje 18283

Prodam 3 leta staro KOBILO šimlo, z žrebetom. ☎ 37-382 18286

Prodam PRAŠIČKE in 2 SVINJI za zakol. Struževo 3/a, Kranj 18301

Prodam KRAVO, brejo ali TELICO, po izbiri. Hribar, Zg. Brnik 35, Cerklje 18302

Prodam polovico KRAVO, jalovo KRAVO in 10 dni starega TELETA. Žabnica 57, ☎ 44-562 18305

Prodam dva PRAŠIČA za nadaljno rejo. Zg. Brnik 60, Cerklje 18308

Prodam 5 tednov staro TELIČKO frizijko. Vrtna pot 1, Voglje - Šenčur, ☎ 49-076 18335

Prodam PSE - lovske terierje, z odličnim rodovnikom, stare 3 mesece. ☎ 28-077 18341

PRAŠIČE, težke od 30 do 150 kg, prodam. Posavec 123, Podnart 18346

Prodam TELETA za zakol. Demšar, Log 2, Škofja Loka 18354

Prodam TELIČKO za rejo ali za zakol. Ljubno 108, Podnart 18356

Prodam TELIČKO za rejo ali za zakol. Ljubno 126, Podnart 18357

Prodam 6 tednov staro TELIČKO. Zg. Brnik 23, Cerklje 18358

Prodam 10 dni starega črno-belega BIKCA. Visoko 71, Šenčur 18365

Prodam majhne PRAŠIČE in 7 dni starega črno-belega TELETA ter kupim 40-litrske KANGLE za mleko. Hudo 3, Tržič, ☎ 57-280 18369

Prodam brejo KRAVO. ☎ 77-618 18382

Oddam prijaznega PSA čuvaja, dobri družini ali ljubiteljem živali. Ogled v soboto in nedeljo, od 10. do 15. ure. Potoče 27, Preddvor 18383

Prodam 2 breji TELICI, simentalka in frizijka. Visoko 31, Šenčur 18386

Prodam brejo KRAVO ali TELICO. Praprotna polica 12, Cerklje 18388

Prodam polovico KRAVE za v skrinjo. ☎ 64-011 18394

Prodam 1 leto starega BIKCA simentalca. Vrtna pot 6, Voglje - Šenčur 18396

Prodam 10 tednov staro TELIČKO. Zakrájšek, I. Borštnika 18, Cerklje 18413

Prodam KRAVO po drugem teletu. Predoslje 13, Kranj, ☎ 39-629 18418

Zamenjam 3-letnega sanskega KOZLA za KOZO z mlekom, iste pasme ali za OVNA, solčavske pasme, po dogovoru. ☎ 64-355 18427

NOVOFUNDLANCA, starega 2 meseca, z rodovnikom, prodam. ☎ 26-206 18429

Prodam KRAVO frizijko, tretjič breja 7 mesecev. Sebenje 38, Križe 18440

Prodam KRAVO za zakol. Žabnica 55 18447

SIMENTALKO, staro 10 dni prodam. Zg. Duplje 42 18103

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice

FRANCKE PEGAM

roj. Demšar

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Habjanu za zdravljenje in lajšanje bolečin, g. župniku in pevcem za lep poslovilni obred. Vsem iskrena hvala!

VSI NJENI
Železniki, Češnjica, Škofja Loka, Ravne pri Gorici

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša draga mamica in stara mama

MARIJA RIHTARŠIČ

roj. 20. 12. 1933

Od nje se bomo poslovili v soboto, 16. decembra 1989, ob 14.30.

VSI NJENI

Kranj, Bitnje, Selca, Sužid

nama

Od 15. do 22. decembra vas vabimo na novoletni Gorenjski sejem v Kranju, kjer lahko kupite:

UGODNO

ženski plašči od 4.984.000.- dalje
ženske zimske jakne od 3.286.000.- dalje
moške zimske jakne od 4.808.000.- dalje
moške hlače od 1.272.000.- dalje

ZELO UGODNO
podložene jeans jakne - 1.780.000.- din
gumirani anoraki - 1.612.000.- din

in aranžirana novoletna darila

VELEBLAGOVNICA **nama** ŠKOFJA LOKA

STAN. OPREMA

Ugodno prodam raztegljivo jedilno MIZO, dim. 130 x 90 cm in 4 STOLE. ☎ 67-318 18152

Zelo poceni prodam staro JEDILNICO - orehova korenina, masivna. ☎ 21-911 18178

Prodam POHIŠTVO za dnevno sobo. ☎ 35-056 18180

Ugodno prodam dva JOGIJA, dim. 190 x 90 cm. ☎ 37-493 18266

Za 600 DEM prodam dvodelno OMARO za dnevno sobo, 2 FOTELJA s kotom in PISALNO MIZICO. ☎ 82-015 18343

Prodam 5 rabljenih FOTELJEV in MIZICO. Ahačič, Draga Brezarja 42, Kranj, ☎ 25-389 18345

Prodam SPALNICO, POSTELJO z zabojem in ŠTEDILNIK na drva. Tavčarjeva 18, Kranj, ☎ 22-159

CLM

MARKETING AGENCIJA CLM BLED
dipl. ing. BORUT KORDEŽ
64260 Bled
Cesta v Megre 7/a
Tel.: 064-78-356

VAM NUDI STROKOVNO POMOČ PRI PRODAJI IN NAKUPU HIŠ, STANOVANJ PARCEL, VIKENDOV IN KMETIJ NA GORENJSKEM. ZA NAŠE STRANKE OPRAVLJAMO, POLEG POSREDOVANJA INFORMACIJ, VSE STORITVE POTREBNE ZA NAKUP, PRODAJO TER PRAVNI PRENOS NEPREMIČNIN.

VSI ZAINTERESIRANI ZA NAKUP ALI PRODAJO NEPREMIČNIN NAS LAHKO OBIŠČETE VSAK DAN OD 8. - 12. URE.

V Kranju najamem GARSONJERO ali SOBO s souporabo kuhinje. Nudim pomoč starejšim osebam. Šifra: SLOVENKA 18206

Zamenjam konfortno GARSONJERO na Planini, za 2-sobno stanovanje. ☎ 37-229, zvečer 18233

Ugodno prodam rabljeno STANOVANJSKO OPREMO, zelo dobro ohranjena, raztegljiv KAVČ, kombiniran ŠTEDILNIK (4 elektrika, 2 plin), HLADILNIK, dva FOTELJA, kuhinjsko MIZO in štiri STOLE ter starejšo VITRINO. Stanič, Gradnikova 101, Radovljica 18448

STANOVANJA

2-sobno družbeno STANOVANJE zamenjam za večje. ☎ 28-814, popoldne 18096

Zamenjam družbeno STANOVANJE, 31 kvad. m., na Planini III., za večje. Informacije na ☎ 35-895 18155

Zamenjam družbeno STANOVANJE, 1-sobno + kabinet, za 3-sobno stanovanje. ☎ 39-982 18159

Dvosobno STANOVANJE z dvema kabinetoma na Planini III, prodam. ☎ 39-992 18168

Pilotu, stevardesi ali šoferju oddam v uporabo ogrevano in opreljeno SOBO, s telefonom, v Kranju. Cena po dogovoru. ☎ 38-129 18177

Dvema ženskama ali družini oddam STANOVANJE. Prednost imajo nekadilci. Preddvor 8 18192

Hotel Jelen Kranj

Cenjenim gostom nudimo kvalitetne gostinske storitve.

Priložnost za družabnosti ob zaključku leta, obletnicah in drugih svečanostih.

Priporočamo se!

Informacije in rezervacije na tel.: 21-466

Oddamo opremljeno SOBO. Smlednška 35, II. vhod, Kranj 18234

Mirnemu dekletu nudim STANOVANJE. ☎ 38-088 18259

Družini ali ženski oddam v najem SOBO. Velesovska c. 89, Šenčur, ☎ 70-715, od 16. do 18. ure 18261

Zamenjam družbeno GARSONJERO, 33.5 kvad. m., na Drulovki, za manjšo na Planini. ☎ 37-702 18353

GARSONJERO na Planini - Primskovo, 31 kvad. m., konfortna, vseljiva, takoj prodam. ☎ 36-844, zvečer 18371

Iščem STANOVANJE ali SOBO, na relaciji Radovljica - Bled. Informacije na ☎ 75-948, zvečer 18421

V Kranju oddam SOBO samski osebi. ☎ 24-925 18423

VOZILA

LADO karavan, letnik 1988, prodam. ☎ 68-226 17963

Prodam GOLF, S paket, letnik 1985. Cena 10.500 DEM. Justina Peterčič, Golnik 46 18061

Prodam karamboliran R 4 in garažna VRATA, 40 odstotkov ceneje. ☎ 633-809 18104

Ugodno prodam GOLF, letnik 1977. Haklin, Golnik 144 18156

Prodam GOLF, letnik 1981, spredaj karamboliran. Koren, Gregorčičeva 4, Bled 18162

Prodam LADO 1300 S. ☎ 75-935 18164

Prodam neregistrirano Z 101, letnik 1977, potrebna popravila karoserija. Cena po dogovoru. ☎ 84-444 18169

TAM 2001 kiper, SUNBEAM 1200 in MOTOR za R 4, prodam. ☎ 50-801 18172

Prodam Z 101, letnik 1975, registrirana do novembra 1990. Andrej Mandelj, Bazoviška 15, Radovljica 18175

Prodam R 18, letnik september 1982, odlično ohranjen. Cena 7.000 DEM v dinarski protivrednosti. Ogled na Triglavski 27, Boh. Bistrica, ☎ 77-591, dopoldne 18179

Prodam dvoja VRATA za Kadett B ter vsa STEKLA in 5 GUM s platišči. Sodja, Prečna 3, Boh. Bistrica 18181

Prodam Z 101 konfort, letnik 1981. ☎ 622-328 18182

Z 128, letnik 1983, registrirana, dobro ohranjena in vzdrževana, prodam. ☎ 80-204, od 17. ure dalje 18183

Prodam JUGO 45. Mitja Rakar, Sr. vas 12, Šenčur 18185

Prodam R 4, letnik 1979. ☎ 40-335, popoldne 18186

Prodam JUGO 45 E, letnik 1986. ☎ 37-708 18188

JUJGO 1.1 GX, letnik november 1987, prodam. Edo Lipušček, Lojzeta Hrovata 6, Kranj 18189

Prodam Z 101 GTL, letnik 1984. ☎ 632-434 18191

Prodam DIANO, letnik 1978. Zg. Duplje 20 18030

Prodam GOLF diesel, letnik 1984, prevoženih 73.000 km. ☎ 80-154 18098

Prodam GOLF diesel, letnik 1985, prevoženih 88.000. ☎ 82-159, vsak dan popoldne 18194

R 4, letnik september 1987, kasko zavarovan, prodam za 6.500 DEM. ☎ 83-344, popoldne 18195

JUGO koral 55, letnik julij 1987, nujno in zelo ugodno prodam. ☎ 36-362 18196

Prodam Z 101 mediteran, letnik 1981, registrirana. Mitja Justin, Čopova 25, Lesce 18198

Prodam GOLF, letnik 1980. Jurajevčič, Na griču 3, Kranj - Mlaka 18200

Prodam JUGO 45, letnik december 1985, registriran do novembra 1990. Informacije na ☎ 66-878, popoldne 18202

Prodam dobro ohranjen VW 1303 J, letnik 1975, prevoženih 86.000 km, registriran do 27. 8. 1990. ☎ 51-066 18203

Prodam FIAT 126 PGL, letnik julij 1986, 23.000 km. Bl. Dobrava 58/a 18207

OPEL KADETT 1.3 S, letnik 1987, prodam za 19.500 DEM. ☎ 46-306 18208

Ugodno prodam neregistriranega GOLFA. ☎ 77-133 18210

Poceni prodam DIANO, letnik 1977 in novi LEŽAJ za prednje kolo, za Golfa, stari tip. Silvo Babič, Zelenica 10, Tržič, ☎ 51-514, popoldne

Prodam Z 128, letnik december 1983, registrirana do decembra 1990. Gorenjska c. 4, Naklo 18215

Prodam Z 750, starejši letnik. ☎ 70-491 18216

JUGO 1.1 GX, letnik november 1987, ugodno prodam. ☎ 34-962

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1984, registrirana do 20. novembra 1990. Tomaž Majetič, Alpska 13, Bled

Prodam Z 101, letnik december 1978, obnovljena, registrirana do aprila 1990. Cena 2.500 DEM. ☎ 78-933, od 16. do 20. ure 18225

Prodam FIAT 126 P, letnik 1985. Ogled popoldne. ☎ 39-853 18226

Prodam Z 750 LE, letnik 1984, garažirana, 29.000 km. ☎ 70-256 18227

Prodam DIANO, letnik 1977, delno obnovljena, registrirana do junija 1990. Cena 900 DEM. Jereb, ☎ 22-221, int. 28-75, v petek in soboto dopoldne 18228

Z 101, stara 2 leti, prodam. Predoslje 70, Kranj 18235

Prodam KLJUKO za VW hrošč ☎ 23-339

NOVO V KRANJU

GUMBI
SVETILA
ZADRGE
DARILA...

R3

NA MOHORJEVEM KLANCU

VW hrošč 1200, letnik 1975, registriran do aprila 1990, prodam. ☎ 24-936 18236

Prodam Z 101 GTL, letnik 1985 ali zamenjam za Jugo 45. ☎ 39-978

Prodam MOTOR 15 SLC in motorno univerzalno TRIKOLO. ☎ 38-708 18239

Ugodno prodam obnovljeno Z 750, starejši letnik. ☎ 23-118 18241

Prodam R 12. Cena ugodna. Bojan Leben, Na kresu 20, Železniki

Prodam JUGO skala 55, letnik marec 1989 in LADO 1200, letnik oktober 1987. ☎ 633-118 18245

Prodam JUGO 45 koral, letnik 1989. ☎ 66-970 18248

Prodam JUGO 45 A, letnik 1987. ☎ 83-301 18251

Prodam Z 101, letnik 1979, registrirana do julija 1990. ☎ 57-205

Ugodno prodam GOLF JL, letnik julij 1979. Murko, Stružnikova pot 22/a, Šenčur 18256

Prodam R 4, letnik 1976, registriran do junija 1990. Cena 500 DEM. ☎ 38-656, popoldne 18257

Prodam Z 128 1.1 GX, letnik 1987. Alojz Posušen, Hrušica 41, Jesenice 18258

Prodam SCIROCCO LS, lestnik 1980. ☎ 70-131, int. 65, dopoldne ali 80-484, popoldne 18260

Prodam Z 101, letnik 1975, obnovljena, registrirana do 22. 6. 1990. Janez Strgar, St. Fužina 165, Bohinj - Jezero 18267

Ugodno prodam MERCEDES 200 D, letnik 1982, v odličnem stanju. Ul. Andreja Vavkna 39, Cerklje

Prodam karamboliran JUGO 45A letnik 1986. Kalan, Kurirska pot 33a Kranj, Primskovo

BODOČI USTANOVITELJI, LASTNIKI ZASEBNIH PODJETIJ

Podjetje za finančno računovodsko svetovanje organizira dne **19. 12. 1989 ob 19. uri** v prostorih Delavskega doma v Kranju, Trg revolucije 3 - vhod št. 6, I. nadstropje, posvetovanje o finančno računovodskem poslovanju in davčni politiki zasebnih podjetij.
Cena posvetovanja znaša 1.300.000.- din na osebo in se poravna v gotovini pred pričetkom posvetovanja.

Prodam Z 101, letnik 1984. Kajzer, Prebačevo 58/a, Kranj 18271

Prodam PEUGEOT 205 GE, letnik 1987. Britof 114, Kranj 18274

JUGO 45 A, letnik 1986, temno rdeče barve, garažiran, prevoženih 27.000 km, prodam. Informacije na ☎ 633-036 18278

Prodam VW 1200 J, registriran do novembra 1990. Ogled od 15. ure dalje. Bajželj, Cegelnica 31, Naklo 18284

Prodam Z 101 GT 55, letnik 1983. Cena 3.700 DEM. Ogled v petek, od 15. do 20. ure. Bogdanović, Zl. polje 3, Kranj 18285

Prodam Z 101 konfort, letnik 1982. Ogled od 15. ure dalje. Iztok Fon, Likozarjeva 23, Kranj 18315

Ugodno prodam odlično ohranjen R 4 GTL, letnik 1987 in PRIKOLICO, dim. 170 x 100 cm, nosilnosti 500 kg. Ropret, Ljubljanska c. 36/b, Kranj, ☎ 27-931 18289

Prodam Z 750. ☎ 79-531 18291

GOLF C, grafitno kovinske barve, letnik 1987, ugodno prodam. ☎ 061/59-684 18292

Prodam Z 101 poly, letnik 1986. ☎ 620-674 18294

Prodam R 4, karamboliran. Informacije na ☎ 34-391 18298

Prodam FORD FIESTA, letnik 1982. Bodešče 7, Bled 18300

Ugodno prodam CITROEN GS 1.3, letnik 1979, registriran do 11. 9. 1990. Rajko Zdravkovič, Planina 35, Kranj 18303

Prodam Z 750, letnik 1976. ☎ 622-581 18307

Ugodno prodam JUGO 45, dobro ohranjen, letnik december 1982, pravkar registriran, prevoženih 84.000 km ter tomos AVTOMATIK, star 4 leta. ☎ 632-997 18311

Prodam JUGO 45, letnik 1986. ☎ 34-708 18312

Prodam Z 101, registrirana in prenovljena, letnik 1978 in Z 101, letnik 1983. Tone Markelj, Brezje 78

ŽIVINOREJCI - POZOR!

M-KŽK Gorenjske TOZD KMETIJSTVO KRANJ, obrat Sorško polje bo v sredo, 20. 12. 1989, ob 11. uri prodajal črnobele breje plemenske telice, prvotelke, in mlade plemenske telice.
Informacije: 064-21-690

Prodam BMW 1600, motor 1990 ccm, letnik 1969. ☎ 79-470 18317

Z 750, stara 5 let, prodam. Zg. Bitnje 211, Žabnica (blizu trgovine), ☎ 26-361, dopoldne 18318

Prodam Z 101 po delih. ☎ 46-379, popoldne 18319

GOLF JGL diesel, letnik 1985, prodam za 9.700 DEM v dinarski protivrednosti. Janez Bilban, Ob hribu 13, Vodice 18320

Prodam JUGO 1.1 GX (Z 101), letnik december 1987 in nedokončano PRIKOLICO. Hrastje 82, Kranj 18322

Prodam Z 101, letnik 1976, registrirana do novembra 1990. ☎ 51-439, popoldne 18324

Prodam UNO 60, letnik 1986. Naslov v oglasnem oddelku. 18325

Prodam VISO 11 RE, letnik 1986. Cena 8.500 DEM v dinarski protivrednosti. Strahinj 95, Naklo, ☎ 48-007 18327

Prodam JUGO 45, letnik 1985. ☎ 66-546 18328

Prodam GOLF GTI, letnik 1977. Sandi Bertole, Breznica 4/a, Žirovnica 18331

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1986, registrirana do 4. 10. 1990. Ogled v petek in soboto, dopoldne. Predoslje 61/c, Kranj 18334

Prodam JUGO 45 A, letnik 1986. ☎ 75-894 18337

Prodam Z 101 konfort 1300, letnik 1981, neregistrirana ali zamenjam za Z 750. Sp. Luša 21, Selca 18348

PASSAT, letnik 1974, prodam. ☎ 632-325 18349

Prodam 126 P, letnik 1980, registriran celo leto in 8-colske VERIGE za tovornjak, nove. ☎ 81-686 18350

Prodam Z 750, letnik 1976, registrirana do avgusta 1990. ☎ 57-472 18351

Prodam R 18, letnik 1987. ☎ 36-373 18352

Prodam obnovljeno Z 101. Knez, J. Puharja 10, Kranj 18355

Z 750, starejši letnik, vozna, prodam. Golniška c. 15, Kranj - Kokrica 18361

Prodam JUGO skala 55, letnik 1989. ☎ 46-008 18364

SPAČKA, letnik 1976, registriran do aprila 1990, poceni prodam. ☎ 26-203 18366

Ugodno prodam JUGO 1.1 GX, letnik 1987. ☎ 37-430 18367

Ugodno prodam Z 101 GTL 55, letnik 1986. Ljubljanska 10, Kranj - Labore 18368

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1985. Cena 4.200 DEM v dinarski protivrednosti. Milan Ljubič, Log Ivana Krivca 6, Jesenice 18370

FIAT 131, lepo ohranjen, prodam. Partizanska pot 7, Kranj - Kokrica 18372

Prodam zaprt KOMBI Zastava, registriran celo leto. ☎ 84-241 18373

Prodam NISSAN MICRA, letnik 1986 ali zamenjam za R 4 GTL, letnik 1986/87. ☎ 38-590 18374

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1986, dobro ohranjena, garažirana. ☎ 75-948 18420

JUGO koral 45, letnik avgust 1989, prodam. ☎ 620-183 ali 621-113 18426

Prodam GOLF, letnik 1979, 60.000 km, registriran do aprila 1990. Informacije na ☎ 25-597 18430

Prodam Z 101, letnik 1974, školjka nova, letnik 1982. ☎ 27-919 18432

JUGO 45, star 8 mesecev, prodam. ☎ 82-145 18433

Prodam JUGO 45 A, letnik 1986. Ogled vsak dan popoldne. Andrej Urh, Zg. Gorje 86 18434

Prodam Z 101, letnik 1979, po delih. Kokalj, Kurirska pot 34, Kranj 18435

JUGO koral 60, letnik 1989, dodatno opremljen, prodam. ☎ 633-696 18438

Prodam bel GOLF bencinar, letnik 1982. Cena 6.900 DEM. Meglič, Golnik 115, ☎ 46-412 18439

Prodam GOLF CL diesel, letnik 1985. Zavrl, Pšenična polica 12, Cerklje 18441

Prodam Z 101 GTL 55, s tremi vrati, letnik 1986. ☎ 621-336 18443

Prodam Z 750, letnik 1984 in FIAT 126, letnik 1978 ali oba zamenjam za en avto. Struževo 87, Kranj 18444

Super ugodno prodam MOTOR in ostale dele za Diano. ☎ 46-369 18446

FIAT 127 special, letnik 1984, registriran do novembra 1990, prodam. ☎ 81-534, popoldne 18449

Prodam KOMBI VW, sedeži 7 + 1, letnik 1974. Robert Frelih, C. revolucije 4, Jesenice, ☎ 82-500 18450

NOVO V ŠKOFJI LOKI
OSTRŽEK

Frankovo naselje 68, Trata, (pri Ljubljanski banki)
Tel.: 631-714
vabi otroke in starše v svojo trgovino s šolskimi potrebščinami, igračami, spominki, darili in oblačili ta otroke ter mlade.

Odprto:
od 10. - 12. ure dopoldne
od 15. - 19. ure popoldne
sobota od 9. - 13. ure

Oddam VRSTNI RED za Lado samaro, 5 vrat, dobava decembra 1989. Informacije na ☎ 631-478 18375

Prodam karambolirano Z 101, letnik 1978. Isenaj, Gradnikova 4, Kranj 18377

Z 101 GTL, letnik 1984, prodam. Jeraša, Stražiška 15, Kranj - Stražišče 18380

Z 101 GTL 55, letnik 1984, prodam. Jani Košir, Zg. Bitnje 134/a, Žabnica (pri Puškarni) 18381

Prodam Z 101 GTL, letnik 1985, registrirana do julija 1990. Kontrec, Dražgoška 5, Kranj, ☎ 25-991 18384

TOVORNJAK Zastava 35-8, letnik 1986, prodam ali zamenjam za osebni avto. ☎ 061/340-447 18385

Prodam JUGO 1.1 GX, letnik april 1988. Borut Radojčič, Valjavčeva 9, Kranj, ☎ 27-312 18387

Prodam GOLF bencinar, letnik 1987. Cena ugodna. Vili Gorenc, Selo 44, Bled 18389

Prodam Z 128, letnik 1985. Behek, Ul. Tončka Dežmana 8, Kranj - Planina 18390

Z 101 GTL 55, letnik 1983, prodam. ☎ 34-797 18392

Z 101 konfort, letnik 1982, registrirana do junija 1990, prodam za 2.800 DEM. Savka Savić, Kidričeva 21, Kranj 18397

Prodam JUGO 45, letnik 1985. Đuranović, Predoslje 60, Kranj 18399

Prodam JUGO 45 A, star 2 leti, 30.000 km. Rezar, Tenetiše 25, Golnik 18400

Prodam ŠKODO 120 LS, letnik 1982, registrirana do julija 1990. ☎ 23-805 18402

Prodam LADO 1300, letnik 1986. Cena po dogovoru. Ogled v nedeljo. ☎ 47-809 18404

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1985. ☎ 28-965, od 16. do 20. ure 18408

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1976. ☎ 26-577 18411

Prodam ALFETTO 1.8, letnik 1976. ☎ 25-339 18414

JM Josef Malle

CELOVEC, BOLTZMANNSTR. 8
TEL.: 9943-463-512336
INDUSTRIJSKA ZONA - JUG
(2. SEMAFOR IZ YU-DESNO-2 KM)
HIDRAVLIČNI IZDELKI VSEH VRST ZA VSA VOZILA IN STROJE

APARATI STROJI

Prodam barvni TV telefunken RIZ, ekran 70 cm, daljinsko upravljanje. ☎ 061/612-071 18127

Prodam uvožen KOMPRESOR boss, 10 atm., 40 litrov, malo rabljen. ☎ 51-776 18176

Prodam ali zamenjam za bikca ELEKTROMOTOR, 7.5 kW. ☎ 57-977 18187

Skoraj nov RAČUNALNIK amstrad 464, prodam. ☎ 75-376 18193

PLETILNI STROJ brother, enoredni in ŠTEDILNIK (2 elektrika, 4 plin), rabljeno, prodam. ☎ 26-098 18197

Prodam GATER samico. ☎ 77-242, po 15. uri 18199

Prodam barvni TV iskra azur, star 5 let. Cena 450 DEM v dinarski protivrednosti. ☎ 633-893 18209

Prodam barvni TV orion, ekran 63 cm, raven ekran, stereo teletext. Omejc, Pajerjeva ul. 13, Šenčur 18222

Prodam nov, kombiniran, 80-litrski BOJLER, z desnim priključkom. ☎ 68-267 18229

Ugodno prodam VIDEOREKORDER. ☎ 68-665 18240

Prodam RAČUNALNIK commodore C 64 s kasetofonom. ☎ 46-498 18254

Barvni TV Iskra z daljinskem upravljanjem in videorekorder SHARP prodam. ☎ 631-784

TV ISKRA STEREO mod 91 prodam. ☎ 631-784

Prodam barvni TV. Kranj, Staneta Žagarja 8

Delikatesa Špila
Rekar Zdenka
Jaka Platiša 17
tel. 064-36971
vam vsak dan od 8. do 19. ure in ob sobotah od 8. do 12. ure nudi pestro izbiro
izbranih delikates, vrhunskih buteljčnih vin in žganih pijač zasebnega proizvajalca.

Obiščite nas, ne bomo vas razočarali!

VIDEOREKORDER VHS nov in barvni TV panasonic, ekran 42 cm, prodam. ☎ 22-586 18263

Prodam barvni in črno-bel TV. ☎ 33-577 18265

Mizarsko DELOVNO MIZO ("ponk"), nova, prodam. ☎ 64-188 18268

Ugodno prodam GLASBENI STOLP hitachi. ☎ 74-085 18275

Prodam termoakumulacijsko PEČ, 4 kW in kombinirano PEČ za kopalnico. ☎ 22-592 18277

Prodam VIDEOREKORDER fischer. Informacije na ☎ 33-616 18279

VIDEOREKORDER sharp ugodno prodam. ☎ 35-364 18280

Prodam čelni NAKLADALEC riko TN 500 za traktor zetor. Franc Roblek, Bašelj 20, Preddvor 18281

Ugodno prodam nov ELEKTROMOTOR 3 kW. Zg. Duplje 80 18152

TRAKTOR zetor GL 45, pogon na vsa štiri kolesa, star dve leti, prodam. Ročevnica 53, Tržič, ☎ 52-029 18287

Phillips VIDEOREKORDER z deklaracijo prodam. ☎ 73-733 18288

Ugodno prodam barvni TV. Rozman, ☎ 70-164 18295

Termoakumulacijsko PEČ aeg, 6 kW, prodam. ☎ 77-040 18314

Prodam 380-litrsko zamrzovalno SKRINJO lth. ☎ 77-830 18323

Ugodno prodam nov PRALNI STROJ gorenje in barvni TV phillips. ☎ 39-154 18330

Prodam barvni TV shaub lorenz, star, dobro ohranjen, z antenami in antenskimi kretnicami. Cena 400 DEM. ☎ 34-246 18332

Brezzični TELEFON, nov, prodam. ☎ 81-325 18338

Prodam PESKALNIK iskra TZP 60, šir. kabine 170 cm. Informacije na ☎ 34-770, dopoldne ali 36-241, zvečer 18339

Barvni TV gorenje, rabljen, poceni prodam. ☎ 37-490, po 20. uri 18340

Ugodno prodam ČRPALKO grundfos, 1 cola. Cena 250 DEM. Prodam tudi rabljen POMIVALNI STROJ. Cena 100 DEM. ☎ 82-015 18342

Prodam barvni TV grundig, ekran 68 cm in 38 cm, daljinsko vodenje, stara 9 let. ☎ 26-408 18347

Prodam termoakumulacijsko PEČ, 3.5 kW ter barvni TV iskra mediteran. Loparnik, Vidmarjeva 2, Kranj, ☎ 24-739 18376

Prodam industrijski ŠIVALNI STROJ singer. Podpeskar, Tupaliče 63, Preddvor 18379

Nov barvni TV itt nokia, ekran 52 cm in GLASBENI CENTER nordmende ter kuhinjsko PIPO armal, 1-ročna s tušem in električno MESOREZNICO, ugodno prodam. ☎ 47-763 18393

Ugodno prodam nov POMIVALNI STROJ. ☎ 632-697 18398

Prodam VIDEOREKORDER. ☎ 35-352 18401

Prodam TELEFON, 30 odstotkov ceneje. Stajič, Zl. polje 3, Kranj 18406

Prodam dve novi PEČI kiperbusch, še zapakirani, bele in rjave barve. Cena zelo ugodna. ☎ 42-872 18407

Prodam PRALNI STROJ in ŠTEDILNIK gorenje. Ogled od 15. ure dalje. Andrejević, Dražgoška 7, Kranj 18409

Prodam barvni TV gorenje orbiter, stereo izvedba, dvojni KASETOFON tehnics in sansui digitalni TUNER. ☎ 28-663, popoldne 18410

Nov TRAKTOR torpedo 75 A, s prednjim pogonom, prodam. V račun vzamem tudi manjši traktor. ☎ 068/76-315 18416

Nov izvozni PRALNI STROJ gorenje in termoakumulacijsko PEČ, 3 kW, prodam. C. na Klanec 22, Kranj 18417

Nov barvni TV schneider, prodam. ☎ 68-141 18436

Barvni TV lowe opta, ekran 66 cm, brezhiben, prodam za 600 DEM. ☎ 75-475 18451

GRADBENI MATERIAL

Prodam suhe smrekove PLOHE. ☎ 40-171 18173

Suhe hrastove PLOHE prodam. Orehovlje 1, Kranj 18205

Prodam smrekov OPAŽ. ☎ 78-703 18221

Prodam suhe hrastove DESKE, deb. 25 in 50 mm. Naslov v oglasnem oddelku. 18249

OPAŽ, suh, smrekov in borov, prodam. ☎ 42-374 18304

Prodam 1 kub. m. LENDAPORA, deb. 7 cm in 2 roli STREŠNE LEPENKE. Informacije na ☎ 89-047 18310

Prodam 1 kub. m. hrastovih PLOHOV. ☎ 632-485 18359

Prodam večjo količino suhega borovega OPAŽA. Orehovlje 13, Kranj 18422

Prodam kvalitetne smrekove plohe, debelina 5 cm ☎ 45-672

LIHNIDA STUDIO LIHNIDA
Ul. Janka Pucija 3 (Planina III)
tel.: 34-523
KITAJSKA AKUPRESURA
ZANESLJIVA METODA ZA ODPRAVO KAJENJA, PREKOMERNE TEŽE IN SLABEGA POČUTJA TER JAPONSKA MASAŽA ZA SPROSTITEV IN ODPRAVO BOLEČIN.
POMAGAM TUDI Z ELEKTRO LASERSKO STIMULACIJO.
od ponedeljka do petka od 17. — 20. ure

KUPIM

TELEFONSKO ŠTEVILKO v centru Kranja, takoj odkupim. Zainteresirani naj pokličejo na ☎ 26-816 18214

Kupim stanovanjsko HIŠO, staro 5 do let, gotovinsko plačilo v DEM. ☎ 38-613 18250

2 kub. m. žaganega rdečega MACESNA, kupim. ☎ 75-954 18297

Kupim mlado KRAVO. Podreča 27, Mavčiče, ☎ 40-359 18321

Kupim TRAKTOR pasquali. ☎ 74-832, Lancovo 18329

Kupim otroški VOZIČEK za dvojčke. ☎ 34-249 18395

Kupim ali najamem GARAŽO na Planini. ☎ 35-876 18405

LOKALI

Na Gorenjskem vzamem v najem manjši gostinski LOKAL. Šifra: ZAKONCA 18232

V Kranju najamem PROSTOR, primeren za trgovino. ☎ 35-865 18445

Po naročilu delam domače rezance. Hrušovar Helena, Frankovo naselje 44, 64220 Škofja Loka

Prodam krzneno JAKNO - tačke polarne lisice, štev. 38 do 40. ☎ 44-606 18157

Prodam semenski KROMPIR desire. Olševek 22, Preddvor, ☎ 45-514 18223

VELIKA IZBIRA IN ZELO UGODNE CENE
SLD
AUTOERSATZTEILE
UNTERLOIBL 41
TEL.: 9943-4227-4204
(PETNAJST KM OD LJUBELJA, NA LEVI STRANI OB GLAVNI CESTI V SMERI PROTI CELOVCU)
- NADOMESTNI DELI ZA VSA VOZILA
- KAROSERIJSKI DELI
- SERVISNI DELI
- NADOMESTNI DELI ZA MOTOR
- DODATNA OPREMA

FILTRI, ZAVORNE OBLOGE, AVTOBATERIJA, IZPUŠNE CEVI, AVTO HI-FI, BRISALCI, ZVOČNIKI, ZAŠČITA IN NEGA AVTOMOBILA, PREPROGE, PREVLEKE

NAROČILA TUDI PO TELEFONU. EKSPRESNA DOBAVA.
POSTREŽBA V SLOVENŠČINI

OBVESTILA

ROLETE: žaluzije, lamelne zavese, parket, zasteklitev balkonov, naročite na ☎ 75-610 17293

POPRAVLJAMO TV sprejemnike. Informacije na ☎ 39-886, od 9. do 16. ure. Se priporočamo! 17409

ELEKTRO SERVIS - Andrej Čapelja, Huje 19, Kranj! POPRAVLJAM gospodinjske aparate, pralne stroje, sesalce, mikserje, ročna orodja. Za aparate Elma in Rowenta upoštevam tudi garacijo. Informacije na ☎ 37-427, zvečer 17674

Preko cele zime bom prodajal KISLO ZELJE. Voglje, Letališka 18 17721

TV MEHANIKA PORENTA vam v najkrajšem času popravi vaš TV aparat. ☎ 40-347 18108

ČIŠČENJE in popravilo električnih bojlerjev. Naročila sprejemam na ☎ 633-767, od 15. do 17. ure 18160

POPRAVILO termoakumulacijskih peči. Kodrič, ☎ 40-684 18218

VODOVODNO INSTALACIJO na hiši, tudi razna popravila, vam izdelam solidno in hitro. ☎ 28-427 18262

SNEGOBRANE iz nerjaveče pločevine izdelujemo in montiramo hitro ter poceni. Inf ormacije na ☎ 28-414 18264

PODJETNIKI! Prodam ekskluzivno pravico za vse izdelke na podlagi tapiserij Geometrijski Tarot. Možnost obročnega odplačevanja. Rakovec, Zg. Bitnje 124, Žabnica 18333

Prodajamo BOŽIČNA DREVESCA - srebrna jelka, po ugodni ceni. Janko Kalan, Zg. Besnica 74, ☎ 40-613 18442

OSTALO

Prodam PIANINO belarus, skoraj nov. ☎ 42-390 18154

Prodam zobno ZLATO. ☎ 81-608

Ugodno prodam "KIMPEŽ". Kajzer, Prebačevo 58, Kranj 18270

Ugodno prodam krzneno JAKNO, št. 40, lepa, ruski volk. ☎ 621-806

Ugodno prodam novo usnjeno JAKNO, rjave barve, št. 42. ☎ 24-033, popoldne 18293

Obrtnik potrebuje POSOJILO v znesku 5.000 DEM v dinarski protivrednosti, za dobo 1 leta. Vrnem s 100 odstotnimi obrestmi. Šifra: DO KONCA LETA 18296

Prodam nov otroški športni VOZIČEK. ☎ 34-249 18299

Prodam novo HARMONIKO delicia. ☎ 0601/83-626 18309

Prodam drobni KROMPIR. Podbrezje 107, Duplje 18326

Prodam krzneno JAKNO - nutrija, št. 42. ☎ 621-325 18391

Prodam otroško POSTELJICO z jogijem, STAJICO, NAHRBTNIK in pegovo HOJICO ter STOLČEK, vse lepo ohranjeno. ☎ 33-005

Prodam ali zamenjam 96-basno klavirsko HARMONIKO za 60-basno. Arh, Mače 5, Preddvor, ☎ 45-345 18431

Prodam malo rabljeno otroško POSTELJICO z jogijem. Praše 53, Mavčiče, ☎ 40-109 18437

PRIREDITVE

Gostilna Marija Marinšek, Naklo, pripreja SILVESTROVANJE z živo glasbo. Rezervacije na ☎ 47-830

Vsako soboto, ob 20. uri, v gostišču Vigred v Retečah IGRA ANSAMBEL LIPA. Vabljeni! 18415

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, babice, prababice in tete

ANGELE UDOVČ

roj. Rozman

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sostanovalcem in DO IBI Kranj za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje ter vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti. Zahvala tudi g. župniku za opravljen pogrebni obred.

ŽALUJOČI: Vsi njeni

Kranj, 4. decembra 1989

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi naše mame

MARIJE TRESKET

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali, z nami sočustvovali ter se tako številno s toplo mislijo in besedo, s cvetjem in pesmijo poslovili od nje. Vsakemu posebej še enkrat hvala!

VSI NJENI

Stražišče, 4. decembra 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame, sestre, tete in tašče

IVANE ŽEROVNIK

roj. 1915
p. d. Svečanove Johance

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za podarjeno cvetje in izrečena sožalja. Posebna zahvala Onkološkemu inštitutu Ljubljana, dr. Šuštaršiču za večletno zdravljenje, dr. Stenšakovi za zdravljenje na domu, organizaciji ZB Šenčur za poslovilni govor, kakor tudi njenim prijateljicam internirankam za poslovilni govor ob odprtem grobu, sodelavcem Planike Kranj — odd. 111 ter g. župniku za lep pogrebni obred.

ŽALUJOČI: Vsi njeni

Šenčur, 4. decembra 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, tašče, babice, sestre in tete

KATARINE VRHOVNIK

roj. Stanonik

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom sosedom, prijateljem, znancem, kolektivom Iskra Reteče, Tekstilindus Kranj, Občina Kranj, LTH — Vzdrževanje Škofja Loka za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvala zdravstvenemu osebju Bolnice Jesenice za vso skrb pri zdravljenju, posebna zahvala pa neumornemu dr. Janezu Bajžlju za pomoč in zdravljenje v času njene težke bolezni. Zahvala g. župniku za opravljen pogrebni obred in pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat hvala!

ŽALUJOČI: mož, hčerka in sin ter brat z družinami

Stražišče, 4. decembra 1989

ZAHVALA

Ob boleči, nenadni izgubi naše drage mame, stare mame, prababice, sestre in tašče

MARIJE GRILC

roj. Pifko

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem za pomoč, podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvala tudi g. župniku za lepo opravljen obred, dr. Pegamovi za dolgoletno zdravljenje in pevcem za zapete žalostinke. Zahvala tudi trgovskemu podjetju Elita Kranj in Kovinoplastiki Žalec za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste sočustvovali z nami.

ŽALUJOČI: Vsi njeni

Šenčur, 9. decembra 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dobrega moža, očeta, starega očeta, brata, tasta in strica

MIROSLAVA MIHOVCA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, nekdanjim sodelavcem ZZB NOV Žabnica, kolektivu OŠ Lucijan Seljak — DE Žabnica, Iskri Delti in Iskri Telekom za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala strežnemu osebju doma upokojencev Planina, tov. Šestovi, pevcem iz Nakla, tov. Pavletu Lužanu za poslovilni govor in g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

VSI NJEGOVI

Šutna, 2. decembra 1989

V 75. letu nas je po težki bolezni zapustila

IVANKA OSREDKAR

roj. 1915

Od nje se bomo poslovili v soboto, 16. decembra 1989, ob 14. uri na kranjskem pokopališču.

VSI NJENI

Kranj, Ljubljana, Gorenja Dobrava, New York

Zadržano o "evropskem" delovnem času

Tudi premiki v glavah, ne le organizaciji

Škofja Loka, 14. decembra - Včasih se že tako zdi, da so bile zamisli o presaditvi evropskega delovnega časa v naša podjetja spet ena od tistih v slogu "naj bi, bo treba". Samo drugačen delovni čas nas res ne bo pripeljal v Evropo, droben korak do nje, vsaj poskus, pa vendarle je. V žirovski Alpini, denimo, kjer ogromno poslujejo z zahodnimi partnerji (tri četrtine proizvodnje namenjajo izvozu) so izračunali, da imajo glede na naš uradni delavnik samo tri ure na dan časa za pogovore na daljavo s tujci.

Naši poslovneži prihajajo ob šestih in ko tuji šele začenjajo vrteti telefonske številčnice, gredo že na malico. Komaj dobro naj bi bile linije vzpostavljene, imajo tujci odmor za kosilo in ko se oni vračajo v pisarne, naši že počasi pospravljajo mize. Slika je res rahlo karikirana, v grobem pa drži oziroma bi, če se naši vodilni poslovni ljudje že zdaj ne bi sami od sebe prilagajali navadam poslovnega sveta s tem, ko običajno preslišijo zvonec za malico pa tudi ob dveh ne drvijo domov tako kot večina delavcev.

V škofjeloški občini so prvi začeli govoriti o drugačnem delavniku v podjetjih Šelške doline, kjer so pojeti že zbrali tudi vse potrebne številke (koliko bi bilo teh, zlasti režijskih, delavcev, od kod prihajajo na delo, koliko otrok imajo v vrtcih, šoli ipd.), s katerimi so šli v pogovore s šolo in avtobusnimi prevozniki. Vse je tako kazalo, da bodo "evropski" delovni čas poenotili v vseh Železnikih in da je prehod le še vprašanje časa.

Očitno pa stvar le ni tako preprosta. V Iskri, na primer, začetek prestavljajo z decembra na januar, pa še ta ni trden, odvisno od tega, kaj bo te dni rekel kolegij, kaj delavski svet. Tudi od napovedane usklajenosti med podjetji ni prida ostalo, saj si "evropski" delovni čas povsod zamišljajo po svoji meri. Predvsem pa spoznavajo, da premik terja organizacijske spremembe, ki niso niti malo preproste; v šolah, vrtcih, prevoznih podjetjih jim sicer ne nasprotujejo, jasno pa povedo, da bo pač več stalo, če bodo otroci dlje v vrtcu, šoli, če bodo avtobusi pogosteje vozili.

Vendar pa tudi organizacijske težave niso edine, ki še zadržujejo selška podjetja. Treba bo spremeniti tudi miselnost v prenekateri glavi, da ne gre za spremembo kar tako, ker nekateri zjutraj pač radi poležijo ali ker popoldne doma nimajo kaj početi, ampak da je oziroma zakaj je potrebna.

Kaže, da v Železnikih vendarle ne bodo več dolgo čakali. Tudi v Žireh se že pogovarjajo. Kot je dejal Mišo Čeplak iz Alpine, bodo šli v spremembo, če bodo, v vseh žirovskih podjetjih hkrati in enako, najbrž ob spomladanskem premiku urinih kazalcev, ki jih praktično ne bi prestavljali.

H. Jelovčan

Pred sindikalnimi občnimi zbori

Močan sindikat, stabilni odnosi

Škofja Loka, 14. decembra - Do konca decembra bodo v škofjeloških delovnih kolektivih spravili pod streho sindikalne občne zbore, ki pa bodo tokrat po vsebini nekoliko drugačni kot v starih časih. Glede na nove, zahtevnejše naloge sindikata kot pomembnega partnerja pri kolektivnih pogodbah, stečajnih postopkih, presežkih delavcev ipd. bo tokrat dan poseben poudarek izbiri sindikalistov v podjetjih.

Kriterij za vodenje sindikata ne bo več politični, ampak predvsem ta, da delavci svojemu zastopniku zaupajo in da ima vsaj nujno mero strokovne usposobljenosti za "pariranje" poslovodnim ljudem v podjetju. DV zvezi s tem se te dni vrstijo delovni pogovori v podjetjih škofjeloške občine med zastopniki občinskega sindikata na eni strani ter sindikata podjetja, vodjo splošnega sektorja in direktorjem na drugi strani. Marsikje ugotavljajo, da bo predvsem zaradi negativne dediščine "starega" sindikata za delo v "novem" sindikatu težko najti prave, strokovne ljudi, med drugim tudi zato, ker bodo neprimerno bolj izpostavljeni odgovornosti tako pred delavci kot poslovodno ekipo. Zanimivo pa je, da so škofjeloški direktorji v novih pogojih gospodarjenja zelo zainteresirani za močne podjetniške sindikate, ki bodo omogočali stabilne odnose v firmah.

H. J.

Uspela razstava ročnih del

Zasip, decembra - Pred praznikom republike je krajevni odbor Rdečega križa v sodelovanju z občinsko organizacijo in Osnovno šolo Polde Stražišar z Jesenic priredil razstavo ročnih del varovancev iz delavnic pod posebnimi pogoji. Izkupiček so prizadeti iz jeseniških delavnic in njihovi pedagogi sklenili porabiti za nakup šivalnega stroja.

Kot so nam povedali pri organizaciji RK v Zasipu, so bili z razstavo nadvse zadovoljni. Gmotni rezultat sicer ni bil tolikšen, da bi zadoščal za šivalni stroj, toda s prodajo 178 izdelkov so zaslužili okoli 14 milijonov, nekaj manj kot 4 milijone pa so obiskovalci (teh se je v kulturnem domu v Zasipu zvrstilo okoli 300) prispevali prostovoljno. Obetavna so tudi naročila za šest tapiserij, kar bo varovancem jeseniških delavnic navrglo še okoli 12 milijonov, saj pomenijo, da so izdelki ljudem všeč. Odbornikom RK iz Zasipa pa so segli v srce varovanci iz šole Polde Stražišar, za katere so ob razstavi priredili tudi skromno praznično slavje s čajanko.

D. Ž.

SLOVENIJATURIST
Hej, pojdite z nami!
Tudi v Kranju na Koroški cesti 29
informacije - vozovnice - izleti in potovanja - počitnice in smučarija - skupinski izleti za kolektive, klube, društva in šole
PRVI IZLET SLOVENIJATURISTA OD POLNOČI DO POLNOČI 16. decembra!
Iz Kranja v Rosenheim v ZR Nemčiji
Nakupi v »Malem Münchnu« in ogled lepega Salzburga
Cena samo 49 DEM
kličite:
064-21-946

Dedek Mraz za otroke s cerebralno paralizo

Kranj, 15. decembra - Gorenjsko društvo za cerebralno paralizo bo drevi ob 17. uri v dvorani kranjskega Doma JLA svojim otrokom priredilo prednovoletno slavje. Otroke bo obiskal tudi dedek Mraz in jih obdaroval z darili, ki so jih društveni aktivisti nabrali med kranjskimi in škofjeloškimi zasebniki.

Gostilna ANČKA
Šenčur
enaka ponudba v novem gostišču!
Odprto:
sreda - nedelja 11. - 22.

NESREČE

Izgubil oblast nad vozilom

Praprotno, 12. decembra - 26-letni Roman Megušar iz Rudnega pri Železnikih je povzročil prometno nesrečo, v kateri je bil drugi udeleženec, 30-letni Alojz Gorjup iz Dolenje vasi, lažje ranjen. Megušar je z avtom pripeljal po stranski cesti iz Praprotna in v križišču zapeljal na prednostno regionalno cesto proti Železnikom. Tedaj je iz smeri Železnikov pripeljal Gorjup. Da bi se izognil trčenju, je zaviral in se umikal v desno, med vožnjo na neutrjeni bankini pa je izgubil oblast nad vozilom in trčil v nasip ob cesti.

D. Ž.

Več ko bo konkurence, bolje bo za vse

Kranj, decembra - Menda to jesen ni minil teden, da ne bi Gorenjska dobila nove zasebne trgovine. Zadnji mesec, ko je pričakovati nekaj manj ugodne pogoje ob pridobivanju obrti, pa so otvoritve kar na dnevnem redu. Navadno so ti novi podjetniki mladi ljudje, polni volje in zanimivih idej, kaj vse bodo delali, prodajali, nudili. Opreme lokalov so včasih na prav zavidljivi višini in obetajo vsestransko kvaliteto ponudbe. Zavedajo se, da bo konkurenca z vsakim dnem vse hujša, posebej v današnjih časih, ko denarja zmanjkuje na vseh koncih, a pripravljeni so boriti se za svoj prostor na soncu. Samo pozdravimo lahko vso to zavzetost, saj konec koncev prav z njo spet oživljajo predeli starih mest, ki so svoj čas trgovsko in podjetniško cveteli, potem pa v letih splošne gospodarske nezainteresiranosti in zatrtosti zasebne iniciative povsem zamrli.

Miloška Kristan, operater računalniškega centra, Kranj: "Več ko bo zasebnikov, več bo konkurence, bolje bo za vse. Občutek imam, da Kranj spet trgovsko oživlja. Če pogledam samo Mohorjev klanec. Prav vse imamo: čevljarja, urarja, zlatarja, frizerje, trgovine z živili, s konfekcijo, Suknovo metražo, otroški butik, danes so odprli trgovino R3, ki bo nudila vse za gospodinjstvo in še inženiring povrhu, v kratkem pa bo spodaj v nekdanji kovačiji odprta še gostilna."

Bojan Bajželj, dipl. ing. gozdarstva iz Drulovke: "Zadnji čas je, da se začno odpirati zasebna podjetja, da tako tudi pri nas sledimo Zahodu. Saj to pomeni le bogatitev ponudbe in konkurenčnost, ki ustvarja novo kvaliteto. Le tako lahko pričakujemo, da se bo družbeni sektor, ki je doslej imel monopol nad ponudbo, zamislil in spremenil na bolje."

Miloš Koder, dipl. ing. elektronike, Ljubljana: "Odpiranje zasebnih podjetij je le za pozdraviti, v vsakem pogledu, tako za razvoj gospodarstva, kot za zadovoljstvo ljudi. Večja bo ponudba, večja bo izbira. Da se je zasebništvo tako razmahnilo, pa kaže na to, kako zelo ga je manjkalo in da imajo ljudje več idej, kot jim jih je sistem doslej dopuščal realizirati."

Monika Humer, dipl. pravnica, Šenčur: "Vsaka nova sprememba v gospodarstvu je zaželena, odpiranje zasebnih trgovin in podjetij pa pomeni več konkurence in popestritev ponudbe. Kranj dobiva z njimi tudi močno konkurenco monopolom, kot so Elita, Kokra in drugi."

Alenka Butara, vzgojiteljica iz Kranja: "Vse mogoče nove trgovine odpirajo zasebniki in prav je, da je konkurenca. Rada pa bi povedala, da imamo otroških butikov in trgovin z otroškimi oblačili dovolj, naj kdo pomisli na trgovino z dobrimi didaktičnimi igračami, kot so lego kocke in podobno, z otroško opremo, kot so vozički, previjalni pulti, hojce in podobno, po kar morajo starši še vedno čez mejo."

D. Dolenc

Srednje Bitnje, 13. decembra - Nekaj po poldnevu je rdeči petelin zaplesal po strehi gospodarskega poslopja kmeta Antona Kokalja iz Srednjih Bitenj. Ogenj je zajel ostrešji obeh poslopij, ki stojita drugo ob drugem, in ju uničil, zgorelo pa je tudi vse seno, sušilna naprava zanj, stelja in nekaj drobnega orodja. Iz gorečega hleva so domači ob pomoči sosedov rešili razen enega goveda, ki ga je ubil električni tok, vso živino. Požar, ki so ga pogasili poklicni gasilci ob pomoči prostovoljnih gasilskih društev iz Bitenj in Žabnice, je po nestrokovni oceni napravil za pet milijard škode. Vzrok zanj komisija UNZ Kranj še raziskuje. Možno je, da je zagorelo zaradi kratkega stika v električni napeljavi ali zaradi samovžiga sena. Lastnik Kokalj se je v požaru lažje poškodoval, zato so ga odpeljali v kranjski zdravstveni dom. Zavarovalnica je vrednost poškodovanih objektov ocenila na 10 milijard, vendar ga je kmet zavaroval za polovico vrednosti v oktobru brez upoštevanja inflacije. Sicer pa je zavarovalnica oškodovancu že naslednji dan pomagala z akontacijo. - Foto: F. Perdan

Tečaj urejanja šopkov

Kranj, decembra - Hortikulturno društvo Kranj prireja tečaj za urejanje suhih zimskih šopkov ter prazničnih aranžmajev. Trajal bo tri dni in sicer bo v ponedeljek, 18., v torek, 19. in v četrtek, 21. decembra, od 16. do 18. ure v podružnični osnovni šoli Simona Jenka (polog Prešernovega gaja), vhod Komenskega 2, I. nadstropje. Predhodne prijave niso potrebne. Tečajniki naj s seboj prinesejo potreben material za šopke in copate.

D. D.

NOVINARSKI VEČER
Z OTVORITVIJO DVORANE
v kulturnem domu
Korotan
na Jezerskem
sobota, 23. decembra, ob 17. uri
Podelili bomo priznanje Gorenjskega glasa krajevni skupnosti Jezersko.
Pokrovitelj: LB TBG Kranj